Pawlicki Stefan

Historia sztuki

Wykłady.

Teatr grecki

Orygin. utwo. archi. grec. jest tea: Jak sztu. dram. zrodzi. się w Gre: i do dziś: dojrzewa. zost. doskona: że przeszła jej porost. na zew. wzor: niedościgu: dla nasz: dramat. i komedyopisa: tak i budyn: w który. Gre: wysta: swo: sztu: porost: wzor: dla podob. budyn. u wszy. naro: Nie tylk. naz. lecz i for. teat. zosta: adoptow. przez ludy chrze: Tea: jako przybytek. najmilsz. sztu: narod: stał się u Grek: po świąt. najpopular: gma: a nawet był. jak. sobor: wszy: świąt: nie w miej. i przepych: budo. te gma: Nasi. praw. mia: grec: czy na półwysp. czy w Kłom. czy na wysp. czy wybrz. Krai Mniej. Sy...: i Egipt. posiad. teat: który aż do czas. szym: a nawet do sprzed. siła. stworzy: otacza: wszelk. możeb. publicz. pierwotd.

Ten wspan. budyn: który i w nasz. czyst. mial zacho: znacze. górujący: zacz. się od porząd. bar. prost. i skrom. Kult Dionys: (Bachu.) obchodz: od niepam. czas: szcz: w Aten: bar. świet: częśi. integr. obcho: były tań: wykonywa: przez chóry chłop. i dziew: w części: poważ. w części: swawol: odpowie: podwójn: charak: jaki posia: Bak. w mito: Tańc: tym towarzy. takż. śpie: Okaza. się wkr. potrze: aby te widow: prościutko: w sposo: aby jak. najwięk. liczb: widz. mogła im się przypatrzyw: Tancerz: widowni: mia. miej. na której dosyć wzniesp: miej: tańcz: i śpiewa. nie stanowia: ale mowi. były widz: swymi: na około i najbliż: ow. miej: aby wszy. mog. wygod. patrz i słysz: Grecy którzy z dziw: praktycz: umie i lubi: korzyst: z warunu:

topografi: kraju w któr: żyli wpad. wtedy na koniec. że najlep: będ. umieszcz. wid: na stoku wzgórza, jed. nar. nad drug: a chóry ustaw. na dole, na miej. płas: gdy b. mogły swob: wykony. swe ewolu: i kontradansy. Z tego prost. a genial. pomy: powst. teat: w Grec: właściw. we gre: ani jed: teat. z wyjąt. Mantinei ~~gdzie~~ który b. nie b. umiesz. na sto. wzgó.

Pierwot. więc. teatr składa się z dwóch części: z orchest: t.j. miej: płask: na któr. stał. ołt: Dionyz: (θυμέλη) i z siedz. dla widz: które wznosi: się, jed. nad drug: na stoku wzgórz: które nad. mniej lub więc: półkulis. wygięc: Teże wzgó. było skalis: wykon. siedz. w skal, jeże. były z ziem: umacha: siedz. drewn: Tak wyglad. pierw. teat: w Aten: położ: na stok: południ. Akropo: a któr. następ. stał się wzor. dla wszyst. inn.

Thespis wprowadz. jednego. ne: i pierw. akto.
Frynich dod. 2° – Eschyl nares. 3° –

Wkrót. uczu. się potrze: stał. sceny – któr. z począt. była tak. bar. prosta, ale gdy zawali: się drewnia. siedz: podczas przepełnio. sztu: Eschy: postanow. w ol. 70 odbudow: cały teatr z kamie: Ten teatr aten: Dionys: może służ: za wzór wszyst. inn: chociaż ulegał: potrzeb: późniejszej zmienio. wewnę: polity. i literac: prze. du i wiel: modyfi:

Składa się z trzech częś:

1° ze sceny któr. kil. krot. przebudow: ostat. raz za Septy. Sewer przez Fedrosa.

W r. 1862 archit. niem. Streck odkop: więk. częś tego. Któr

426 przez archit. Demokryt. i Anaxago.

jenn. porn. scen. pierw. z cza. Likurg: 330 pod Chr. Scena
była dosyć mała i miał. pow. jej powięk. ze wzko. orkiest.
Scen: skład. się z 2 części: mównicy (logeion – a w tyle
mur o trzech bram. środ. zwa. królew. Po bok. sceny
2 drzwi – jedn: wycho: ze mia: drugi: od sieci:
Scena o półtora metr. wyż. od orkies: podtrzymy: przez mur
ozdob. w rzeźb: które. zatył. dźwiga. brzeg sceny – międ:
niemi płaskorzeźb. z scene. z życ. Dionyz. W środ. schod:
prowadz. od sce: do dół do orkie:

2ᵘ: Orkiestr. w kształ. półko. wykład. marm. porządz.
W środ. ołt: Dionyz. na około któr. chór rob. swoj. ewolu.

3º widzów. Theatron takż. w półko. tak szeregi siedz.
wykuto w skal: a przedzielo. na dzia: schody idą: od dołu:
sied: ku górn. Takich działów w ateń. teat: 13 skąd wno. że
były zestawio. za Hadr: kied. było 13 dzielni. mia:
Najlep. miej. na dole w pierw. rzędz: przodnia – siedz.
tam archon. i kapł. roz. było takż. zamo z rzęd: następ.
kres: z marmu: o rzeźbio. nog. i porzęcz: na każ. wyry:
nazw: dygnit. któr. miał na nim siedz. Wprost na przeciw
sce: kres: kapł. Diony. Eleutheriosa któr. bodź. teatr
poświęco: kres. to piękn. rzeźb: tak na grzbie: jak na stor.
przedn. ~~sced~~ oblatr –
Aporto: Bakcha: do swego kapł. w Żab. Arystof.
To ola bok. sceny stały. i zsew. koryta: w któ. stał. przez dawnych Ateńcz.

Urządz. wewn. teat.

Tak jak dziś kasa d. teat: kiedyś w Aten. a zapew. i w inn. miast. dostawc: bilet. ze drzew, co było dla kassy państ. wczesn. wydat. Oczyw. [illegible]: w pierw. rzęd. od dołu [illegible] miejsc. Miej. były numerow. Każd. znak. dzielni: wskaz. na bile. Kobie. nie wolno. chodzi. był. na trag: ~~[illegible]~~ wyklucz: z komed: tak samo wszyst: przyzwo: podw: Zachow. we publicz. bard. wzięło. Głośn. oznak: ~~[illegible]~~: z razu wstrząs: rob. zachowa. pot. przed stopn.

Dekorac: Tył scen: ~~[illegible]~~ stanowi: zrazu ściana, skutk. rozw.: po uchyl. krzesł. przez Eschy: zamien. się w kilkupiętr. front gmach. królew. Za czas. rzyms: (jak opis. Witruw.) była bogat. ozdob. w kolum. architekt. grecka (teatr w Aspendos). W ścian. tej trzy drzwi, królew. i dwoje poboczn: Drzwi ina. drzwi po bok: stały dla aktor. którzy wedł. treści mieli wejść z miasta lub z pola[+]. Ściana stoi przed szkieł: tył teatr: i środ. udekorow. front. gmach: umieszcz. dekoracyj: o tył. świad. że ich było w szkieł: malow: Te ścian: ruchom. mogła były wsuwać: na prawo i lewo; Pot. były kulisy po bok: sceny (περιάκτοι) o trzech bok. w kształc. trójgran. drewn. słup: malow: które mogły były obracać około swej osi. były z płótn: malow. a każd. z 3 bok. przedstaw. in. dekorac.

Jeżeli kulis po lew. stron. wszystk. obraca: znaczy to, że miejsce z któr. który miał przychodzi. zmieni. się. Jeżeli aktor. same przenosi się na in. miej: wtedy obracać kulis: po praw. stron. wszyst.

[+] po lew. stron. zaś drzwi prowad: w obrazy: po praw. stron. do miast.

3 4

i Tył. dekora: które wcz. były zapomn. Krzyżan. wszyst. kulis trzy razy zmien. scen. Tak mniej. jedn. nadt. w starożyt. trag.
Nad kulisa: i Tył. scen: Tea: wznosz. się rusz. drewn. których. zmienne: się bogo: lub do które się wznosi: Z rusz. mniej w wznie. tak. bogo: wroba. stoją na scen W przed. proscen. były klapy przez które wchodzi. z ziemi lub zapad. się pod ziem. duchy umarł. Nieście, wy w dawniej: teatr: była zasło. w później używ. i wzniesz. się

Kostium aktora głów. z mas. się składa. Trzewik. się podn. usunąć. Bakch. melod. twarz. młodzie. wnie: czerw. Kolor. bot. maska. z lini. lub kory drewn: nacz. wosk. Konst. twarz. z płót. malow. –

W naw. ors. wyobr. t. się to wiernie: ale starożyt. miało im. potr. Chod. im więc o charakterystycz. pewn. klasy lub stał. charakt. pot. typy potat. były ustalo-sceni. nimi. maład znany. w dawniej scen. Maska od razu. Eubył. zakrywa. cały głow: i tracą. na sob. pewn. lub typów. wedł. potrzeby Ator. D. ona mała tak samo usta w trag. W komed. były usta karykatur. rozwar: i stary. do powięk. głos: Były mas: starców, młod. mężcz. i kob. niewol. Wiele z nich zachow. się w kształt. z marmur.

Oprócz maski – koturn i wypcha: miały służ. do powięk. postac: akto. Szaty bogu. w tragię. szaty codzien: ors. w karykatur: przekształc. w kome. Scen z trage. mało się zachowa. w pomni: malow: więc z komed. i satyr. dramat

Gymnazya. Jed. z niezbędn. instyt. Zrazu dla ćwicz. ciała któr.
oddaw. od młod. aż do wie: późn. pot: służ. tak. że miej: schadz. i
rozmo: podob. jak nasz. klub.
Ćwicz: mia: oprócz ogól. celu tak. któ. cel. specyal: Specyal: utrzym.
zdrow. wyrab. siły, wprawy do służb. wojen. ogól. cel: wyrab: harto
i piękno: tak ducha jak ciała. Te cnoty: stos. się na jed. skut. że gimnas.
i atlety: stały się najpopularn. z wszyst. zajęć w Gre. Toteż popis
w tych ćwicz: zajmow. miej. pierw. w Olimpii:
Co pięć. rok. w pierw. pełn. księż. po astron. przesil. lata (21 czerw.
zbiera. się tłumy niezliczo. z wszyst. miast greck. i państw zamorskich
tam oprócz atlet. z profe: najsłyn. młodzi. popisy. się w wyśc.
~~...~~ niemal cał. Hellady. Sędzio: przed: najpr. posłuch.
i często obyczaj: tych, którzy chcie. ~~brać~~ udz: w popis: a kto
~~...~~: a nadto musi: wykaz. że przynaj. 10 mies. ćwicz. się w
gimnaz. greck. Przy zwycięz: dost. wie. oliwko. i palm. ze czło
nego: a jeśli: przyzna. mu posąg z bronz. w święt. gaju, wtedy
sław. tę wydz. się Grek. wszyst. najwyż. zaszczy. Jeszcze w 2im
wie. po Chr. po tylu spustosz. i zrabow. według Pausan. w Olim.
230 posąg. bronz: darz. zwycięz.
Popisy były następ.:
1° biegania: przebiega: albo raz długo: stadyum (στάδιον, δρόμος
które wynosi: $\frac{1}{40}$ mili geogr: - albo tam i na powrót jednym ciąg:
(δίαυλος) omijają metę albo też kilkakrot: obieg. całe stady:
16 - lub 10 lub 12 razy - w ostatn. razie robią 12 × 20 stady: przeszło ½ mili.

4

d5

Ojcu: w pierw. 2 raz. chod. o wybk: w 3ciu raz. o wyścig: Bywa: 12 razy obiega. całe stadj: ped: ze powrot. wyższ. [illegible]: jak. od Sparty. Ladas Biega. tak: w zbroji, jeźdz. nie tak. to w hel. i z Derm. w tylu bieg. wojsk. do taktyk. wojsko. Biegano tak. w wozy, na ocean mikto: bogo: np. Hefesta, Ateny i t. d. z pochodn. Wszyst. te wyści. piene dawa: mocy: do nerw. i mięśni.

2o ćwicz. skakanie, przyg. trzyma. w ręk. żelaz. hantle - jak u nas zwyczaj.

3cie ćwicz. pasow: lub boxowa: πάλη. Nacierać się i obnaż. wzajem. pięść. po wal: [illegible]: owijano. skórą ze powr. drzewa: żelaz. których dzr. wiąz. po kapie. do ogam:

4o rzucz. dyskiem

5o rzucz: oszczep:

raz: razyw. się te ćwicz. πένταθλον -

W igrzysk. narod: musiał zwycięz. w wszyst. pię. gatun. wyjść.

Osobne jeszcze były πυγμή

nawet. παγκράτιον -

To wszyst. raz. były ćwicz. gimnasty: ἀγὼν γυμνικός -

Potem ἀγὼν ἱππικός = wozy o 4 lub 2 kon. obieżdż. raz lub kilka razy hippodrom - oraz w ped. zbroji

pot. jeźdz. na koniach -

Barwna. pitkor

§ O Warunkach, wśród któr. twor. się dzie. artyst.

Nau. każ. ~~[illegible]~~ bada przyczy. tych rzecz: któr. się specyal. zajmu. Jun. jest pozn. wiedzie. zwykł: inn. zaś nauk.: Pierw. ogran. się do wiedzy, że rzecz jest i jak jest; drug. chce przedewszy. zrozum. dla czego rzecz jest takow, jaka jest.

Przykł: Pozna. Krak. przez ulice. zwiedzen. i przez histor.

Zrozum. przyrod. rzecz, gdy pozn. wszyst. przyczy. jak ona może się stworzy. Takich przycz: może być wcale niestych. wiele, ale dadzą się zebrać w cztery klassy oddział.

Przyczy: twór. form. matery. celo: Podz. ten pocho. od Ary.

Odpow: cztery. pytan: które przy każd. rzecz. zad. sob. może:

1) skąd rzecz jest? 2) czem jest? 3) z czego jest? 4) na co jest?

Przykł: Adam

Madonna Syxtyńska, tak nazywa. bo zrob. dla Kości. S. Sisto w Piacenza.

W mow. potocz: zwykła tyl. pierw. z 4 przycz. zwać się przy. t.j. pochodz: lub źród. jak. rzeczy, a wted. resz. części: ją nazyw. inacz: a. p. porząd: dla filoz: jedn. porząd: i przycz: są nazyw. równoznacz: wyraz:

Inne 3 przycz: nazyw: istota, matery: celem —

Aby dobr. wie. pozn. i pojąć rzecz, należy mieć

1° jej przyczy: genet: 2° jej isto: 3° materyał, z któr. zrobio: 4) cel lub przeznacze!

Poznaw. [isto. piękn:] oraz] czem jest utwor artys: pomin. teraz

wzrusz. jego przycz. czy odpow. na pyt. jak
~~przypadk. się jego~~ powsta.? To pytan. dosyć skomplikow. Najbliż.
przyczy. utwor. artyst. orygin. jest jego autor. Więk. ludzi na ~~tym~~ pyt.
jak. poprzest. Gdy się dowiedz., że Matej. wzmal. ~~R~~ Dziew. Orlean.
lub Pryt. odrestaur. Sukien. są zadowoln. zupeł. tak samo, jak
sztygar, że but, który im się podob. ~~jest~~ pochodz. z warszt.

Uinny jedn. głęb. umkc wrz. więc. Dla nie artys. w przeciw.
nie jest odrębnym od innych twór., który powsta. w myśl. swoj. jakaś
wez. histor. pozbaw. jest wszy. kolor. ~~pł~~ płod. Dla nich ten arty.
jest dzieć. wiek. produkt. stos. społecz. i ~~dziej.~~ polity., które
mu każą tak malow. a nie inaczej. Twierdzą tego, co powiedz. wyż.
że kaź. utw. arty. mniej lub więc. nosi. nasygn. dziejowe,
że twory artys. bezwzgl. zależ. od nasygn., którą nosi. A
ta nasygn. ~~tt~~ nie byt. ma narzu. wzgl., z któr. poruszy. wys. do
świat. posta. ideał., ona jest ... jemu. Ona jego ~~rodzi~~
wielkoś, ona go robi takim, jakim jest. ~~Thusz~~ więc ~~pozy~~ rozu.
dzie. artys. należy pozn. arty. a ... artys. nale.
pozn. nasygn., wśród któr. wyrós. i wykształc. się. Takiś
stąd znaczy: Wer den Dichter will verstehen

Muss in Dichters Lande gehen.

Twier. więc, że artys. i utwór jego są produkt. nasygn. ory.
warunk. wzgl., wśród któr. powst. Te warun. pozn. nam wyjaś. przez.
dzień ~~ΨΥ~~ rozu. dzie. artyst. Jest to stud. nad. waż. a meto.
wedł. któr. się dokony. nazyw. się meto. ~~histor~~ genety.

Przykł. Pszenicy. Jak. warun. aby ziar. pszen. mogło kiełkow.
wyroś. w kłos i wyd. wiel. ziar.? Wymienio. w przypow. ewang. o siewcy
(Mat. XIII. 3–8) Jed. ziar. pada. koło drog. i zjedz. przez ptastwo

im. ne ~~gro~~ grunt skaliś: gdz. zaburzthow. ale w promien. palo. słoń. przed. niektó
im. w cien. i zachow. inne w cien. dobr. i dały owoc setny,
dziesiędz. trzydziest. –

Warun: aby przen. ros: = ziarn. część. zien. urodz: ochron. od
zmian. i ~~ro[illegible]~~: ~~[illegible]~~ rośl. jej szkodl. – Te ostat. jedn. t. j. rośl. i zmi.
~~przen~~ wytrzym. ne zyn: ~~rośl~~ przen. szko. tyl: ~~przyje~~ dzie. kłos. nie dojr.
zał: wiedz: ale gdz. nie ma zim. czynd. wody i gran: tem ciały rośl.
przepa: Te 4 warz. ~~[illegible]~~ mieszcz. się w pojęć: temper. i gran.
czy. geograf. ~~[illegible]~~: Zch stosun. do rośl: jest taki (to samo
tyczy się zwierz. i ludzi choć nie w tej sam. mierze) że pew. kraj
ma swoj. odpow: florę – ~~granice wina geor~~

Przykł: granice geograf. wina – oliwki –
przen: (u nas w Dolin. ne wszys. tatrzan. tyl. owies

Kwatkl. kaz. rośl: ~~[illegible]~~ rośn. tyl. w pew. klima: i na pew. grun: z któr. zmień.
one istn. przesta: lub radykal. się zmien.

Pytan. czy sztuk: artyst. takż. podle: temu prawu. Zdaw. b. się
że nie, bo utw. artyst. jest tworz. ducha samodz: Jeżeli artys: ma
zdolno. i ~~[illegible]~~ odpowie: do czeg. nie potr. jej wykon:? Gdyż tak.
było wszędz: nie potrze: zostan. się nad wszem: wśród któr. arty.
poczn: Jeżel. zaś wszem: te tak. samo wpływ. na niej. i jego utw:
jak temper. i uksz. geogr. kraju na rośl. w nim ~~[illegible]~~ istniej.
to stwd. tych wszem. będz. niedost. korzyst. lub nar. nierbed. skoro bez
nie: utwor. artyst. przem. zrozum. ocen moż.

Tu już elem. naszego dzieje: wystar: aby dostr. że tak. wszem.
istn: Grecy. nie ma utr. w XV w. przed Chr. zaczy. ją mieć w VII.
w V doskon: za Perykl. do umst. doskon: potem te utr: drzym. się

~~jako~~ nieśle, a nar. w piśm. z wiek. po Chr. jnu. oddzięcz się
na uczkom. utw.: upad.: w tw. gin. Nawo się pyt.: Dla czego
w dług. ozg. ner. od Honor. (Antoni (od połowy 3° i Jule: d.; i od Alex. Seve:) ; aż do wzię: konst. d.); jak
12 w.: (235-1453) nie wyd.: przy nor: dram. nor. nej. a dla czego malow.
byzanty: (częstoch.) są tak. wizer. nar. obrzydl. wobec dom.
utwor. klassy? Dla czego dzisiej. Gre. ich nie zna.? To samo
w Włoszech: – Dur. znow. nar. spólcz.: Grec.: albo żadn. prow.
utw. nie mają, jak Żyd. Arab. ~~bo~~ albo do wielkości. drżat. utw.
wzgl. nie dost.: Dla czego Arab. nie wyd. rzeźb.: Dla czego
tyle im. narod. co najwięk. wsiTad. rzeźb. grek. tak w dzi.
jem. ~~ut~~ rzeźb. uchodz. za utw. oszczeg. grec.? Te fak.
mieć wanna nar. przyczy: a te przycz.: być: włas. oraz temper.
i grunt; ~~bez~~ od których. ~~utw. nie może~~ utw. tak jest zależ. jak
rośli: od warun. geograf: kraju. —

§. Warun: fizycz. i moral: wśród któr. powst. sztu. grec.

A) Z Warun. geograf: i ~~klimatol~~ położen. [fizycz.: mieszczą się przy tem w, jak to w klima. i topograf. ukształto. kraju, moral: zaś w ~~społecz~~ domow. ~~...~~ polity. i relig: ustroj: społecz. Z nich] te tylk. podno: które zwró uwagę: szczegół: w powstan. i rozwo. sztu. grec. a pomij. te które mają znacz: dla ogól. polity. społ. histor. ludu.

1) ~~Kształt~~ Fizyono: kraju jego powierzch. granic: produkt: odznacza: się przedewszys: ~~są bard.~~ umiarem i ścisł. określon. formą: ~~...~~ Nie mają tam ani gór niebotycz: ani rzek olbrzy: ani wegeta: kolosal. ani pustyń: bez końca: ani mórz niezmierzo: Wszys: określ: ~~...~~ raczej małe niż wiel: łatw. daj. się objąć: i wymierz. Z wyjąt. Tessal: gdz: Olimp na półno. zachod. granic. dochodz. do 9000' a ~~pot. góry kraju~~ środko., twora. wschod. granic. przeciętnie 7-8000'; ~~dochodzą do 6-7000 stóp~~; góry właściw. Grec: t. j. środk. i Pelop: nie mają nad 3-4000' tylk. Taygetus w ~~...~~ połud: Pelop. dochod. razem do 7000' Najdłuższ. rzeki mają 15-20 mil długo: a więc nie są spław. Morze więc. nie jest bezbrzeżnym: wszęd. wid. na brzeg: wysp. lub ląd stały. Morze bez przypływu: spokoj: niebiesk: lub gdy fale tem się wspom. słoń. porfirow: jak mówi. Hom. Powie: jas. przezroczy: uderz. przedmio. bliż. niż są i n. ~~jasn~~ odtw. wyr. ~~kontu~~ rysach. #

2) Grec. właściw. jest mał. kraj: a przecięta: w wszyst: kierun: t. pasm. gór lub głębo. zatoke: mórz: rozpa. się na mnóst. drob. niew. drobniut. państ. z któr. każ. geograf. oddzielo. od reszt. żyj. życ. własn. polity. i jest niezależ. państew. Największ. z ~~tych~~ nich mają kilkadzies. mil kwadr. po kilkanaś. lub niew. kil. mil kwadr: dodaj. niezliczo. wysp.

Wpływ estetyczn: tak. warun. geograf: da się wyraz. przez jed. wyr. miara. Wyobraź. mieszkań. nie będ. zamglo: mgłą: o potwor. lub wielk. wyobr. Arab. w pustyn: Koza. ze step. Hindusa wobec olbrzy: przyrod. nad Ganges. lub u podnó. Himal.

z któr. praw. każ. była prawie dusz. lub krót. czas zamożn. organiz. polit. Naówczas ten organizm jest jedn. miast. do któr. należy kilkanaś. mi, kilkadziesiąt lub kilkaset w następ. razie małych folwar. któr. ~~[illegible]~~ mieszkań. wszyst. więcej czas przebyw. w mieś. +

3) Miast. któr. jest stoli. taki: kraiku, także jest mał: Z wyjąt. Syrak. największ. mias. grec. nie liczy: nad 20000 obyw. Tyle mia: Aten: w czas. najwyż. rozkw: co według statyst. przesz. dałoby ludn: 100000 – Dodaw: do tego 200000 niewol: i innych obcym: penitent. z ludno: półmilio: t. j. mniej niż Gali: Spar. mia: już dale: mniej. + Polity. grec: (Plat. Arystot.) gdy pisza o najlep. form. rząd. radzi: by mias: nie liczy. więc: nad 5–10000 obyw: Co było więc: musia. wynos. się za granic: i zakład. sob. now. osa. któ. z bar. luźn. związ. z metropo. znowu zakład. sob. now. osa: A każ. tak. mias. lub miastecz. ma swój rząd własn: najczęś: demokr: Urzęd. wybierał: każ. mo: bez specjal: stąd: przestrzega: najwyż. godno. jest. go do swoj. zapew. wole spół obyw: Wszys: się mają. wszys. rozmaw. o inter: publ: a rozmaw. z tem przekon: że choć w częś. moga im nad. kierun: lub rozwiązą: według swo. myśl, +

4) Także parafianin. lub powiatowiczy: byłaby wyda: owoce najpięk: a naw. wydaw: tu i owdzie. bez wrodzon: wszyst. ludz. i razem szlachetn. szczęśliwo: Były w Grec: tak: powsz: w gór: lub po zachod. wybrzeż. któr. wegetow. w czas: kol: malut. wiedzie. zejść ale za to plemię: zaniechn: zachod: wybr. Grec: i przeciwleg. brz. Ma: oraz wysp: międ: nie: były zmuszo: do zajmow. się najpierw:

+ Wpływ estety: zna: miara, jasno. ścisło. – A przecież: ozdoby. bez. zapał. niż w organiz: społecz: rozlew. na setk. mil kraj: a liczy. obywat. swoi na miliō.

+ 2000 gospodarstw

+ Taki ustr. społecz. zmuszaj. poniek. wszystk. obyw. do zajmow. się wszystk. spraw. publiczn. a częs. i prywatn. swe. mias. wyrab. niewątpli. w najwyż. stopn. wszyst. władz umysło. ale może częs: śmiesz. koszcz: Licho: ukaza. na ciąg. intere: własn. gmin. lub parafi. jak to widzi. w Szwaj: ~~Holland.~~ lub Norweg: a bardz: jeno: w miast. woln. niem: dawn. Cesar: rzymsko –

interes: Gre: jest kraj górzys: mało urodzaj: Juz Herod. zauw.
że widz. się mią: za nadt. ubós: Z wyjąt. kil: powiat: jak w Tessal.
i Beot: więk. nie mają wszk: płana: za szczęt. ~~nad~~ wąs. dolin:
które nie mogą wyżyw: ludn. tlenu: Trud: pszeni: oliw. wina
jarzy: owo: przypraw: makow. ale nie wystar. Jak wszys. góra
mieszkańcy Gre: muszą wynos. się dla zarob: Ale Grecy w tem
uwspól. od inn. górz: że mają morze egejs: które ich zapra:
do wędrów. To też szczeg. jeszcz: Buoz wol. nie ma na tem
morzu drugi zemkn: a niezliczo. wysp: tak blisko: stale ląd.
wzrok bezpiecz. schronie: Zwykł: rano wiatr półno: a wiecz:
z połud: Przy takich regular: można z Aten rano wyjść do
wysp bliż: a wiecz. wrac: ale można z wysp: jak do wysp:
i tak do stat. się wszęd: Z Aten do Azyi Mn. można jech:
ciąg. mię: na horyz: jakiś ląd. Z Corfu (Corcyra) wid:
Włoch: z Malapan (Malea) wid. Kretę, z Kret: wid.
Rod: z Rod. Az. Mn. Z Kre: w 2 dni do Cyre:
(Tripolis) 3 dni do Egip. Cóż dziwn. że jak dziś tak
w starożyt: kraj. najwięk. mieszk: [Wyjmuj się zaw. przez:
zachod: Illyrz, Epirota Etol: które dziś jesz. są
dzicy barbarzyń: To też ~~w Homer~~ ideał. Greka jest Uliss:
Jak on, tak wszys. nowszk. jego jeszcz: wiedzi. i umiesz.
morz. egejsk: do Egip. Feni: Syryi i Azyi mniej. do morza
czarn: aż do Krym. i Kauka: Wszęd. kupcz: rozbij: zamieni
w mogą zalatw: wszyst. możeb. inter. Tak było i następ.

~~Wpływ~~ jest wszech. – Ateńczy: mają w Tra: wielk. osad: które są dostr. miast. ale mają ten być: stałe zbroj: Kanto: po wtórz, Kopal: rob: wypraw: do Cypr. Egip. Sycyl: Przez szereg lat, polity. siła. (a więc. podów. była mocarst. pers:) Krąży się koło Ateń. pot. koło Spar: ~~Atea~~ Teb pośr. Maced., aż nareś: za Alex-W: powst: owe olbrzym. monarch: z któr. po śmier. założy. dzto się wytwo: były oparcie: państw, Traktow. się więc w miast. greck. większ. nerw. i żywot. spr. a by podoł. im, musia. każd. obyw. wydoskon. wszyst. władz. swoj: i wykszt. je do najwyż. stopn. ǂ

5) Z wtórn. jedn. władz. wyrośli: t. j. ich: system. oderw: Wszyst: nau: w znaczen: nowszem: powsta. u nich. Razem z nauk. powst: u nich filozo: i wymo: Jun. naro. starożyt: choć wiersz. starsz. posiad. ~~f~~ cywiliz: i wiele rozdom. potrzebow. do zarobi ogniw: rozlicz: i zewntrz: wymaga: mni. stosun. społecz: nie stworzy. jedn. żadn. nau: a jeżel. mie: nau: szczegó: były to racz; zastos. do życi. prakty: przepis: i ruty. opar. na dług. doświad. ani żeli system. poważ: prawdy. Fenicja: Assyr. Egipcy: mieli wyso. rozwin: budowni: Kanaliz: żeglu: obserwa: astrono: meteor. i t.d. ale pierw. Gre: dali ludzk: mapy geogr: podręcz: fizy. matem. astron: †

6) Była więc rasa grec: w swo. plemio. dzielnicy: otworo: owe. warunk. polity. i społecz: któr: ~~dozwala~~ wszystk. władz. duszy rozwin: się wszyst: i normal. a taki rozw. nie mógł powst. bez wpływ. wiel. na podnies: się sztuk piękn. do niezwyk. przedt. doskon. Ale podob. wszystkich. warun. napotyk. nie. w hist. a choć inn towarzy. zaw. wyso. rozw. sztu. piękn. nie miał on jedn: tych znam.

ǂ Wpływ estety: rozmaito: nad. boga: przy wszyst. jedno.

† Ten dar wszechst: badan: praw. nauk. dla nich sam: bez wzgl. na praktycz. zastos. jak z jedn. stron ~~układ~~ pchnął Grek: do filoz: spekul: nad przyrod: tak z drug. uzdoln. ich do zrozum. piękn: do kocha. utwor. piękn: bez wzgl. na prakty. ich wart. Inn. naro. także lubi: i ceni dzie: artyst: ale dla pobud. materj: zmysło: Grek oprócz. pobud. miał do nich uczu. ideał, szuk: w nich ukryt. prawd nadziems: widz. w nich odbl. idei zaświat. Dla tego sztu. piękn. doszły w Gre: do samodziel: jak. nie posiad. przedtem.

spęczal: któr: mia: sztu. grec: ale któr. zpraw. że sztu. grec:
w któ. przyrojm. gałęz. swoich porost. niedościg. wzor. dla pokol:
następ. Te znam. Jak ściś. związ: z cał. sposob. życ: publicz.
i prywat. u Grek: że jeno tak. należ. przypad. się. Ten spos:
zależ. pierwszy: od trzech czynn. któr. czy zosob. czy raz. wzię:
w każ. naro. stanow: kształ. i kier. nada. jego sztu. Te trzy
czynn. są klim: wychow. publ. relig. A naprzód klim.
Gre: jest kraj. połudn = Gdy Bulga: dziś jeszcze: bar: podob. do
Niem. połudn: w Grec: poczyn. od Tessal. zaczy. się zmie. dekor:
Grec: nie tra: swoich liśc: dęby, mir. laur: palm. cytr. pomar.
zaw. są ziel. W Aten: rosn. najszlach. owo. połudn: Lat:
umorz. się nad Tegody. Klim. Aten uważ. go za najpiękn. dar
bog. W tak. klim. otocz. nie jest ani przygnęb. jak na półn.
ani omdle: jak pod zwrot. a gdy się zważ: że otocz. odzn:
ten pocz: elasty. gorsk: zwyczaj. dla niego wład. umysł.
wolności — i najwyż. stop: W tak. klim. duch słon. i świat:
któr. tą uczyn. czynn. w twórcz. artyst. i wyrab. gust.
estetycz: w mieszkań: W tak. klim: potrze: dale: mniej.
Napr. mało się je; Dzien. strawa. zwykł. czegoś wyst. 6.
dla rodz. greck. złożo. z 6 głów. Bied. się karm. chleb.
i parę oliw. czas. karm. ryb. solo. boga. tak. mało jedz. mięs.
a najw. jarzyn. Głów. bawar. wyst. dla któr. osób. Chop.
któr. się garnie fig lub kaw. melo: jest szczęśliw. A
jak mało piją, filiż. kawy — babel. wód. zwodą. Bog.

13

9

przy tak. sposob. życ. wyszła się rozum: W Gre: kt. poznał. gdy. środ. jedyn. nie mia. wyjś. życia: np. Beocya, Tessal. były to zacn. dolin. z pomiesz. względ. życ. i wstęp.

7) W tak. klim. wszyst. inn. potrze: się = życ. łatwiej: a skut. tego wszyst. prostsze i naturalniej: Dom grecki a dom nowożyt. Życ. nowożyt. pochł. mnós. czasu i pięn: które ubior. stanowi. w Gre. mógł poświę. na rzeczy piękn. — W każd. raz. ubior. jest swob: oddy. swobo. potrzeb. patrz. na piękn. nieb. stąd wesołe: — mało ubran. —

8) wychowa: przedewszyst. gimnasty: Było koniecz. potrzeb. dla ciągł. wojen. Wtedy mieć: była nie były forte: lecz oboz: w który czas mieszkań. zaw. była pod broń: Mieć: z ~~wszyst. sił~~ ~~wynagrodza~~ najpiękn. kształtów. ozdoba: nad rozwoj. sił fizycz: i zgrabno: Wynagrodza: ciąg: atlet: jedn za to, że dale: skak; drug: że rzucał: zapasn. dyskusem i t. d.

Z tąd: sporo: życ. dla sztu: dwie części. następ:

a) że wszel. była piękn:

b) że wszystk: części. ludzk. były ~~[illegible]~~ wszystk. przystęp: Artys: patrz: na piękn: ludzi i miał ~~[illegible]~~ wszyst. części:

9) relig:

Przeciw. niż relig. wschod. grec. przedsta. bogi swoj: w posta. ludz. mógł artys: najpiękn. i najszlach. typy ludz. wszystko dla swiat. twor. mitol.

Lekcya

Początki sztuki greckiéj.

Najdawn. pomni. greck. z czas: przedhistory. Gdy Egypt. Feni. Assyr: doszły już do niezwykł. cywiliz: i jaśnie. przepych. swoich świąt. i pała: król: swoich piram. obel. sfinx. posąg. wielk. rzeźb. i grob. monume. Grec: nie ma jeszcz. cywiliz. przeszł: To co wie: o staro. ojczy: plem. zamieszka. półwysp. grec: i brze: zachod. Azyi mniej: ściąc: się z mat. lub: podani mitol. a jeszcz. mniej: lub. rent. dział tudz:

Może. za pew. przyj. że plem. grec: które powoli rozszerz. się po obu brzeg. morza egej. ~~rozpad.~~ się na trzy odmien. choć spokrew. języki. i wsz. religi: narod. Jeże. mów. wol. o nich. w czas. Jak pierw. Jed. nar. podr: wiel. wędrów. aryj. osied. się w Tra. i Maced. ~~jest~~ ta to wedł. Greck. przeszł. który w czas. hist. zaludn. półwysp. grec: Drugi nar. zajął wyży. Fryg. i tam pozost. Trzeci nareś. zajął brzeg. zacho. Azy. mniej: pod. ~~wyspy~~ wyspy mor. egej: w kon. więk. części Greck. półwy: Są to Pelasg. którzy póź. Gre. mieli za tubyl. a któr. uczo. nowsi, np. Curtius, uważ. za przod. Grek. wschodn.

Następn. pod. wędrów. Achejów, Joń. Eoly: którzy z półn. gór Gre: schodz: rozszerz. się po półwy: i wypęd. lub przygarnęli: Pelasg: Stał. się to w czas. przed Homer: bo w Iliad: już plemion. owe ustal. się na półwys. i wys. greck. a Pelas: nie odgryw. żadn. roli polity. Nareś. w czas: po Hom: odby. się trzecia wędrów. Dory: którzy przened. Gre. środk: podbij. więk. części Pelopo. a zagnęli Achejczy. lub zamien. w Helot. Jedn. Achejczy. którzy czyny bohat. wypeł. pierw. Ilia: Najdawn. więc warst. ludno: Jak w Grec. właściw. jak i na wysp. mor. egej. i przeciw. brzeg. ~~mor. eg.~~ Azyi mniej: stanow. Pelasgo. plem. najdawn. greck. i pierw. przedstaw. cywiliz. odmien. Wśród nich

należy wnk. początk. ustr. grecki. O Pelas. najdawn. wspomin. już napis.
egip. z wiek. 18° i 19° dynas. że razem z Khetami syryj. i afryk. Libyj.
robi. wypraw. zbrojn. na Egypt. Jaki był stan ich cywil. dopiero w now.
czas. zdoła. opowie. wiad. po odkry. archeol. na wysp. Santorin i w
Hissarliku, w Myken. i Spata a te odkry. dają nam obraz, praw.
że dot. drzyć ciemno. o cywil. greckopelasg. po obu stron. morza
egej. – Pomni. odkry. należą do dwóch róż. epok. Te w Santorinie
i Hissarliku są dawniej: a w Mykeni i Spata są cokol. później.
Wspomni. najprzód o pierw. a przedew. o Santor. Mniej więc. 2000
lat przed Chr. wysp. Thera, jedn. z cyklad, doznał. podob. katastr.
jak przed kil. laty wyspa Krakatao w Ind. holend. Środ. wysp.
zost. utopio. w morzu a brzegi jej wśród olbrzym. erup. wulkan.
zosta. rozerwa. na wysepki mniej. zowią się Santorin, Therasia,
Aspronisi. W 1866-67 robio. poszuki. na Santo. i Therasi
a pod tuf. wulkan. odkry. mieszkan. ludzk. dawniej od owej
erup. wspomnian. Wśród nich znalez. tak. niezgrab. naczyń. i
przedmio. ~~[illegible]~~ służą. do potrz. niezbęd. życi. codzien. np. ~~[illegible]~~
żarna, koryt. ~~[illegible]~~ i mnóst. naczyń niezgrab. które wyda. garncarz
ucila: prost. ludzie. Mieszkań. ci żyli przeważ. z rybołówst. i upraw. roli.

Podob. przedmio. obok wiele śwież. daty odkr. Schliemann międz.
od wsi Hissarlik. w grani. dawn. Troji. Ponadto Schlie. natra. ogrom
rozgląd. Znale: kilka warstw archeol: jedn. nad drug. należą do róż.
miast, ich. po sob: W przedostat. licz. od dołu znal. ruiny, noszą. na sob.
ślad wiel. poża. a wśród nich mnóst. barbar. złot. i srebr. naczyń i ozdób, które
otrzym. mian. skar. Priama. Nie wszys. uczeni przyję. hypot. Schlie.
że to są ruiny Troji homer: ale jest ona prawdop. bo następ. położe.
się zga. z topogr. Hom: drugi że te mie. leżą tak. 16 metr. pod dzisiej
powierzch. wzgór: a wyżs. warst. pod niemi pochod. z miast później, bo
1799 – Ilion odbudowy. aż do Cesa. rzym.

Przedmio. jedn. Tam znalezio. pochodz. z czas. dawniej. od Hom. Niewid. który ich więcej. był jeszcz. bardz. barbar. mało więcej. meta. a wyrob. glin. za wszyst. ~~robio~~ ulepio. tyl. ręką, bez koła garncar. tak jak ~~wszy~~ glin. łatyn. niezdawn. lub nowy. Santor. leżą. pod taf. wulkan. Motyw. dekor: za to wierz. rysu. zwierz: a same naczy. mają wszyscy: ~~[illegible]~~ (zmityj z grub. post. ludz. Jakichkol. ozn. obecn. nie mamy dawniej: itd. czyst. greck.

Cokol. później. za wykopali. w Al. Mycen. Spata i Rodas – Akropo. mycen. była od wszk. staro. murem: cyklop. i bram: lwów. Ale nie wiedzie. że w ton. mury. ukry: złoto. dawn. władz. tego grod. Dopie. w 1874 niezmord. Schliem. zarat tam szyst. badan. naszcz. najlep. święt. odkryć. Pod kamien. płyt. które wykład. dziedzi. Akropo. odkr. 5 grob. a w nich skarb. prawdz. Były tam szczt. niedopalo. zwłok ludz. a na nich mnost. wyrob. złot: maski, ozdob. Turan. korony, puchary, guziki i wszyst. ze złot: Oprócz tego róż. bron. brązo. i przedmio: z kryszt. alabast. itd. Wydob. razem. około 20000 przedmio: ~~żelazn~~ Metal. wyrob. ~~nie~~ za ~~albo~~ ze złot. ~~znalez: tylk~~ ~~bron~~ srebr. (spiżu lub miedzi: żelaz. nie znalez. Niektó. przedmio. są widocz. impor. z Feni. lub Babyl. a. zn. mała świadcz. piękn. naczy. złot. ozdob. korab. i lwa: naczy. gwiz. i wyj. ozdob. przyrz. do ubió. Ale inn. przedmio: są pochodz. lokal. i mają pewn. powtar. się ozdob: figu. geometr. krzy: linie wodn. owad. itd. Te same ozdob. używan. na glin. naczyn. które się już robió. na kole garn. a które niewątp. są także pochodz. lokal.

Schlie. był przekon. że to grob. Agam. i jego niewinn. towarzy. zamord. przez Klitem. i Egist., ale gdyb. nawet ta hypot. wyda. się wrożą. to niemniej pewn. że to grob. władz. achejs: zatem z tego same. plem. które walczy pod Troj. Wiado. plem. achej. za czas. hom. już panow. nad wszyk. ogni. Pelop. i Tesal. Plem. achej. wspot. na pomni. egips. już ~~za Dyn.~~ w [illegible]. XIV przed naszą erą n. p. w napisi. hieroglif. w Karnak pod nazw. Akaios, razem z Tyrsen. Sycyl. Sardhanami i Lekami t. j. Licyj: którzy wszystk. robi. wypraw. na Egip. Jedn. to jeszcze nie czyni pewn: społecz. mieszk. do które. należ. owe szczt. musia. być wcz. barbar: a owe wyrob. złot. mniej za pod. do wyrob. greck. później a więc do barbar.

18

Schliemann Henr.

ur. 6 stycz. 22 – w Neu-Buckow w Meklenbur: syn pasto- Znaj
Kortelot – przez ojca, pot. przez ~~stryj.~~ wuja. który także był pasto: = w 33
wszedł do Tercji w gimn. w Neustrelitz – ale dla biedn. stosun. rodzi:
zmusz. porzu. karyer. nauko. przeznacz. do szko. reals. i ukończ.
w – 36 mając lat 14 = pot. był subjektem. w sklepi. kupie. w
miasteczk. Fürstenberg = sprzedaw. śledzi. masło, wódk. mleko i t.d.
musiał. zamiatać i myć. i dzień cały być w magaz. = ~~(praw~~

Tęsk. i pot. so: przepędz. na tem stanowi. siedm. lat. jego
nad swoj. wiedz. (przyjęcie z czeladni. młynarz.!) = dla brak. zdro-
wia porzu. a niemal. w Hambur. zajęć. ostatecz. zaciąg. się jako
majt. na stat. kup: 28 list: 41 odpłyn. do Venezueli = ale
na wybrzeż. holender. rozbił się i Schlie. pozost. tam = zrazu
w Amsterdam: jako sługa biurowy w Handlu Chem-
Cały dzień chod. z posyłk: przyt. na ulicy lub zmusz.
gdzie czek. uczył się z książ. najpier. po angiel. – pot. po franc.
brał lekc: a mianow. przez pam. wędrowa. – pot. uczył. się po holend.
hiszp. wło. i portug. Od 1 mar. 44 zost. koresp. i buchhal.
w handl. Schröder et Co. = gdzie zost. ocenio. i zyskał. należ.
opiek: oraz bard przeszo. emport. inter-

Wted. uczył. się po rosyjski = nauczy. się samem. rosyjs. Telem.

na pom. = nie maj. wenzy = a więc. deklamo. żyd. za 4 fr. tygod. (musiał zwięk. mieszkan.) Przełożę. cenią. ten nakł. księgarst. wyda. go w 46 do Petersb. = tam w 47 założ. włas. dom kupię: i prost. ajent. dawn. pryncyp. jam przez 11 lat = handlow. indygiem i herb. = w r. 50 w Kalifo = w r. 52 zakła. filię w Moskw. robi zwiemcz. podcz. wojn. krym. zwięk. inter. = i w r. 58 pozwal. sob. wielk. podróż dla przyjem. swoj przez Grec. dan. Wło. Egypt i stan. w Ita. kied. dla przeczę mnia. powró. do Peter. Też od r. 54 uczył się po staroży. i wolt. czat. poświę. Homo. W r. 63 wygr. zarob. swój proces i likwidow. hand. na któr. był dorob. się znacz. fortu.

Na wiosn. 64 udaj. się do Kartag. i Ind. przeby. kil. mie. w Chin. i Japo. ogłasz. w 65 w Paryż. la Chine et le Japon i osiada tam stal. zajęt. archeol. W lec. 68 raz pierw. zwied. Grec. i ogła. w 69 Opis podróż: „Itake Pelop. i Troja" = został. dr. w Rostock = w 69 podróż. po Stan. Zjedno =

W r. 70 zacz. wykop. w Hissarlikie = gdzie przeczuw. dawn. Troj. = ale dopię. w wrześ. 71 otrzym. pozwol. rząd. tur. i osied. z żoną Zof. greczyn. która zeilat. dwa lat. przeb. w Aten. = robo. została przerwa. 24 list. dla nadcho. zimy.

Zacz. je na nowo w mar. 72 ~~w~~ zwięk. rozmiar. i lepiej przygot= wybudow. cob. caw. stałe mieszkan. Prace zakoń. 14 sierp. nie dopro. do pożąd. rezult. bo ruiny musiał. być bard. głębo. i tyl. zwoln: posuw. się naprzód.

1 lut. 73 przy wielk. mroz. i niepogod. wielk. zaś zabr. się na nowo do pra: – osiągn. pierw. rezult: odkry. bram. jedn. i część muru. a nad nią fundam. dał. zaraz wiel. skarb, złożo. z złot. srebr. i miedz. naczyń i t. d. Pokryjo. ze żon. go wydob. i schow. gdy robotni. odpoczyw. Rezult. ogłos. w Trojani. Alterthü. 1874 Leipzig Brockh. = równocz. ogłosił Rangabé fran. przekł. Książ. przez uczon: przyjęt. nieprzych: = bo wiel. hipo: a za mało wydob. dowod. zaznacz. architekto.

Przez 4 lata przeszkadz. mu rząd tur. wytocz. mu proces o skarb Troja: – skazan: podarow. 50000 fr. na nasz muz. Konstant. = Ale dopie. w kwiet. 76 = otrzym. pozwol. wbrew. now. poszukiw. ale prace przerw: dokucz. mu = i na żąd. Schlien. w paźd. 76 przeniesi. = Tymcz. Schlien. od lip. tego rok: rob. poszukiw. w Mykę. i dopięł do najwięcej odkr: które przeszł. troj = znal. tam prawdz. skarb. zło. któr. teraz złożo. w muze. ateńsk. politech.

Poszukiw. w Myke. trwa. do koń. 76 = W 77 wyd. Mykenä – Leipz. Brockh = a równocz. po angiel. w Lon. = New Yor

następ. w. po fran. Przedmo. napis. Gladstone = w 78 = odwiedz. Itak.
i robił bad. nad starożyt. grod. królew. = we miesi. znowu w
Troj. z perm. cesar = i pracuj. do 26 listo. = odkrył cały pod.
Troja: i kil: pomniejsz. skarb. część z nich odesła. do Konst.

Pod kon. lut. 79 na nowo zacz. prace – od mar. maj. przy
rob. Virchowa = któr. na bad. pomag. i wiel. z nim rob. wycieczk.
takż. na własn. ręk.: rob. dośw. przyrodni. = przyj. Emil Burnouf
Bywszy: przez rząd fran. = konsta był zwiedz = odkry. wielk.
zach. mur. =

Prace te zakończ. pod jesień 79 = a rezult. ogłosi.
Schl. = w wielk. dziel: Ilios = ogło. rów. po ang. i niem. Te
Księg.: opierał. na bogat. mater. poszuk. i poprzedz. przedmo.
Virchowa zosta. przyjęt. życzliw.

W 80 i 81 rozkopuj. w Orchomenos skarbiec Minyas
= dawny grób dopełnów: i nowa podróż. po okolic. Troji = 3a
a) Orchomenos b) Reise in die Troas – Leipz. Berl. 81.

1 Mar. 82 now. kop. w Hissar. przy pomo. Dörpfelda
sekret. insty. archeol. w Atena. któr. przedt. prowadz. poszuki.
w Olimp: rezult. tych badań: że w Hissarli. był podob.
zamek. królew. jak w Tiryns i Mycen.

jak. znalezio. w Austr. nad brzeg: Dunaj. Mieli więc Achej: i własn. sztu. barb. a równocześ: importow. z Feni: różn. wyro: Ale wpływ tych drug. na pierw. praw. żad.

Podobn. jak. w Mycen. w inn. tak. miej: Gre: znalez. przedm. należą. prawdopod. do tej sam. epo. i z tym sam. charak: W Sparta, w okolice attyc: znalezio. w grob. przedmio. szklan. zło: z kości słonio. Te wyro: od Mycen i więc: sporządz. z wschodn, zosta. fenic. n. p. głow. z słonio. kości. z brod. i ~~wschodn czapk~~. tyarą; na tabliczk. tak. z słon. kości. wyobra: lew pożera. woła. Obok nich zno. wyro: przewb: miejsco. z takie: jak wyobr. odb. roślin. wodn. ptak. i ryb

Tak. sam. przedmio: na wysp. Rod. i Cypr, w grob. niedal. od dzisiej. Nauplii w Argolid. i w róż. punkt. Atty. Ale im now: ten wzdłuż. wpły. sztu. wschod: co w ogó: tłum. się coraz częstsze: wypra: handl. Fenic: w ogó: stosunk. Azzy: z Lidyj: i społeczności z inn. Grek: w Azy. mniej:

Mozna. sztu. przedhistory. Gre: sądz: po wykopalis: wspomn. wyżej w twierdze. następuj:

1) Wyroby tej sztuki są po większej części import. ze wscho. a te, które zosta: zrobio: na miej: są to niezgrab. wyro: garncar. czy cokolw. lepsz. utwory sztu: złotnicz. są wyraźn. naśladow. z wzor. wschodn.

2) To samo należy powiedz. o pomnik. archi t. zosta. zrobio. przez zamors: przybysz: tak mury cyklop: jak bramy i rzeźby, a podob.

owe groby sklepio: zowią: się skarbca: należą do plemie: które przyby: z Azyi, wcywilizow. przez kultur: wschod: zwłaszcz. feni: i egips:

3) Tym plemien. byli prawdopod. Pelargow, ta gałęź greck. naro. która pierw. doszed. do nieznajść. wzrostu: opanowa. wybrze: Azyi mniej: wschod. brzegi półwys. greck: i wysp: międ. niemi na morzu egejsk.

4) To plem. zosta. zwol. podbi: i stało się z plem. achejs: które znaru przyswoi. sob: cywiliz: pelargi: wschod: i dłuż. czas zosta: pod wpływ: wschod: za pośrednic. Fenic: który do koła morza egejs: liczn. posiad. faktor: aż do 10 w. przed Chr:

5) Ta cywiliza: achej: mykeń: jest znacz. star: od epo: Hom: W Hom: pala się nad: w epo. mykeń: chowa. się całe, prawd. zabalsowan: z złot. mask: na twa: i w złot: pancer: co wszyst: nieznane. u Hom: a przypomi. zwycza: egips. i feni:

6) Ta cywiliza: w mier: jak Fenicy: rugow. się z wysp greck. a ślady: daw: zaciera: się, przekształ. się w ową cywili: achejs. którą znamy z Home: a która trwa aż do wędrów. doryc.

7) Ale w epo: hom: tak. jeszcze: znać wpły. wscho: a twoj. one dal: aż do czas. history. Należy więc specyaliz. je według narod. od któr. pochodzi. —

Lekcya

Wpływy wschodu.

Wpł. wsch. sztu: greck. zaczy. się od tej: Kiedy wpło: wschod. nie był. za importow. bez jakk. wsiedz. Przyn. do tego naprze: na wysp. morz. egejs. i w Pelop. Miast. fenic. zwła. Sydon i Tyrus miały tam liczn: kolon. Najtrwal. ślad. ich wpły. jest alfab. Fenic: sprzedz: wyrob. zło. sreb. układ. ze słon. ko. tak: naczyń: i przęś. glin. malow. Te ostatn. naśladow. garncz: greccy w XIII i XII wie: przed Chr. jak przekon: się z resżt. mal. na różn. wysp. Ale oprócz swoich wyrob. przewoz: Feni. tak. egips. Od czas. Totmesa I nie: mono: handl. zagran. w Egip. kup. inn. narodo. nie było wol. tam przybyć. do port. Stąd Grec. ze ich pośred. pozn. tak: dzie. sztu. egips: Był to stos. podob. jak Holend. do Japo. w przeszł. wie.

Wpły. sztu. fen. nie zaw. są tak do oznacz: bo sztu. ta nie ma: char. wyst. jednolit. przeszł. narod: Fenicy: jak to wykaz. się dzie: z miast: kupiec: podleg: sami wpływ. potęż. sąsia: Najlep. to wid. na Cypr. Wys: ta była feni: ale na przemia. z miast. fenic: należ. do Egip. lub Assyr. Stąd starożyt. cypr. najdawn: które odszuk. i studyo. zasłuż. się głow. Palma di Cesnola, kons. ameryk. tamże, niektó. są wykon. wedł. wzor. egip. inne wedł. assyr. Pierw. są w post. stoją. o ramio. zwieszo. i przyleg. do ciał: na głow. klaft lub pszent egip. ciał: nagie a na około: biodr tak zw: szenti lub chustę,

w półko. wykroj. Drug. t. j. assyr. mają na głow. ~~[illegible]~~ hełm lub tyar.
brod. i wło: w symetr. kędzior. a druga rzecz: okryw. całe ciała. Późniejsze
posąg: mają już charak: grec: ale starożyt. Wpływ. więc fenic.
był taki, że ~~[illegible]~~ wzor: w ogól. rzeźb. ~~[illegible]~~ przypo. Egipt
w niejedn. i wykonan. więc. Assyr. Znalez. skarab. i ~~[illegible]~~ czar.
złoco: w sty. egip. znalez: szpilk. i ~~[illegible]~~ czary ozdob. chimer.
i kwia. wedł. gustu assyr. Wiele ~~[illegible]~~ inn. przedmiot. n. p.
czar. z Larnaki mają styl mięsz. ta tam dekora: naślad.
z Niniw. za pory i układ. brane z Egip: także wzory egip.
nie mało się spotyk. Ta mieszan. styl: dosta. się wolnie. greck.
zostaw. dowod: jak powsza. najdaw: ich figur. bronz.
posta: jest egip. hieratycz. a inne: za assyr.

Jeżeli wpływ. fenic. były długo trwa: egips. przeciw. i póź. się
zaczę: i nie dłu: trwa: Grecy bowiem: w VII wie. wchodz. w stosun bez-
pośred. z Egipt. za Psametyk. a wte: sztu. grec: wzrosła się już
o własn. sił. Zdaje się jedn. że już przedt. mieli Grec: liczn. okazy
sztu. i przemysł. egips. przywież. przez Fenicy: a zostawa. drewnia.
bożyszcz: wyobraże. Herku: Herme. i t. p. te n. p. któ. stały w
gimnaz. Messyńsk: miały wedł. Pauzan. charak. greck.
Pauzan. opisu. dwa rodza. drewn. posąg: jedne, które nazy.
Ξόανα egips: a inne, które przypisu. Dedalid.

Wpływ. egips: moż. sprowadz. do 3 punkt:

1) Uroczyst: chwi. sztywn: posta: tchną: pewną religij. ~~[illegible]~~ stością.

2) w architek: Kolum. grec: jest naśladow. Kolum. egips.

3) ~~W~~ Rzeźb. Kształty ludzk: są robion: wedł. regularn. symmetr.
propor: niemrawo: ręce wzdłuż ciała zwiesz. i do niego ściśl. przy-
legą; nogi częś: połącz. i jakb. w pochw. zamknięt.

<u>Wpływy assyryjskie</u> były dale silniej: i bezpośred: działa:
na rozwój sztu. greck. Nie był: osad. grec. w Azy. mniej zostaw.
w ciąg. storun: z wiel. monarch. assyr. bo też tak. mas. handlo. w
Grecy. europ: Skoraćt n.p. utrzymyw. podob. stosun. Now. badan.
archeol: wykazują: w pomnik. assyr. mnóst: element. które weszły
do sztu. greck. Dają się one sprowadz. do następ: punk.

1) w ornamenty. przejęł: artyś. grecy od Assyr: niektór.
formy, następ. ciąg. używa. jako to liście palmo: rosetki, kwiat
lotusu: wstawk. międz. dwome parzke:

2) w rzeźb. i na malowan. naczyn: naśladu. artyś. grec. w
czas. dawniej: z upodob: fantasty. kształt. zwierz: i ludz: sfinxy
skrzydle. gryfy i t. d. Naślad. tak. wszelk: scen rzeźbio. lub
malowan. Podobn. jak na czar. cypr: lub na ~~[illegible]~~ ślązko. rzeźb.
w Ninive wid. na najstarszej waz. greck. pasma, które wpad.
się na oko: naczy: jedno nad drug: ~~[illegible]~~ stoso się z drug. szereg
zwierz: tygrys. [lwów] koz. bawo. i t. d. Ten zyst. ozdób znajdzi. się
nie był. na assyr: naczyn. lub płaskorzeźb. lecz tak. na kobierc.
i tkan. szat: Pawa Alcystenesa w Sybaris był okry:
haftowan: kształt. podobn: na górn. części był mnóst. zwierz: Suzyjscy:
a na dole wizer: mnóst. Pers.

3) Narzędz. w szczegół. rzeźb. takie znać wpływ. Assyr. n. p. w drobiaz.

\+ tak zwany kanon egip. który aż trzy razy był zmienio.

wykonuj: włos. brod. i szat; w muskulat. siln. ciężz. i t. d. chi na tem polu Grecy niedal. oswobodz. się z wpływ. wschod. i poszli drogą własn.

<u>Wpływy lido-frygyjskie</u> odgryw. tak. waż. rolę w rozwoj. szt. greck.: stanow. pośrednicz. międ. szt. assyr. a greck. osada w Azyi mniej. W środk. Azyi mniej. w Pteryi, Frygiji, Lidyi, Kappadocyi rychło przez naśladow. form assyr. wzbudzi się siła żyw. artyst. Zdaje się, że stamt. przesz. Grecy mnóst. kształt. assyr. przeznacz. przez rozwój lokaln. stamtąd tak. dostały się kolum. jońskie. –

§ Sztuka u Homera

Właściw. szt. grec. zaczy. się w VII stul: Początk. szt. poprzedzaj. które nazwal. pelazg. mięcz. poniew. od Pelazg. zaczy. się a w pomnik. mięcz. dosko. do naj. swe. rozwoj. Ta szt. w mia. jak Achej. się podbij. Pelaz. zamien. się nieznacz. w szt. achej. która zaraz korzysta. z trad. pelazg. pot. rozwij. się samod. dopo. nie zosta. zniszcz. przez wędro. dorycz. Ta wędrów. zacz. się około r. 1104 Poprzedz. zaszedł. wiel. wypad. wojna troj. 1194–1184. która zakończy. się zburz. Troi. Wojna ta była wspól. wypra. państw achejsk. na półwysp. greck. i spowodow. przemęcz. tak. osłabie. zwycięz. że w 80 lat póź. uległ. przybysz. z północ. doryjsk. Ale wojna ta uwieczni. się w dwóch wielk. epopej. narod. w Iliad. i Odys. a te, ułożon. znacz. póź. po wypad. jednak. przed wędrów. dorycz. ukazu. nam rozkwit cywiliza. achejsk. u swego szczyt z które. przed. się obniży. po wędrów. dorycz.

Jak cywiliza. musia. mieć sztu. a poznać tę sztu: i wyrob. sob. o niej jasn. pojęc. jest zadan. nader ważn. gdy się wspom. że ta sztu. ciągn. się przez jak. trzy stule. (1200 – 900) i dozn. przez wędrów. dziej: nie raz to. zaped nowe stron. i wprzyzwycz. się czasy nowe. Wiele z tych trzech wiek. nie znamy przez. żadn zabyt: bo wszyst. przepad. tak jak przepad. b. ty: poznać pelazg zabyt. w ogóln. zbieg okoliczno. nie był zachow. niekt. znik od zniszcz: W ito: oprócz murów cyklop. któr. mocą swej. ogrom. opar. się wszelk. zniszcze. została tyl: tak. przedmio. któr. były ukryt. w ziem. pod dziw. wrok: zabytku: podob. okoliczno. Korzyst. nie istnieć: dla sztu. achejs. od 12–9 stul: przedtyp. nie stawi. już Achej. now. gmach. lecz wszyw: zabyt. na Pelazg. a grob: lub podob. krypt: z tych czas: nie zosta. dot. odkry. Jedn. są dawniej. od XII stul. inn. później. od IX°. Głów. więc śród. wrog. artysty: od w. XII do IX. co dla Gre: poezy. home. przyzn nie należ. zapom. z oka ważn. wzgle. że poe: malują sztu. swe: czas: a był to przedtyp: X lub IX w: zpolegać. zaś którego czyny wystąd. przedtypo. stąd na wi. bo o jak. 2 wie: dawniej. stopn. cywiliz. Cokolwiekbądź sąd. zechce: o odległ bohat. od piew: to pewna, że ich cywiliz. była podob. do tej, wśród któr. żył poeta a doznaj idealiz. jak to wszyk. cyw. poe: pozwoliły jedn: główn. rysy od otaczaj. go rzeczywist.

Architektura Hom: powin. do mieczn. epo: nie zrobi. żadn: postęp. pod względ. piękn: a czas ulty materyi: cofnę. się.

Das homer. Epos aus d. Denkmälern erläutert. Archaeol. Untersuch. von W. Helbig. Leipz. 84. Teubner.

wypraw. częś: z

Budow. z ~~…~~ cios. kamie. jak poredł. n. p. palace Priam. i jego syn. i dom Cirky. Tak samo cios. i gładz. kamie. na któr. siadyw. przed palac. Król. lub na ryn. Budow. jedn: częś. z drze. Z opowiad. Hom. nie moż. wnos. że n. p. dom Odyss. był kamie: Odys. był z kam. nie był. poe: podno. że miał ki. prog kamien. Naw. mury mies: nie zaw: były kamie. lecz pow. z ziem. i belek tak jak fortyfik: obozu greck. pod Troj: Częś murów Troj: była prawdop. usypan. z zie: Wysp. Scheria (Corfu) która w oczu. poe. porzą. najdoskonal. cywiliz: w jego wyobraź zdaj. się nie znać: ciosow. murów a dodat. że mury były obwarow. palami drzew. wnios. że po częś: były wałem. Tyl. raz mówi poe: o murze spiżo. któr. otacza wysp: boż. Eola. Prawdop: jest to przenoś. jak i w star: Test: nas. mury naz. się spiżo. dla siły. O Grek. niewiad. czy kiedy. płyta. metalo. okrywa: swoje mury. Może poet: patrz: na jak. postacz. lub posłuch. mury w Azyi. Wie: że Ekbat. mia: sied. obwod. murow: z któr. najwewnętrz: miał murz. pozłacz. a przedost: posrebr. —

Szt. architek. nie mogła w epo. homer. rozwin. się wielk. dziet. ktoro wiele miast było bez mur: Tak sob. wyobr: poe: stoli. Odyss. Nesto. Menelea. Nie wspomi. przypadk. o mur. choć była do tego sposob. Rycer. Feak. ma bruk z kamie. ciosow.

Wnętrz. domów. Ozdob. ani z desz: ani z kami: Wid. sala jadal. (μέγαρον) w domu Odyss. ma posadz. z ubit. ziemi Telem. bez trudu wbija tam 12 siek: a po bitw. z zalotnik. ~~posadz~~ głębo. porozu: tak. że ją trzeb. na nowo zrówn. Raz tyl: poet. wspomi: o posadz. złot: ale nie na zie: lecz w Olimp. u Zeus. Tak. posadz. złot: napotyk. w innych. wschod: n. p. w Babil:

światy. Bela. Tak samo świąt. Salomo. budowa przez architekt. z Tyru, posadz. była zło: W grob. etrus. z VI w. pod Chiusi znalez. posadz. z płyt bronzo: z ozdob. w styl. azyat. Gdzie jedn. podob. posadz: o którą. wiedz. istnieć: w pałac. może ze czas. poe. były niemi przyozdob: mieszka. Menel. i Alkinoo: któr. przyp. widzi. nad. przep. największ. Trzeba przyp. więc, o tak. posadz. poe. wyt. z wieści.

Sufit był drewniane, ścia: albo drew. albo drew. okryt. Te ścia zawsze. nie wyglad. dość świet. choć poe. je tak. nazy. bo w kas. sali było komin, na któr. gotow; a więc. pali się drewno smolne, dla ścia. Stąd sufit czę. nazy. się sadze. okryt. a zape. i ścia. tak. samo, chyba że je stara. obmywa.

Jednak: nie zaw. były ścia: wyłożo drew. polerow. Hom. ugi: wspom. o bronzow: stopn. w Hade: o złot. drz. Posejd. o bronzo. Hefest: – W Odys. opisu. dokł. salę Alkinoo. że była okryt. blacha bronzo. z gzym. z kyanosu t.j. z cegieł lub kafli lazurow. kamie. drzw. były okryt. złot. stop. pod drzw. z bron. futryn. z srebr. Tak samo jaśnie. sale Menela: opisu. złot. elektr. srebr. i słonio. kości. Przy elektron może być wątpliwo. bo o ἤλεκτρος mówi. że zło. i srebr – τὸ ἤλεκτρον bursztyn – [illegible] być jako blach. przyozdo. drzw. i kunsztow.

Tego rodz. metal. okryć na ścia były niewątpl. w skarb. Atreusza i podob. skarb. w Orchom., a za wzorów dawno przedt. praktykow. zwycz. nad Eufr. i Tygr. Podob. metal. złotem. lub srebr. obiż: drew. lub skórzan. przedmio. np. wozy woje. tarcze, laski, krzes. stołki. i t. d. Były więc dość częste w czas. Hom.: z zasa: nie był impono. sztuki.

Wedł. van Leps: κυανός = 1° kamień lazurow. (tak zwan. szafir; wedł. Teofr. = ψευδοσμάραγδος) u Egip. zwa. chesbet-ma t.j. prawdz. chesbet przez Partyj. i Medya dostaw. się do Babil. z prowin. która dziś zow. się Badachschan, a w starożyt. wchodz. ze azji Scytyj.
2° sztuczny aegipski chesbet-iri-t, σκευαστός – sztuczn. niebiesk farbow. ze pomo: rudy mie. dzi. lub kobaltu – Z tego sztucz. robio: cegły, kafle, figur. i t. d. – Głów. wyrab. w Egip.
3° κύανος ἄπυρος – minerał, znajdy. się w blisko. miedzia. postać = Kupferlasur, bergblau z niego wydoby. kolor do farbow. owego jasnego lazuru – Ten κύανος podob. główn. z Cypru

wewn: drzwi świecą: złot. lub z inn. metalu okryci. Tak samo
meble i sprzęt inne. Ten przepych i w całym styl. star. i w mnogi
jest odblas. wschod: zwyczaj. Dodaj. że ten przepych: zresztą w parze
z niestyłem brud: w sali domu Odys. gdy uczta zalotni. leżą
sent. zarazist. bydl. nogi woło. i skóry zost. odar. Dym
musiał być dużo, a co gor. dużo woni kuchen. zważ: przypalan
tłuszczu. Która to woń w ow. poe: jest przyjem. dla dziatek
Dodaj. że przed dom. Odysa leży kupa gnoju a na niej stary
pies, doros. robactw. a taka sama kupa gnoju w dziedziń. Prze
zmysł estety. nie był w wszystk. kierun. rozwin.

Ornamentyka. - W ocz. klasy. Gre. uży. jednokolor. materi: niezszczniw. do odzież: linie cza. W ocz. przedstaw. zre: wielokolo: Tak samo w epo: Home: Bogini Hera ma zre: na któr. utka. Atena wiele ozdob. przedmió. Andromacha tka zra: purpur. a na niej wielobar. kwia: (może ornam. wzor. geometry.)

Helena tak. tka zra: a na niej wal. Troj. i Ache. Smak to wschod. Wiad. że Feni: sprawi: szaty, okryt bogat. zwierzę. roślin. lub mycz. Tak. na wzr: wsch: rob. z podob. szata. Wid. tam szaty a na nich pasma skrzydl. lub nieskrzyd. koni ptak. i t. d. Prze. tak. szaty wschod. ornamen. rozchod. się dale: nawet do Włoch. Mieszk. Sybarys, Alkimenes (lub Alcysthenes) kazał rob. wła. ~~płaszcz~~ płaszcz (przed r. 510, kied. zburzo. Syba.) gdz. na środ. było wcie. bog: Jow. Hera, Temis, Atena, Apoll. Afrod. - obok po jed. stro. Syba. po drug. wśród. ptaku. Na górze pasmo zwierz. bajecz. że Susy, ne odle w pers. zw.

Zwyczaj. tak. wraz ub. w Aten. aż do wojn. pers.+ Wszystk. to wschod.
Tak samo ozdob: toaleta. wszys. przez kob. perfumy i t. d.
Klejnoty, sprzączki, ~~1??~~ szpilki –

Rzeźba U Hefes: złot. dziew. u Alkinoo, złote i srebrn.
psy u wrót do pała. w pała. zaś złot. młodz. trzymaj. pochod.
pierw. Drug. są prawdop. drzew. wyobr. ostat. są wschod. pochod.
Najsłyn. z dzieł artyst. które Hom. opisu. to tarcz Achill.
Jest to opis najobszern. a zaraz. najważniej. utwo. artyst. w
pieś. Hom. Wiad. jak zaczyna kogo zrobio. została tarcz owa.
Opisu. poe. jej robo. w warszta. Hefes. Ilia. XVIII. 478.
Powi. że zrob. na niej ziem niebo morze, słoń. niezmorz. i
księż. w pełn a tak. konstell. nieb. Potem zrob. 2 mias. pięk.
w jedn. wesele i zabawy, prowadz. narzeczo. przez mias. młodz.
tańcy przy odgłos. flet. i cyter – a kobie. stoją przed drzwi.
patrzą na orszak wesel. i podziwia. – Na rynku zaś wez. mnóstw.
ludu, bo dwóch rozpra. się przed sąd., stary sied. na gładzo.
kamie: do koła, herold. utrzym. porząd. i t. d. Tak
drugie sceny tak. opisa. bard. Arcydzi. –

Drug. mias. przedsta. widok odmien. Miast. obleg. przez 2
wojs. które dzielą się co do zamiar. czy mias. zburz. czy też po-
przest. na okup: chwiały. Mężowie tymczas. gotują się do obro.
Wychodz. pod przewodn. Aresa i Ateny, aby zasadz. urządz.
Oba bóst. wiel. z złota: ludz. zaś mniej. Urządz. zasadz. nad rzeką
Nadciąg. trzod. owiec i wołów, wylaz. do oblegają. Paster. nie

+ podob. peplon święty pełny ścieg. Ale poza Ateny

domyśla się sdz: graj: na fujar. Zaraz wypad. zabij. paster.
a zabrać trzody. Tymczas: oblegają radzą. Usłyszaw. krzyk pędzą
od rzeki i zaczyna się bitwa

~~—~~ — Obok bit. wid. dalej rysk. scen. siel. Oracze w ok. i drug. stron.
pędz. zaprz. woły, a gdy razy orząc dochodz. skraj ~~mia~~ bruzdy, człow. nad-
chodz. z dzban. wina aby się pokrzep. Obok zmian. wid. scena żniwna.
przyj: żecz. żniwiarz. wiążą się snopy, Król opar. na berle przy-
patrz. się wilcza. przy. z sene radu. się jemu na wid. obfit. plon.
Tymczas. woźniowie (herold), ~~przygotow~~ urządz. pod dęb. obiad dla
wszyst. zabiw. woła na ofia. Przyrządz. się dal. Kobie. pomag. przy urządz.
uczty. — Obok znow. jest winni. pełna winogro. ~~Chłop~~ dzieci i panny
znoszą winogro. w koszach a wśród. stoi chłopiec i na lutni wtórny. sob.
śpiew. hymn
~~pieśń~~ Linu: cienk. głos. a słucha. ochoczo bior. udz. w zabaw.

Obok znowu bro. wołd. które z ryk. z obory: idą na
Tace, za nimi 4 paste i 9 psów — Gdy raz wołu. reka, 2 lwy
porywa. woła — stąd walka —

Potem pastwis. z biało owcami i nareś. Taniec chłop.
i dziewcz. wesoło Tancz. trzyma się za ręce. panny w lnian. szat.
z ~~korone~~ wieńcz na głow. i chłop. w chiton. z miecza. u złot. przybr. na
rzemi. przepas. Naoko. tańczą wśród tłum przypatruj. się śpiewak.
nareś. na zew. brzegu tarczy dokoła wod. potęż. nurty Oceanu.

Tak wszystko były te przedmio. rzeźb. w wyobra. poet. nie wiemy.
Mianow. się wszystkich aby wedł. jego opisu złoży niepozw. ~~rzeźby~~ rzeźby;
~~Jeżeli~~ Tarcz była prawdopod. okrąg. a że z pojęcia składa się ~~kręg~~ warstw: (πτυχες

miała na powierzch. tak: przez krąg czyli jedno pole środko: dokoła
które: istnie cztery kręgi czy pasma. Hom. powia że na ostatn. kręgu
był Ocean, który otacz. cały brzeg tarczy. Porost: pole środko i
trzy kręgi czy strefy. Przypomina że Hom. zaczy. opis swój od
środ. to umieścił w polu środko: słoń. księż. ziem. niebo mor. i konstell. nieb.
Rent. ~~przedsi~~ trzy rozłoży. na trzy strz. które mieszcz. się międ.
pol. środk. a ostatn. stref. wyobraż. Oceano: W stref. najbliż. środ.
mozieb. umieśc. miasto pierw. które dwa razy jest przedstawio.
raz podczas wesela, drug. raz ~~pod~~ czas sprawy sąd.: W nast.
stref: umieśc. drug. miasto, oblęże. przez dwa wojska, i bitw.
pomięd: oblężon. i oblężaj. z powod. przywłaszcz. trzod. W 3cej
stref. umieś. będą one sceny wiels. a) oranie b) żniwa
w król. przypatruj. się c) winobran., tańce, d) pasterze
i trzody ~~napaść~~ przez lwy e), tańce i śpiew gęślarza-poety.
Wreszcie ostatn. stref. jest, jak się rzekło, wyobraż. Ocean.

Pomieszcz. każ. strefie jest niezawisła od poprzedzając. może pomieś.
w sob. więc przedmiot. Jere. przyjmie. wielki porząd. a jest on
najnatural. to mamy wielki przedstaw. artyst. W środ. spokoj
kosmicz. jaki przedst.: ciałom nieb.: wiecz. praw odwiecz. porusz.
się - tak ziemo na ziem. które spokoj. wszyst. obejmuj. Ocean:
który granicy oddziela od mor.: Trzy zaś strefy wewnę. przedsta
mobliw. życ. ludz.: najpierw w mieśc. podczas poko.: drugi raz
w mieśc. podcz. wojny w obl. raz. za pomo.: artyst. i wesele-proces-
gotowa. się do obw. w mieś. Czereda w obroz. oblężaj.: wyprowadz. wzięte—

kereü: życ: więz: po ze mieśd: w głów. cyuno-mowił, nie bez antyt. walki z ludzi i t. d. Sceny artyst. obmyśl. Takie same podob. nie istnie w Gre: ale nie istnie. nów. na Wschodzie. Tamże które sceny z opisów lub wzerom. ne wyobraź. wraże lub nieb. lub kamien. rzeźb. lub które się zachow. (otóż z nich przy pochodz. przedmioty mają osoby, to jed. z dwóch rodza 1) albo kontrasta = figu: stawiane; albo 2) sceny wojen. albo 3) sceny obo. nie do osob. wrócić. Teraz Artyst nie należ do żadn. z tych rodz; one na obrazkach nie, nie zostaj. w związ. zwoja: a połącz. jedn. wspól plan t. j. aby głów. wypad. życ: podciągn. pod jed. idee wspól: regulam ponabieg: nasze twórst. za pomoc: antytez

Zeró: Sakunt. Sam. nie było, nie ciąg. zat. aby wyrzuc. poet. wszyst. sceny. Mamy jum. fenic. czary rzeb., mak które za przygotob. scena w podob. sposób: że na okoł jakie pola środkow: grupuj. się w coraz dalsz. strefach: najpiękniejsz. sceny. Naprzód cała tarcza: metalo: jak. ją mal. Hom. na owej tar. jest wschod. ustal: fenic: Tarcz. ze figu: Marsa, Atena, pest: były stoo: -woty po nią: stó: mieście Tezeusza mło: stos-ne rzeb. Trzeba tak: powiedz że ziem. orna była mia. kolor czarn. tak żeno wnosiło. a rozw. wokoło. ziemi. były koło: czarne oczekiwan. Otóż Fen. już w XV stu. przed Chr. zob. przedmioty emaliów: w rożn. kolor. lub też wykład. sposob: drob: kawałe odmien. metal.

Zeró. Tarcz. tarczy przedstaw. ze fenic: to tak żeno

sceny pojedy: Na srebrn. czarze fenic. znalezio. w Amathus
na Cyprze na pierw. stref. od brzeg: obleże. miast. a że na
więcs. z dwóch stron wypad Hom. mógł przypomn sob. to jako
2 częś: nie zupeł. w zgod. Na fenic: srebr. ~~krate~~ puhar. do
wina mięsz: wizerun. na bronzo: czarze z Idalion tanie
Na glin. naczyn. (lekythos, z wyjąt. ozn: mięsz. 2 lwy, ~~wyp~~
wołu, a pasterz. przybieg: z drzew. i tak. chcą je odpęd).
Kosmicz. obrazy mężdz. się nietyl. na cylind. assyr. lecz tak.
srebrn. czarze: fenic: (dyskus stożecz. środek z księżyc Na
pierśc: myceń: stoi. księż. pod niemi morze – na assyryj
misie bronzow: góry, doliny, drzewa, zwierzę: jeźdźc. z góry
Także lubi. Fenicy: sceny z życi. ludz: obecz. motyw: brane
z krajobraz. Jeżeli. sceny są bran. z podob. wierzen. assyr.
lub fenic: to reszt. poet: że on uczuł całą artysty
za pomo. jedn. wiel. idei (życ. ludz. w jego przedsięw. wówczas
i że umiał pojedyn. sce: ucz: przy potrzeb. artyst. wyzw.
artyst. znacz: Pomysł poe: wiel. i świet. Ale nie może
być myśl. o wykon. za jego czas: Jedn. zam pomysł
dopełniony: nawy, o któr. artysta mchod wyjdz się nie
zamarzyłb. –

§. ~~Uwagi wstępne~~ o archit. grec.
a napr. o świąt.

W czas. pelasg. archit. wysiła się na pam. twier. i fortyfi. ~~grod~~. miast; na budow. olbrzym. grob. i kanał. podziem. ale nie ocal. z tych pelasg. pomn. ani jed. o któr. by można z pewno. powiedz. że był świąt. Zapew. budow. tak. świąt. ale widocz. małe i nietrwa. Tak samo w czas. homer. styszy. o świąt. róż. ale zosta. zaw. na drug. plan. Widocz. nie imponu. poe. do tego stopn. aby wspo. ich za większ. mocy. w swoich opis. miejscow.
W czas. pohomer. wszelk. świąt. bog. staje się głów. utwor. artyst. architek. dawny przyw. lub rząd. są małe, lub o mistyr. swoich uczuł. z świąt. Dość wspom. że za czas. Perykl. kiedy powsta. owe zdumiewaj. gmach. których resz. dziś jeszcze obudza podziw, mieszka. prywat. były małe z lichego mater. stawia. Zdołce. podkopyw. się z łatwo. pod niemi, stąd osob. klasa złodziei: tak zwa. τοιχωρύχοι. Hist. przeto greck. archit. jest w czas. najpiękn. i najbard. klasycz. głów. histo. świątyni. –

Świąt. grec. wzno. się na wzgór. lub gdy go nie ma na podmurow. w dziedziń. otocz. wysok. murami. O ile świąty. wschod. (z wyjąt. jerozol.) ubiega. się o ogromn. kolosal. i przygnębia. swoją powa. wszystko o tyle świąt. grec. jest utwor. lekk. wdzięczn. pogodn. Dalsza różni. w tem, że świąt. wschod. są najczęś. przeważ. labirynt. sal i krużgan. zwłaszcza gdy są wyd. ziem. lub wydrąż. w boku jakie. góry, jak w Indy. labirynt który może był

wsu. w niektór. Np. na wys. Elefanta nedal. od Bombay lub pod Ellorą, gdzie górę granitow mających w obręb: milę geograf. całą wydrąż. grota: na filar: i dziedziń. połączo. w fantast. całość. Grecka świąt. przeciw. jest mała a tak organiczny stano. całość, że żadn. części odj. ani now. dod. nie można. Rozkład. jej jasny a każd. część uzasad. powięz. ściśl. z plan. całość. Każ. świąt. grec: mniej więc. według tego same. plan zbudow: czworob: z racy dłuż. od nerw. mają. z przod. przy... na kilk. kolum. a nad niemi trójkąt. wzgl. tworz: przez dach lekko pochylon: Ten dach, połącz. w jedn. całość z gmach. nad który... jest oryginal. pomysł. Grek. i daje świąt. grec. pewn. wzniosł. od... od ziemi, każd. wschod. świąt: z płask. dach. lub bez dachu gdyż wydrąż. w skale, zdaje się ~~[illegible]~~ zapad. się lub przynajm. ciąż. do ziemi

Jednak. z tej prostej formy potraf. wydob. geniusz grec: wiel rozmai. ~~[illegible]~~ odmian, za pomo. więk. lub mniej. liczby kolum: i zastos. ich do środków. uż. do korpu: świąty. Przypatr. się tym odmian. ~~i [illegible]~~

1) Najdawn. form: świątyn. in antis – w przy: techni. u Witruw. antae = ~~f~~ rogi (παραστάδες – ἐν παραστάσι) gmachu zamien. w filar: Wnętrze = cella prostokątna z ~~[illegible]~~ drzwi. od wscho: Wyobrażenie sob: bóst. pobożne przedstaw. po za drzwi a pomiesz: mały przysion: po dwóch stron ~~[illegible]~~ bok: utworz: przez przedłuż ścian świąt: z tył. przy ściana wschod: a z przod: przez 2 woln. okrąg. kolum: które wstawio. międ. końcy: murów zakończo. w węż. filar: na 2 filar. rogów. i 2 kolum międ. niemi stoją: wznos: się trójkąt. wzgl. (fronton którym kończył się dach, gdzie widzimy świąt. a mający 2 stoki czy okapy. Grzbiet dachu czy. kalenica biegł zat. ~~[illegible]~~ całego gmach. co nad jego środk. w kierun. długo.

4/11

ναὸς ἐν παραστάσι

Stangw. przed ściana świąt. widzieć się zat. trójkąt nagt dachu opierający się na 4 podporach: z któr. 2 środk. były kolum. wolno stojące a 2 po obu rogach były (kończące przedłuż. mur. bocz. zamien. w mniej lub więc. ozdob. filar. wierzch. jedn. od murów. Ta najdawniej. i najprost. forma świąty. in antis zachowała się w Rhamnus w Attyce. – (V w.)

Jeżeli tył świąty. ma podobn. urządz. przedn. powsta. tak zwana świąt. o podwójn. antach, in antes duplicibus – n.p. świąt. Artemidy w Eleusis (IV w.)

Niektór. archeol. (Baumeist.: art. Baukunst) zdaje się, że oba kształt. nie mogą być forma pierwot. skoro najdawn. pomn. z V. i IV w.

a) Uwa: Forma z antami powsta: się tak: w później. gmach. które otocz. są otwarto. kolumn.

Uwa. b) Forma ta powsta: przez to, że przed cellą powtórz. odtworzenia (portyk) jako zewnętrz. kolumn. –

2) Świąty. z antami dorna: nowej zmia. w ten sposób: że same anty zamien. się w kolum. a kawał muru między kolum. nią a (ścianą podłuż. ~~przedniego~~ budyn.: opuszcz. Ta forma nazy. się prostylem. Z przodu widzi: więc 4 kolum. na któr. spoczywa: trójkąt. nagt dachu, za niemi ściana wchodu: celli. Jeżeli: tą samą formę powtórz. z tyłu, powsta: amfiprostyl lub podwójny prost. πρόστυλος

ἀμφιπρόστυλος

Uwa: Prostyl bard. rzad: świąt. Empedokl. w Selinunte w Sycy. (wiek?)

Wiadom.: wymien. świą. Jowisz. i Faunusa na wys. Tyber: –

Uwa: Podwój. prost. ~~było~~ jest świąt. Ateny Niki w Aten. a była mała świąt. nad Ilissem dziś. niedawnego. –

Uwa. b) Amfiprost. napoty: w późn. architek. skombino. z inne. forma: n. p. Partenon w Aten.

3) Nowa forma jest περίπτερος – gdy cella otoczona ~~ze~~ z każd. stron. szeregą. Kolum. dźwigaj: dach wyrasta: aż dookoła. Szereg kolumn: πτερά, ala – lub też wszyst. cztery razy: περίστυλα, περιστύλιον, porticus. – Forma najpowszechniejsza: w czas. klasy. powstana. się w wszyst. prawie zachow. pomn. – n. p. świąt. Posejdona w Paestum, Apollina w Phigalei, Tesejon i Parten. w Aten.

περίπτερος

Uwa: a) ~~Korpus~~ gmach. ~~międ.~~ otocz. porty: rozpa. się zwykle na 3 części: przysion: πρόναος, ναός, ὀπισθόδομος. pierw. może być bez kolum. i wyst. otwor. mam. przez które wchodz. się do wnętrz.[+]: ὀπισθόδομος z tył. wyst. zamkn. nie był. widzie z zewn.

[+] do właściw. celli czy świąt. (ναός) najwięk. jedn. πρόναος czy przedsion. nie wyst. form. z antami lub jest prostyl.

Uwa. b) Widok: od front: na sześć lub 8 kolum. ponad wszyst. dach, który. grzb: idz. ~~według w kierun.~~ wzdłuż budyn. aż do kolumn przeciwleg. stoją: ze szczytem. nad którą. stoi z trójkąt czy. front. Stoki dachu schodzą aż do kolumn stoją: wzdłuż ścian podłuż. tak iż można cały budyn. obchodz. pod portykiem: tworz: przez szeregi kolumn i ścian: a kryty. przez sam dach.

4) Odmianą perypteru jest fałszy. perypter, ψευδοπερίπτερος gdy zam. kolumn otaczaj. z czter. stron ścian. budyn. mamy półkolum. wmurowan. w ~~bocz~~ podłuż. ścian.[9] Ta forma bardz. rzadk.: a była przedsięwzięta wtedy, gdy mat. był zbyt krótki, aby ~~tobelkow~~ nim belkow.: dale: odstępy kolumn – Taka form. ma olbrzy. świąt. Zeus. w Akragas – Girgenti.

ψευδοπερίπτερος

[9] Z przodu i z tyłu zwykły: taka jest amfiprostyl.

5) Odmianą perypt. ale wzboga: jest δίπτερος o podwójn. περι- δίπτερος
στύλιον czy: podwój. kolumnad. doko. świąt: front wtedy. bez. zew:
mają 8-10 kolumn, na które sposoby naraz dach. Chai-nujźć do
świąt. przechod. się przez 2 rzędy: kolum. a pod. dopiero: przedsionek
który może być prostyl. lub też zamkn: – Świąt. Apoll. w Mile.
Według świąt. ciąg. się równ. portyk podwój.

6) Odmianą dyptera jest fałsz. dypt: – forma to późniejsz. ψευδοδίπτερος
za czas. Alex. W. wywa: n. p. przez Hermogenesa w świąt. Arte-
midy w Magnezyi. Środko: rzędy kolumn wypadł, bez zmiany
jedn. zewnętr. portyk: a w skutek: tej pół kolum. wewnątrz: front.
bez. zew: a kolumn. zew. podwójn. zew: niż w perypt. Hermog. jedn. formy tej nie wynal. lecz tyl. udoskon. Spotyka. ją bow. w świąt: selinun. G. zwięz. w VI stul.

7) Monopter nazyw. jest świąt. okrągł. Witruw: odróż: właściw.
monopter, składający się z więc. kolumn, bez celli – acz niemi z kopułą? μονόπτερος. περίπτερος
a perypt: gdy okrąg: cella otocz. więc. kolum. Z pierw. formy
nie zachow. się żadn. świąt: choć mają. wb. mob. szczegól. Układ-
wedł. ina. podobn. budyn; z drug. formy mamy z dos. szczegó:
n. p. owej tak zwan. świąt. Weid. na ~~Piazza~~ przeciw Bocca
della Verità w Rzy: lub świąt. Syby. w Tivoli i t. d.

8) Wymien. formy architekt. napotyk. w świąt. publicz: Były nie
świąt: przeznacz. dla misteryów, do któr. wstęp mieli tyl. wtajemni. Świąty. słuzą. misler:
Te świąt. stały zaw. w ukryc: i nie: formę odpowied. swoj. przeznacz:
a na zewn. zwykł. nie odzb: ponieważ nie stały na widok. publ: Czas.
często ich było pod ziem. lub wtłocz. w zręb. góry, jak w Eleus.

Świąt. eleuzyi. n. p. mia: wedł. najnow. bad. wschd. następ.:

Dziedziniec ~~[illegible]~~ pierwszego bogi: otoczo. był dwoma murami: Przed mur. zewn. leżał mała świąt. Artemi: która była ~~[illegible]~~ o podwójn. antach. Mniejsze świąt.: wchodz.: się przez (wiel.) propylee, ~~i pierw.~~ tworzą. bram. pierw. muru, na dziedz. zewnę: W obręb. tego wiek. zewnęt. dziedz. był drugi, takż. otoczo. mur: ~~[illegible]~~ do którego wiod.: mniej. propyl. W pośród. wewnę: dziedzi., stała wiel. świąt. eleuzyi. tworzą. praw. kwadrat. cellę, której część był: wchod.: do skalist. ~~wzgórza~~ ~~które wznosi się~~ ~~wznosi się ztąd~~: Wewnąt.: 6 szereg. kolumn: każ. po 7 kolumn. Na nich dru.: rząd kolum. tworzą. galer. górną. W środ. sufi.: otwór, którym. świat.: do koła wzn. siedz. dla wtajemnicz. Na zewn. ~~[illegible]~~ ściany bez kolumn: dopie.: w III. stul. przed chr. kaz.: Demetr. Falereusz przez archit. Filona, frontow. ścian.: zwróc. ku wschod. ozdob. portyk. o 12 kolumn. Nie było więc żadn. uważ.: perspekt. międ. pierw. propyl. a drug.: ani międ. temi a front. świąt. Pierw. leży od półn. na połud. drug. od półno.-wschod. na zachod.-połud. Front zaś. kwadr. budyn. zwróc. ku półn. wschod. a od zachod.: wrzyna się w wzgó. –

Liczba Kolumn zależa. od rozmiar. budyn. Najwęż. front miał ich czter., zwykle miały po 6, 8, 10, naw. 12. Liczb. Kolumn frontow. musiała być parzys.: aby drzwi gmach.: znalaz. się międ. ~~dwiema~~ Kolum. To prawo (symmetr.) front. tak. ściśle., że nikt przy żadn. względ. od niego nie odstą. Wedł. liczb. Kolumn. dzieli się świąt. na tetrastyl, hexastyl. octastyl. dekastyl. i dodekastyl. Co do kolumn ~~[illegible]~~ przy ścian. podłuż.: w świątyn. peripteros. trzymano się prawa, że musia. być nieparzy.: i że powtarz. o jedn. podwój. liczbę kolumn frontu: Hexastyl miał zatem przy każ. ~~po~~ bok.: 13 Kol.: włącza. w to obie kolumn. front.: ~~[illegible]~~ ~~był front~~ tak. opuszcz. się ~~[illegible]~~

Liczb. Kolumn.

Żadne się oczywi. wyjątk. – okt. styl budy. ich miał przy każ. boku 17 ich

Kolum.

§. Rozkład i części świąt.

Rozkł. ogóln. świąt. publiczn. (tak zwan. mniej: mały wielk. składa.) praw. w każd. się powtó: chór: ozyw: z pewne: wszystk: konieczn. dla lokal. potrzeb lub warun: świąt. zwykł. wzno: się na podmurow: kamien. o trzech wysok. stopn: na ostatn. z nich wznoszą się kolum: wiedz: przez kolumn. front: do przysion: πρόδομος, vestibulum – antae: ~~po śiwan. miasto~~ (πρόδομος, πρόναος). Zwykł: πρόναος i który zwykle nie ma drzwi żadn. jest otwart: ale przez w nim przechowyw. się drog. ex vota, zamknię: kratkami: metal: które wypełnia przestrz. między kolumn. a dostroj. aż do sufitu. Z pronaos prowadz. drzwi do celli czy wnętrz. świąt: sam: tego pronaos używ: ozdobi. miasto odnosząc: się do kult. Bo: przy drzw: kropielni: (περιρραντήριον) z wodą święcon: w któr: każ: ~~skąd~~ ~~kadzie~~ umaczał ręką lub też gałąź: z drzew, bogu poświęcon: i pokrap. się, zanim wchodz. do ~~świąt~~ celli. Wodę odnawia: kilka razy na dzień, z wszystk: źródł: aqua viva, pura e fonte liquido. Dla tej potrze: stawia: świąt: blis: jak: źródł: lub też nad sam. źródł. W pronaos ~~stał~~ wisią: i stały boga: anathemata – ex vota.

Podwoje prowadz. ~~[illegible]~~ do celli były zwykle o 2 skrzydł: otwiera. się na wewn. były robio: starann. z drog. drzew, wysadz. złot. słon. kość: wyjątk. także metalo: jak jeszcz. widzi. można w Panteon. a pola drzwi były wypełni. rzeźb. odnosząc. się do kult. boż. albo też straszn: głowa: lwów lub Gorgon – jako προφυλακτήρια, ἀποτρόπαια –

✗ wzniesion. na pięciu ...

Tyl. małe niektó. greck. świąt. mają jed. schod. Które zaw. okala: gmach. ~~Z nich~~ od frontu, a pozo: stały się formą ~~podstaw.~~ wyższ. zwłaszcza: niepewnej. liczba stopni bowi omini gratia, aby ... powiedz. ~~widzieć~~ 3 ~~wiel~~ pierw. stopń: u wcho. do świąt. Jednak świąt. zwykł. mają zwykl. 4–6 stop. – a świąt. Teren: na tył 2 – wed. Witruw. każd. stop. powin. być 9" wyso. a 1–1½' szer.

Cella podziel: zwykł. 2^{mi} rzęda: kolumn. na 3 nawy, z któr. środ. była wysz: nad niemi częs: 2ⁱ rząd kolumn. tworzący górn. galer: do któr. wchodz: się po schod: ukrytych w rogach świąt. W głęb. celli naprzec. wchod: ustaw: na osobn. podst: posąg bogów lub bogi: ale częs: jak poz. się przekon: jakiś symbol, odnosz. się do niej: n. p. kolumn. lub kamień - (?) te symb. były częsz. w świąt. mistery: kolum; obr. nowo odkryt. eksvota: wiszą: na nich tarcze, bron. wielk. wodza: wrodzy(?) zysza(?), stawa: drog. przedmio: cenna stoły: wazy, lutnie: wiszą: drog. metal: i t. d. całe wnętr. bogat. świąt. jaśnie. od złot. drog. tkan. wielk. wodza. polerow. drzew i metal: w przecho: przepysz. blask.

Ostat. częś: świąt. tak zwan. opistodom częs: wcale nie miał przystęp: od strony celli, częs. komunikow. z nią za pomo. drzwi bronz. lub złotych. W nim złożo. były skarb. świąt. a częs. skarb publicz: a częś: ta zostawa. pod zarząd. osob. urzędni. tak zwan. <s>podskarb.</s> skarb. boga lub bogi: spisyw: co roku lat inwent. przedmiot. a nadto prowadz. rachun. z dochod. świąt. - Ten rozkład wewnę: powtarz. się mniej więc: w tej sam. form. w wszyst. częś. świąt. Czas. dla potrzeb lokal: odstępo. od niego nie tylk. w świąt. tajem. lecz i publ: Gdy n. p. bog <s>przybło</s> świąt. wystaw. wyrocz: wtedy urządz: porekaln. dla przybyw. Boga się radz. Ta porekal: była częs. salą oddziel. międ. pronaos i cellą.

postica

Światło wchodzi do świąt. pierwotn. przez otwór w dachu.
W Pantheon. raz. w środk.: naw. czasem być w sufi. jeden wiel.
lub kilka mniej. otwor. któr. odpowiad. podob. otwor. w dachu.
Witruw. pomin. wyraź. że w tak. zwan. świąt. hypetral-
nych (temple hypèthre, Hypaethraltempel, ὑπ-
αίθρος) niema żad. nie mie. nad sob.: sufi. ani dachu,
lecz gołe niebo. Now. pomnikiw. w Olim. wykaz. że
świąt. tamtej. Jow. w ten spos. budow. było. Atyk.:
przeciw tej hypot.: [illegible] dr. waż. ale muszą ustąp.: wobec
jasne. tekstu Witru. wobec fakt. Zwan.: Pantheo.
dziś jeszcze odbie. swoje świa. z góry, przez nieszklany
otwór kolis. w ~~[illegible]~~ sklepie.

Rozkł. wewn. świąt. greck. daje odpow. wystar. na pyt. z
jakich form. architekt. powsta. świąt. grec.: Niekto. wył. przypu.
że ona jest samodziel. kreac.: w tem znacz. że przed nią nie
nie było do niej podob. Inni znow: że pierwot. świąt. było
ogrodze: w któr. stał posą. bo: Wart. tego, co powied. na
wstęp. naszych wykła. jest niewąt. że każd. form. estety.
powsta. przez naslad. jak. rzeczywist. Tą rzeczywist. dla
greck. budowni. był mieszk. ludz.: Ołtarz i wystr. świąt.
boży: naslad.: mieszk. ludz. gdy bo. mógł w niem mieć swój
przybyt. To naslado. domu było już stąd koniecz. że najdaw.
dom greck. miał znacz. więc. relig. od później.: Ognis. było
miejs. mieszk. najważniej. lecz i najświęt. Koło dwor.: [illegible] zkro.
pod niebem: ołtarz [illegible] wewnę.: wnętrz. do domu wied.

Porząd. świąt

siad. przy ogniś. Odyss: wszedł do komn: Alkinousa, upadł
bieży do Arety królo: a objąwszy jej kolana: wyraż: prośb.
siedzi pot. na ogniś. w popiel: – miej. to tow. świętości (Odyss. VII)
Powod. dla któr. twierd. że świąt. histor. grec: wszystk. się
z pojęć. domu, są:

1) wszyst. oba ten sam. Dom grec: pierwo. miał tylk. πρόναος, pot. atrium (σηκός, ogrodz.). wnet: część tyl. zamknięta. Środ. część nazyw. się tak. δόμος lub δῶμα zam. ναός – się: u poet. – a ναός od ναίω mieszk.
Gdy w domu przyby. więc: pokoj: wokoło atrium, zaczy. mnożą się w liczb. mnog: aedes – gdy aed. w liczb. pojed. oznacz. świąt. – aedes = αἴθ. palić się – ogniś:

2) Nabożeń: publ: wszystk: się z domu: ustawicz. u Rzym. sacra privata – flamen, flaminia – vestalki miały dawn. nat. wiek doma –

3) włos. i etrus. świąt. w form. swoich prost. przypomi: pierw. bud. pierwot. mieszk. ludz.

§ Styl dorycki

Szcz: geniu. grec: potraf. wsat: gmach arcwobo: za pomo: wszk. lub mniej: śwtb. kolu. wznie. w boga. for. architekt. to potraf. im nad. niezpoiin. dalsz. rozwinięt. przy okolicz: która w owem rodz. jest jedy. w dziej. oraz zda. się, że Bóg chce wszystk. teski wszyst. złać nie ten lud wybra. lecz nadto dać mu ~~w~~ u (sam. ~~zasad~~) początk: przyrodz: rozwinięt. która zmarła. go do arcydzieła wyzwol: swoich dar. Ta równe ma swoj: źród. w chalcz. plemion który się ciąg. przez całe dzie: greck: a któr. mówię. ocenę: doryck. i jon: antagoniz Było wiery plemion: ale dwa wybitniej: z któr. pierw. górow. w Spar. drug: w Aten: Dwa te przedstawi. części. greck: zamyka. w sob. wszyst: wymag. i zape: dwóch plemion. doryc. i jon. Dwie te for: które nie były w dziej. lecz i w sztuk. i litera. ciąg. napotyk: uwypukliwi. się w archit: w dwóch odręb. form: świąt. doryc. i drug. jońs: do nich później. przyłącz. się styl kory: + Zależ. od doryc:

Nie należ. przypuszcz. że styl doryc. nie zdarz. w zwaz. greck. sztu. jest styl. własno. doryc. plemie. przeciw. napoty go u wszyst. 4 plem. bez wyjąt. ~~a daw. że~~ a najwięc. rozkwi. dochodz. ten styl nie u doryj. lecz w Attyce. Ale jest niewątpl. najdawn. form: która u wszystk. inn. plem. przyjęt. została.

+ pewna zaś kombin. pierw. i drug. jest styl attycki

może dla wielk. potęg. polity. plemie. dory. : może też dla tego,
że wyłącz. odpowia. duchow. potrzeb. w nas najdaw. : Świąty.
dory. : jest pomnik: w nas. kiedy badaw : wolnoś. z dziej:
ujrzeć ją jak przekona. się i przypomni. w wszyst. potrzeb.
z materya. drzew. Char. styl. doryc. : prosto. prakty-
cznowo. panują w wszyst. częś. pewna zamknięt. krzepkość,
energ. powa : wszyst. objawi. się w silny kontrast.
Jasne, nieubłag. stałe prawa, pod które wył. : każ. rzecz.
Głów. zasadn. motyw. w każd. styl. greck. jest kolumna. Kolumn. doryc.
Chcąc poz. char. styl. doryc. wypa. zacz. od kolu. doryc. Wnieść
uderzają dwie cechy przedn. : a) praktycz. : b) unikan. wedle możno. ozdób.
W kolum. : odróżn. trzy głów. częś. : podsta. (base), słup (fût)
kapitel (chapiteau). Pierw. częś. : brakn. zupeł. w ~~owch~~ kolum. doryc.
u Grek. : (dopie. u Rzym. zacz. się kolum. doryc. z podsta. Ze podst.
wspóln. stań. u Grek. ostatn. z trzech lub 5 stopni na któr. wzno. στυλοβάτης
się świąt. Słup kolum. (σῶμα, καυλός) wyraź. : wzno. prost. z posadz. grubie. głów. od nas. Perypt. ἔντασις, adjectio. dla powod. optyc. : Bez
niezacz. : w środ. a ~~[illegible]~~ silnie : zwęża się ku wierzchow. : W najdaw. form. owe : wzmacn. grubie. : widoc. 6 . się słup w środ. wypukł wszystko.
zwęża. bardz. silnie. prawi. piramidal. Słup choć nie wyjąt. najwięk.
złożo. z kilk. kawał. cylindrów. (tambours) σφόνδυλοι spojon. wewnę. kawał. żela.
Powierzch. słupa. obejmuj. 16 lub 20 wcięć (zwyk. 24) (cannelures) ~~[illegible]~~ małki. wgłęb. z góry
na dół a których brzegi (arêtes) są bar. ostre a które bez zaokrągl.
schodz. wprost od kapit. aż do dołu podstawy słupa. Przeznacz. wcięć
dotąd niezbad. Zdan. słupa: a zarys. pewnie drzewo wzory. żłobki te roślin. wył. dopie. -ἀλλ ξύσμα, stria
na niej. po ociosaniu. już słup. (ῥάβδοι, κίων ῥαβδωτός, stria, striatura)
Na słup spocz. kapitel - capitulum, capitellum, κεφαλή, κιόκρανον, ἐπίκρανον)
On także. dziw. prost. i obszerno. jedyn. w swoim. arcydziel.

Kapit. storo. z 2 cz: z okrągł. (wypukł.) Części (echine) ἐχῖνος – na któr.
spocz.: czworogrania: płyta, abacus, πλίνθος – abaque – echin wystę
wokół nad słup. tak samo, jak abakus wystaje nad nim. Słup jedn.
nie przechodzi wprost w echin, lecz ~~Kinieg~~ *kilk. pierścienie: (annuli
rainures, annelets), Niekiedy szyja w dawniej. czas. była mocno wklęsło a brzegi mocno wypukłe: (gorgerin, ὑποτραχήλιον). Wtedy rowki gryz. się przy dołożen. ~~Które~~ rob. wraż. jak
gdyb. słup pod echinus. siln. był ~~zgnię~~ ściągnięty a wydatn.
bardz.: wystająca: ponad niemi echinus, który ze swej stro: ukat.
przejś. od okrągł.: i wypukł. lini. do czworogran. i płask. w
abaku: a przejś. od kierun. piono. do poziom. —

w szyję (ὑποτραχήλιον, która od nie: oddziel. jed. lub kil. wcięciami, a sama zakończo: brzegi, wcięci. gdy szyja nie zakrzywiona, przechod. ci do pierśc. Pierścienie

Kolum. dorycz.: jest niska, krępa i ku wierzchoł. zwęża.
Wierzchołkowa Średni. pod echin.: wyno. 5/6 śred. u dołu; słup i kapit
raz. wyno.: w czas. dawniej. 4 średni.: doln. kolum. a w czas. klasy.
5 1/2 – odległ. jedn. kolum. od drug.: wyno.: zwyk. 1 1/2 śred.
kolum. Na takich siln. kolum. spoczy. belkowa która wysoko. ~~wynosz~~:
zwyk. 1/3 cał. kolum. – Bełkow. skład. się
a) z architrawu, gruba ~~kamien~~ belka, spoczyw. na abaku. (ἐπιστύλιον)
ale cofnię. się tył. ar. do grubości: słupa – Na architraw. spoczy.: przystaje.
płyta: tak zwana szczeń, na któr. znowu opiera się ~~znow~~ fryz (la frise)
b) fryz czyli druga cz. belkowa: (ζωφόρος, διάζωμα)
Fryz skła: się z tryglifów i z metop. Tryglify są to czworo. τρίγλυφος – rzeźby
granias: stupkow: podzielo: przyozdob. z frontu 2 rowka: w środ.: canaliculi
a 2 półrowk. ~~po~~ ~~stok~~ na bok. rogach. ~~Pod~~ Tryglif wstawio: w ten
sposób: że nad każ. kolum. zaw. jed. i jed. ~~nad~~ ~~między~~ nad każd. przed. Tryglif: metop. razem skład. fryz
kolum. Międ. 2 tryglif. zaw. jed. metopa, czyli otwór μεσόστυλον i intercolumnia
czworogr.: który w czas. klasy.: zostaw. zamknięt.: ~~płytą~~ marmur. w czas. klasy. ozdob. z na któr. ~~ozdob~~: za pleciono lub głow. byków.

Pod każd. tryglifem pod ową ~~długą~~ [gzymsem?] ~~płytą~~ [płytką] działa. fryz od architrawu regulae
są umieszcz. małe płytk. a na każd. z nich wystaj. 6 ~~potęgow. czopów~~, [klinowatych, stożkowat. lub cylindrowat.] guttae
zowiąc. się kroplami – ciadeli

c) Trzecia cz.: belkow. jest gzyms – corniche, corona, γεῖσον. wystająca po nad fryz: poziomo. dolna jego strona [wypukła i] nachylona i podzielo: na pola (mutuli) z któr. każd. ozdob. drewniana: ~~o zwierz.~~ ~~czopach lub kroplach, ozdob.~~ [stożków lub cylindrów]. Z tych, które wiszą pod tryglif. [w każd. rzędzie jest ich po 6.] Nad każ. trygl. i każ. meto. po jedn. [takie] pola. mutules
Ta część korn. zow. się po franc. larmier. Nad nim wzdłuż dwóch [boków] ~~[illegible]~~ podłuż. gmachu ciąg. się ~~[illegible]~~ wygięta kamien. rynna do deszczu (sima) – ~~[illegible]~~ stanow. ze ukończe. ~~[illegible]~~ belkowa. (cymaise) i opatrzo. po rogach głowami lwów: które spływ. woda podcz. deszcz. Nad front. zaś prod. i tył. ~~ten~~ [drugi gzyms] ~~[illegible]~~, podob. do [pierwsz.] ~~gzym.~~ ale bez owych pól ozdob. kroplami okala tak zwa: τύμπανον, trójkąt. pole wypełnia płyta. kamien. a ozdob. lub płaskorzeźb. lub ~~[illegible]~~ grupą posąg. Na zew. ozdob. front. posąg lub też akroter z pełn. liśc. Tak. samo po dwóch końcach. obok. wspom. głów lwich – Ozdob. liś. pełn. jako antefixy, z mar. lub cegł. jeż. dach był kryty ~~cegłą~~ dachów. rozdziel. się pośrodku bok. gmachu. –

Sufit w celli był płaski, drewniany: sufit nad portykiem i przyjąć: składa się z kasetonów, t. j. kwadrat. płyt kamien. przymocow. do belek. a mają: formę wklęsł. wśród wystają. brzegó. Sam dach był spadzi: utwor. przez drewnia: wiązan: na któr. leżą dachów. [Dachówki] ~~[illegible]~~ się dzielą. wsz.: jedne płasko-wklęsłe o wygięt. brzeg.

z któr. ostat: na dole opier. się na kamien. owej rynnie najniżs: na najniżs. belce poprzecz: jedna trzyma się drug: przez wypukłość. u któr. drugi wkł dachówek. wklęsłych dachów ~~.~~ jest wypukł. i który ją okrywa: schodzą się razem: ~~cegieł~~ pierw. zwały się σωλῆνες, a drug. καλυπτῆρες, tegulae – jedn. i drug. razem: κέραμοι, κεραμίδες –

Uwaga 1. o krzywiznach. Podali: narzecz: i propor: świąt. drzw: według lin. prost. i regular. Najnow: jedn: poznała rob. nieznacz. zbocz: oblicz: na efekt optycz: być już w najdaw. świąt. je przeprowadz. systematy. nie znało: bo nie zrobiło. dotąd odpowiedn. badań, ale sprawdz. je w najmniej. szczegół: w świąt. z gotyk. klasy: osobliw. w Parthenon. Zboczen. te są następuj:

a) Odstęp: między kolumn. nie są wszędz: w całym szereg: te same, lecz nieznacz. za mniej. ku końcu:

b) Kolum. końco. są otocz. grub. od środku:

c) Kolum. nie stoją: ściśl. pionowo: lecz troch. pochyl. ku wnętr.

d) Kolum. końco: pochyło: ku wnętrz: w przeciwst: całe ugonach

e) Wspomn. już, że wszyst. kolum: ku środku: nieznaczn. grubie.

f) Ścian: celli nieznacz: nachyło: ku wnętrz: aniżeli zaś na zewn:

g) Jak w całt. świąt. nie ma lin. która by była: ściś. pion: tak nie ma: ściś. poziom. ~~tak~~ wszyst. poziom: troch. wygięs. w górę np. linja posadz: i linje belkowan: przyc: i t. d.

Uwa. 2. o polichromii: Spiera. się dłu. i zacię: w nasz. czas. czy greck. świąt. były, jednokolo: to j. zachowywa: natural. kol. kamien. czy

ez były pomalow: Po stud. Hittorf'a (Architecture polychrome
des Grecs 1820) i Fr. Kuglera (Ueber Polychromie – Kl.
Schriften Bd. I. 1853) kwest. w główn. zarys. zosta: stanow.
rozstrzygnięta: choć wiele szczegół. pozosta. niewyjaśnion. Jak
zwykle się dzieje po znalezie. praw: dziś wyda. się nieprawdob. że
kiedykol. powątpiew. o użyciu polichro. przez Grek. (i którz
odmaw. polichro. kierowa. się główn. przeciw. jakoby niegodn. było nasz.
przypuszcz.: Grek. tak barbar. gust, aby ich marmur pomalow.
A ten właśn. argum. czy przesąd był przeciw. pomin. ich przekon. że
polichro. była konieczną. Gdy ~~białe~~ marmur lub kolum. ~~mazą~~ nabiera
po wytrzym. wiek. tak miły połysk żółta że byłoby niemożno je
pomalow. ale świeżo biał. marm. w blas. słońc. południa musiał tak razić
tak zlew. wszyst. szczegół. w jedn. biał. połysk że dla oka stawa. się
nieczem. Dodaj. że nie wszyst. ~~świat~~ były z marmu. lecz części z gorsz.
materya. a nawet marm. nie ukazu. się w jedn. stałe kolo. a częś.
jest niewdzię. pomiesz. Radzo. się sob. że okryw. go stuk. a ten
znow. malow.

(jak niektó)
Oczyw. było b. przesa. mniem. że wszyst. częś. świąt. malow.: lub że
polichro. mia. stał. prawa. Należ. przeciw. przypuszcz. że nie malo.
całości lecz tyl. pew. częś., że postęp. w dawniej czas. używ. jej
obszerniej, niż w czas. klasy.; że nareś. kolor. jakość mater. decydow.
tak: o jej użyciu. W czas. wymu. wyż. używ. zam. biał. marm.:
częś.: wzgl. kolor. a wtedy ciągle przypuszcz. polichro.: lub też zam. marm.
używa. inn.: kolor. kamie: np. granit. bazal. porfi. i t. d.

To pewn: że w pierw. wiek: archit grecki: od VII–IV w: dziś powszechn: posługiw. się polichro w Gre. ściśw w Syc. i poład Włoch. Słupy malow. na blado-żółtawo Czy kapit. takż malow zew. nie wiad. te w Pestum były malow z pewno Architraw był zaś: malow na czerw: na który to tle odbij. złoc. zawiesz. tarcze lub napis. Fryz miał wszyst tryglify nieb. a metop czerw. z płaskorzeźb. kolor. Mutu: w gzym. były nieb: a dno fronto tak zw. tympan. były nieb: na czem dobrze odbija: płaskorzeźb lub posąg: kolo: Jun: ozdob: owe palmeczk. i akroter. i głowi lwie. jeż. bronz. były złoc jeż. i gl. lub czerw. były malow Ozymus w ziemi jako lepsz. używ. czerw. i delikat. odcień nieb. ostrożn. i rzadziej używ polichro aby nie przyć. mniej Nawet zaś ozdob kapitele. wtedy złoc. czerw. Wyjąt. światło wtedy wszyst. używ. dwóch kolo: czerwon: dla tła; zaś ciemniej a ~~czerw~~ nieb dla zaś: żywiej i wyskak. W każd. razie osięga ~~przy~~ przyjem. harmon dwuch kolo: czysty czerw. ciem, niebies: i białe: jasno –

<u>Uwa. 3. o począt stylu doryc.</u> Spiera: się uczeni o pochodz. świąt. doryc: zwłaszcz. peripte: Jedni chcie: wytłuma: szczegó: architekt: przez pierw: materyał budowle: którem było drzewo, drudz: ~~dowodz~~ że wszyst. zaś: zosta: zaraz od począt. obliczo: na mater. kamień. Mojej za pewn. uważ: że pierw. ~~budow~~ świątyn. doryc: stawia: z drze: a później zachowa: i w kamieni. pewn. szczegó. i ozdob. które były pierwot. obliczo. na drze: a w kamieni. właści. celu nie mają. Dowody: a) Wspomnie. wyż. że świąt: jest naśladow: domu.

Jest więc prawdop. że świąt. z tego same. stawz. mater. co domy. Jeże zat. w Home: i następ. czas. mowa stawz: domy lub głow. ich więc z drzew. ~~prawdop~~ niewątpl. Tak samo domy. To moww. zamk. Pelazg. i Achejów przez kilk. wiek. porząd. od wędrów. dorycz: stawz. domy drewnie:

b) Wiemy że niektó. stawiden. świąty. były stawz. z drze: jeszcze Pauzan. w 2 wie po Chr. widz. taka świąt. Pozeid. w Mantin. (VIII. 10. 2), świąt. Hery w Samos (ib. 5, 16). Wspom. świąty. Pozeid. kaze: Hadr. otocz. świąt. marmur: Tak. świąt. Hery w Olimp. było zrazu z drzew: który. się: powoli zastępo. kamien.

c) Trady. architekt. stworzy: zachow. u Witruw: (z czas. Aug.) potwier: że pierw: stawia. świąt. z drze.

d) Niektó: więc archit: turma: się jedy: przez strukt. drew: Jeże: przypom: że posł: doko. celli ~~był~~ miał belkow. drewn: trzyli: będą najłówk. belek poprzecz: a meto: które były zrazu otwar: stury. za okna. Tak samo pierście. na szczyc. Kolum. przypomi. obręcz. które. otacza: szczyt ~~kol~~ stup. aby je rob. trwal:

e) Nie ulega tak: wątpliw: że kształt. dorycz: Kolu: przypom: podob: formy w Egip. i Cyprz: (niektó. pomni: w Cyprz więcej. za późniejsz. od najdawn. greck. budowl.). N. p. Kolum: w grob. wykut. w skal. w Beni-Hassan (12. Dynast. 2380-2167) mają abakus i wałki. Tak same kolum. znajdu. się w inn. miej. w Egip. mogły dać impuls Grek: do utwor. Kolum. dorycz: Należ. jed. wziąć pod uwag: że w Egipc: Kolum. nie nosiły: belkowan. i że abakus znosił. z architraw. Należy więc powied. że jeżel. pierw. impul. do utwor. Kolum dorycz: wyszedł z Egip. to niebaw. Grecy. nadz: ~~jej~~ form. now. oryginal.

§. Pomni. doryc. sty:

Możn. odróżn. trzy epo:

a) epo: tworząc. się sty: archaicz:

b) epo: archaizm: skończo.

c) epo: styl. doryc. klasyczn:

Pierw. epo: tworz. się sty. archai. ~~obejmu~~ od X wiek. aż do ~~najdaw. czas~~ wiek. VII i pocz. VI: Cher; częś: i krep: kolum: potęż: u wierzchu wcięn. zwęż. odstęp. międ. kolum. mały, wysok. belkow. ~~wiel~~ bard. zgrabna:

Najdaw: pomn: świąt. Hery w Olimp: wybudow. oko. 1000 r. z drze: później powoli zamienia. w kamień. Stąd wini. kapit. Reutki sechow: pokazuj. że to był perypt. hexast: o 16 kolu. po bokach –

Z bardzo dawn. czas: takż. studn. z perypt. na wysp. Korfu w Cadacchio – perypt. 6/12 – kolum. dale. od sieb. fryz bez tryglif. a bard. wysok: fronton.

Te dwa pomn. z bard. daw. czas:

Właściw. histor. styl. doryc: zaczy. się z wie. VII: a najdaw: zabyt: styl. w Koryn: ~~świąt~~ siedzib. centr. wiel. doryc: z której pot. styl rozchodz. się po Grecj. półwys. Sycyl. Włoch. połudn. Zachow. się tam zab. świąt. bardz. częś: (600 przed Chr.)

Perypt. – kolum: wyso: 22½' ~~st~~ z kamie. wapien. okry. stuk.

Średn. doln. 6' – między styp. bard. drob:

Z Koryn: rozchodz. się styl po Sycy: gdzi. najdłuż. zachow. go w pierwot. form: Praw. wszyst. świąt. sycyl: perypt. hexast. na 4 lub 2 lub 6 stopn: (bard. rzad. 3)

Z świąt. sycyl: należ: przedewszyst. kilka w Selin. do tej epo. Seli. założ. w 628 przez doryj. kolonis. z Megary. Miast. wybudo. na 2 wzgórz. a na każd. z nich po 3 świąt. w ruinach. Wszystk. oryg. dawniej: od r. 409, w któr. to ro. mias. zburzy. Kartagiń. Trzy świąt. na zachod. wzgó. mają po 4 stopn: z tych dodat. że środko: ma kolu. z fron. 9 – Na wschod. wzgó: jedn. świąt. (półn.) ma 2 stop. środko: ma kol. 4 z połudn. 3 – Najstar. świąt. jest środko. na zachod. wzgó. 82½' szer. 222' dłu. Płaskorzeźb. na metop. są najstar. zabyt. greck. plastyki. Tempel: o 1/3 kolum. bardz. ścieśń. a zaś. grub. z frontu, 2 razy po sob. powtórz. Międzystyp. w bardz. kolum. bardz. małe, bardzo zaś szer: w frontu. Sama świąt. bez antów, wspet. zamkni. mury. a belkow. wyso. połd. wysok. kolu.

Z inn. świąt. ten znajdu. się wyjątk. najmłod. na wschod. wzgó. który jest zaraz. największ. Budow. aż do zbu. przez Kart. jak widać nie skończ. kroków – wyjątk. ogrom. 170' szer. 350' dł. Kolum. 53½ wyso. dolna średn. 10½ górn. 7 3/15 – międzystyp. = 1 śred. Belkow. 1/3 wyso. kolu. Potem Oktastyl, pseudodypt. w celi na oko: jak u Apolli: zamknię. kaplicę (adyton). Na środku: 2 rzęd. podtr. kolum. dzięki: hypetr.

Drugim ognisk: greck. oświa. w Sycy. było Agrygent – Girgenti: Akragas. Najdawn. świąt. Herakl. 81' szer. 231' dłu. na 4 stop: z fron. 8. Z frontu 6 kolu. z bok. 15. Najsławn. świąty. tego mias: należą już do 2 ej epo:

Druga epo. od połow. VI. stu. do połd. V wie: 530–480 –
Z tej epo. wymien. na pierw. miej. świąt. Jowi. w Agry: (Girgenti)
bo zbu. w 407, gdy mia. zburzy. Kart. jesz. nie był. skończ.
jedn: należ. do tej epo: które w Sycy: między. dwie. twórcami
~~w stat. łado~~ w Grec: właś. Zewr. ze cza. Perykl. kiedy
w Aten: panow: styl dory. klasy. budow. w Sycyl. wedł.
dawnej: trady. Świąty. Jowi. w Girg. jest największ. z świąt.
grec. – 164' rozw. 345' dłu. Agrygentczy. lubow. się w wielk.
gmach: Mawia o nich, że jedz. jakb gdyb. jutro umrz. mieli;
a bud. jakb gdyb. chcie. żyć wiecz. Świąt. te ukoń. nie
zostało: wnętrz. Z fron: 7 kol: z bok. 14, które zamkn.
w półkole: połącz. je ściana. Stąd portyk. przedstaw. się
jako pseudoperypt. Wewn. porty. było cella, bardzo mała
o potrójn. pilastr: ponad któ. Telamony lub Atlanty
dźwigał: sufit – Na fronto. wschod. gigantoma. na zachod.
zdoby. Troj. –
Tomij. inn. świąt. w Girg. tak samo świąt. w Egest. i Syraku.
aby pomin. kilk. innych świątyń. w Paestum w Włoszech połud.
Paestum (Posidonia) założ. oko: 700 przez Sybaris. Świąty.
Demetry wybud. wkrótce po założ. mias: perypt. hexast.
Kapit: z nich można wnios., i ~~nigdy~~ malow. Ta świąty. jako i
tak zwa: bazylika – portyk o 9 kolum. z fron. i 18 z boku
a przedziel. na dwie połd: wzdłuż przez szereg kolu. – przeciw.
niewidzi. to pewne, że nie było ~~to~~ świąt – Oba gma: należą
do pierw. epo: do 2ej zaś świąt. Poseido. (2a połd. V wie.

Hexastyl. z 14 kolum. po bok: pronaos i tyln. część (posticum) z antami – cella podzielo. na 3 nawy przez 2 rzęd. kolum. każdy (z 7 kolum. na nich drug. rzęd kolum. z galer. Kolum: z 24 wyżł. budowa: zwęż. u wierzchu, tak że górn. śred. 1/3 dolu. –

Nareszcie trud. nie wspom.: o najdoskon.: (świątyni) pomni.: styl. archai.: o świąt. Ateny w Eginie budow. w początk. V stul. (480) 45' szero. 97' dłu. Hexastyl. 12 kol. z bok. Cella hypetra. o środ. naw.: utwor. przez 2 rzęd. (po 5) kolum. Bud. z piask.: i okryt. stuk.: Wysok. kolum. = 5 1/4 śred. uwagi. wszyst. uw. artystek. najwięcej zbie.: szczodrze: trosk. twor. ale wyższ. od zysk. i utwor. ozdo. W Fronto. restaw. stała słynna grupa Eginetek, które teraz stano.: przedm. ozdob. muzeum monach. treść: Troj. i Grec. walczą o zwło. Patrok. Aten. w środ. przypatru. uważnie –

Świąt. Jowi. w Olimp. takż. należ. do tej epo.: O niej pozn. pomówi. przy Fidia.

Epo. trzecia rozpocz. z wiek. i nosi się nazw. epo. Perykl. bo gdzie. tej pomni. w Aten. za jego nad. wykoń. Główn. pomni.: są

świątyn. Jowi. Olimp.: zacz.: za Pizystrata. skończo.: za cesa. Hadr. w styl. koryn.: Dla tego pozn. będ. mow. o niej przy sty. koryn.:

Partenon o któr. będ. mowa przy Fidia. –

Propilee – o któr. takż. pozn. — Od W później. czas. tak. rozp. budowa. w styl. doryc.: w Aten. Vombin. go z inn. stylem

§. Styl joński.

uważ. zwyk. za młod. od dorycz: i po raz pierw. zjaw. się w Świąt. Art. w Efezie, gdy tamecz. świąt. budow. Cherzyfron z Knossos i syn jego Metagenes w 60 olimp. (580–577)

Główn. znamien. styl. jońs. jest tak zwa: kolum. jońska. Nie stoi bezpośred. na stylobacie (posadzce), lecz na osobn. podsta.

Podsta: skła. się z dwóch wałków (tore), między któr: gardło (moulure) drugi t. j. górny wałek. wraz. zastąp: szereg: podwój. pierści. Na tej elastycz. i wdzięcz. podsta: wzno: się słup.

Słup, który: rowki (cannelures) są głęb. a wyższ. niż w kolu. dorycz. nie schodz. się ostre: brzega: (arêtes) lecz są oddziel: płask. listewka: (baguettes)

Kapitel oryginal. podob. gdy dorycz. okrąg: Echin. bar. mały ozdobio: jajka: i szeregi. pereł które na bok. zakryt. są szero: wznoszą. wolutami (volutes) podobn. do domków ślimaczy. abakus (tailloir) bard. cien. praw. znik: międ. wolut. a ozdob. Czas. pod kapit: szero: pas, mnie lub więc: wklęs: ozdob: liśćmi palmow. lub rośl. wodn.

Architraw nie z jedn: bel. jak u Dor: lecz z trzech złożo. spoczywa. na sob. Najwyż. z nich kończy się zwyk. pereł a u góry się z fryz. prz. wystaj. gzymsik. ozdob: szereg. zęb. —

Fryz ozdob: w płaskorzeź: bezprzer: jak na gmach. wschod.

Narożn. gzyms (larmier) wszystki, jednolit. a u szczy: ozdob. w jajk. i szere. pereł. —

Porówn. stylu jońsk. z dorycz. Kolum. jońs. jest smukł. a jak nie wyraz: wprost z porządk: lecz ma samodz. podsta: tak przejś. jej do architra: w kapit. jest bardz. ~~[illegible]~~ uddolo: i tegod. niż w kolu. dorycz. Ku górze tak nieznacz. się zwęż: że nauw. oko wypraw. ledwo tego dostrz. może gdy przeciw. kolu. dorycz: zwłaszcz w pierw. ~~ep~~ i drug. epo: nieomal jest piramid. Tak. wyż. jest od dorycz. Gdy ta bow. w dawniej. czas. tyl: 4 raz. wyż. od średni. dołu: a w czas. klasy. 5 1/2, joń. kolum: wyso. od 8-9 średni. Row. w kolu. joń. są głęb. i lepiej wydatn. wyżł. ich jest. 24, gdy w dorycz. tyl. 16-20. ~~[illegible]~~ Row: są głęb. od dorycz: a przedziel. jed. od drug. szerok. listew: przez co lepiej wydatnio. cutyfe. światł. i cien. Row: w dorycz. kolu. bez zakończ: idą od wierzch. stup. aż do porządk. gdy row: w joń. kolu: nie docho. do sam. koń. stup. a zakoń. u góry i u dołu zaokrągło: łuczg. Międzystup. dorycz. wyno: najwięc. 1 1/3, u joń: 2 śred. Nareś. zgrub: środ. w dorycz. kolu. znacz. w joń. bard. mniejsze.

Charaktery: szcz: kolu. joń. Podsta: albo skła. się z dwóch okrągł. podusz: (tori, walce) przedziel: wyżłob: gardł: (Hohlkehlen albo pod nie: jeszcz: jak pow. czas: czworogra. płyt: (πλίνθος). Taka podst. ~~[illegible]~~ potrzeb: bo kolum. joń. wyż. i wysmukł. ale też służ. jak. ogni. pośredn. międ. porządk: a stup. Sam zaś kształt. podsta. o dwóch wypukł. ~~[illegible]~~ podusz: przedziel: wkl: gardł. daje jej charakt. elasty. jak gdyb. trochę była gniecio. przez stup. a jedn. swobod. jego gniecie- nio: Bard. to widocz: gdy nad drugą podusz: wypukł. jeszcz. jest drugie wkl. gard.

Ta sama elasty. w kapit. Gdy w doryc: kapit. abakus silu. zpory. na echinu, w jońsk. kolu: abak. uwpod. zdolnea: a międ. niu i echinus: wsunęł. nowy motyw, tak zw. woluty, zwoje ślimacze. Echin. w górn. cz: po bok. zakry. wystają: zwoje. zem nie wysta: nad stup. ten jest powie: jego dal. ciąg. a przyozd: jak się rzeb: u góry jajka ~~wpeniani~~ ~~u dołu~~ ~~~~ liśćmi palmo. lub wodne. Same woluty, głów. ozd. jońs. kolu. po bok. wystają. i ślimak. sposob. zakrę: w zob. Ob a ślima: połąz: wygię: linią, przypomi. podusz: ugię: niej: pod ciężar. abak: Ale sama ozd. abaku: pokazu. że gniecie. nie zmd. ~~cha~~ dzięki elasty: a przejś. od lin. wygię: falis: ~~wolut~~ kapit. do poziom. prost. lin: abak: wzdol. i lekk. Taki kapit. oczyw. na to oblicz: aby był widzi. z przo: i z tyłu, to ozdobny. a wolu: za tył. po dwóch ~~bok~~ stron. z boku wid. przedst. sie iwn: nieestety. Aby zrozum. tem niedostat. kolumn. na węgłach ~~po~~: stoją: mają na dwóch bok.: obracą. się wolu.

Wolu. są ogniw. elasty. międ. stup. a belk. Mają wyraz. lekk.: gniecen. podobn. jak podusz. przedst. teraz. są międz. przejś. od lin. prostopa. do poziom.

Belkow. jak z porząd. ogóln. wid. prost: od doryc: i mniej wystają. Tryple, metopy: tryglif: znik: a fryz ołtyt. ozdoby rzeźbą. Vexei. gzyms dale prost. mniej wysta od doryc.

Pochodz: sty: jońs. niewątp. wschod. Że ten porząd. nie był. jego pierw. zjawie. się w Ary. innyj: ale w architekt: assyr: w Niniw. w chald. w Babyl. w fenic: na Cyp. wida w Golgos

znalez. Kolu. z wolut. Któr. archit. połącz. stary. że wśród nierasteli
Ale przejął. z archit. fenic. i assyr: motyw ornamentow. Kapitele
z wolu: nazwę: q° , wraz z Kolu. na Któr. był oraz w zewnątrz.
form archit. ogólnie z Dory: a wśród. Grec. ozdobn. i piękn.
Zwięzło. postać: Stwor: dla nej(w) Kolu. joń. uważ. kształt. żeń.
a w Dory: char. męs: Dziś jest zwracać. na Tagod. przejś.
Joń. archit. a na wonst: połącz. cięż. archit. w stylu. Doryc.
Powstał. się także. te różn. w ozdob. bo char. żeń. nie był.
jest w porówn. z męs: Tagod. lubią: nieżna: delikat. pogod.
przeciw: jedn. gdy męs: lubu. się w energii: antyt. ale
tak. char. żeń. skłon. do ozd: męs. mniej o nie dbają.
Stąd Kapit. zwrac: oczy: ozdob. delikat. i niewymow. piękn:
wień: z Kwiat. lilii. zesz. , jajek i perel. mn. z wolut.
ozdob: szlachetn: stanow: ślicz. całą.
A raz z tem zaczęło w ozd: idz. zamiłow. w rozmaitość
w tem jest cechą char. żeń. Odle styl dory. jedno: postać
swoją. mnogą w tych zen. form: joń: lubu. się w niesłusz.
rozmaito. Już bazy są rozmai: Są śrubd: w Któr. wien
dwie podst: do sieb. podob: Albo owe podus. albo zrys. wkle.
międ. nie: mają uzróżnien: forn. ozd: Stąp cięż. ozdy:
nerb. ozdob: Nasz. Kapit. wkaza. te zen. rozmai. bo
ślima: mogą być połącz. lin: na dół wygięt: albo w górę
(Nike Apteros w Aten.)
wygię: (Figalia) albo prost. zapeł. (Ar. Wnięć.)
Ta rozmai. i odmien. i swobo: w Kar. nie mal moty. archit:
jest wymy. wolu: ozob. której w inne. stawi. rozpo. przeciw: Dol. Grec: a wśród nich nazbyt. Ateńczy. i sprze: że styl joń. jest najbar.
grec. z wszyst. styl. Hellad.

§. Pomniki stylu jońsk.

Koleb. jońsk. styl. Azya Mniej. i wysp. morz. egejs. Najdawn. pomn: świąt. Hery (Jw Samos) wybud. oko. Ol. 50. (580) przez archit. Roikosa i Teod: Mało reszt. zachow. zrerw. 166' dług. 344' Bazy kolu. mia. tyl. jed. trochil i jed. torus - słupy bez rowk.

Ten sam Teod. zaoz. świąt. Artemi. w Eferos oko. 550. Teod. radz. fundam: wyprażyw. grunt bagnis. ze pomo. zwęgli. - po nim Chersiph. ustaw. kolu. z świętą, a syn jego Metage. bedkow: świąt-budow. jak. 150 lat, bo dop. w r. 400 ukończy. go dwój. architekt. z Efezu, Demetr. i Paeanios W nocy, kied. ur. się Alex. W. (356) świąt. zgorza: od ręki zbrodni. Herostr. który wiecz. na męki wyzn. że chci: uwiecz. swoj. imię. Efezy. chci. imię zata: ale nie udało się. - Archit. Alex. W. Dinokrat. wspan. go odnow. jako dypt. oktast. (8:20) 225'-425' - Kolum. było 127 a na dolu. częś: stop: mały płaskorzeź. Kolu: 60' wys: z marmu. biał. bardz. ~~[illegible]~~ świetn. Świąt. wznosi. się na 10 stopn. Świąty. i nadal posiada: jedn. z najpię. cudow: w Azy. mn: Greczy i barbar. nadsyła: swoje dary - jak za Krezusa, tak później za czas. Paw. św.

Ten sam Paeon. który w Efez. skończ. świąt. Diemieg. Artem: wybudow. w Mile: raz. z Dafnezem świąt. Apollina Didym. z marmu. 10-21 dypt. Cella hypetr: z kolum. przyległy. do ścian. o kapitel. boga. ozdob: a potarzo. międ. rob: fryz:

wsteg: kolu: ~~z woluta: któr. niewat pierw jon. architekt. tury~~ za wzór

W porząd. chronol. ~~następ.~~ przechodzi: do 3. rz. pomni. Nereid. obok ~~m~~ miast. Xantos w Licyi. Należy do ~~rodzaj.~~ oszczeg. grob. które od najsłynn: w tym rodz. pomnika Mauzolea: Wystaw. około 370 (ol. 102) na cześć satrap. persk. Perykl. któr. zdob. wtedy Telmessos, miast. portowe. Pomnik składa się z 2 części: z wysok. podmuru: i z mał. świąt. Dolna część z wiel: ~~płyt~~ kamien. ciosowa: wymurow: ma dwa fryzy: okalają: jeden na sokleu, drugi u zam. ścian: oba ozdob: Doln. fryz wyso. 0,86 m: górn. 0,62 m: sceny płaskorzeźb. przedstaw. bitwy, oblegan. mias: zdoby. i t. d. Typy ogól. wykon. w styl. greck. tu i owdzie znać wpływ obyczaj. pers.

Górna część pomni: jest świąt. jońsk: z przodu 4 kolu: z boku 6 — peript: Cella o podwój. ant: z tej ściany ze 2 kolum: które przypominają bliz. do antów. Bazy i kapit. kolum jońs. ~~Fryz~~ Na kolum: spoczy. architr: a na nim bez fryz. gzyms; ~~szczyt~~ front: i boczn: gzyms, z zębow: ozdob: płaskorzeź. które zastęp: fryz zdob. dla braku jego umieszcz. na architrav: ten zaś jest wyso. na 0,45 m. Naw. cella miała na mur. zewn: podob: fryz czyli pas płaskorzeźb. wys. na 0,43 m. Przed drzwia. celli stały 4 lwy, a międ. kolum: posągi: Nereid, od któr. nazw. dosta. się pomni. Wszyst. szczątk. z białego marmu. a co z nich zost: przeniesio. do Brit. Mus. — Front. był wypeł. wew. płaskorzeź: na akroter. dachu sta: posąg:

Mausoleum O jak. 20 lat młod. jest grób króla Mausolosa który był satrap. i wasal. pers. w połud. zachod. częś. Azyi mn. i rezydow. w Halikarn. w poł. IV. stul. Że żona mał. Artemizya która była jego siost. (wedł. zwycz. pers.) Że żyje króla zacz. już staw. pomn. ale kontynuo. go za rząd. władzy (351–348) a dopie. po jej śmier. wykończ. go artyś. tak wspan. staw. i piękno pomn. zdu. mówi Plin. Archit. byli Satyros i Pythis (napis. książ. o tym gmachu) a najsł. rzeźb. IV w. ozdoby. ołtarz. rzeźb. Skopas wschod. Bryaxis półno. Tymot. południ. Leochar. zachod. Gmach zaś w stawny do siedm. cud. świa. a od czas. Aug. ustal. się naz. mauzol. dla wspani. grob. zdumiew. pomn. i wybrzeż. Karyi opier. się niszczac. zęb. czasu przez jak. 1750 lat, bo jesz. w XII w. po chr. staw. go dnei. poeci opis. kosz. a z tąd ut. zwd. że był dobr. zachow. Domyśl. się, że późn. trzęsie. ziemi obróc. go w gruz. W r. 1402 rycer. św. Jana gdy uchodz. Tamerl. z mng. hordą z części gruz. wybud. fort. Gdy w 1522 ci ziemi ryce. gotow. się do obro. przeciw Turk. wrzeb. tak dobr. części aby napraw. mury i piękn. wiem. wyypale. na wapn. Dziś kapo gruz. leży na miej. niezpozna. pomn. Dopie. w 1846 wydoby. 13 płyt z płaskorzeb. wmurow. w poblizk. mury. W r. 56 Angli. wykopa. gruzy systemat. pod dyrek. Ch. Newtona i wydob. mnós. odłam. architekt. i skulpt. które umieszt. złożo. w Brit. Mus. Mon. z nich. chor. stab. mieć wyob. o wspani

całe gmachu.

Wedł. Plin. wysok. gmachu wynosi 140' a obwód 440. Jaka była forma w szczegół. pomn.: jest dot. przedmiot. sporn. i wymyśla. ze 40 róż. plan. rekonstrukt. Ogólne. pomn. wedł. rekonstr. planu dr. Petersena (d. Mausoleum Hamb. 67), wedł. wzmian. Plin. i opowiad. tych: któr. byli w 1522 przy rozebr. pom. ... Na 3 wysok. stopn. wznos. się gmach dolny wyso. 65', ozdob. pilastr.: wśród któr. były nisze W nisz. stały 8' wyso: posąg. bohat. po części w greck. stroj. po części w stroj. pers: Byli to przodk: potom. tam króla, stojące wśród przy jego grob. Nad każd. niszą płyt. marmur. z sceną: bitew mitol. które były ozdobą. jedn: wyobraż. walk. Teze. z Scyton. jenne dni dobr. zachow. Na 4 rog. stały 4 Amaz. na wspinaj. się kon. rzeźbi. ozdob.: (jedn. zach. w Brit. Mus. -Newton). Stały tak. olbrzym. lwy -rzeźb: w Lond. dwuch. ze ich były przyzn. 20 Wnę: gmachu doln. znany z opowi. Kom. de la Tourette, który w r. 1522 kaz. rozebr. ruiny. Po kilkudniach kopan. dost. się do sali ozdobion. otoczonej zewnątrz kolumn. a po ścian. płyty z marm. kolorow. fryzy z płaskorzeźb. bitew. Z sali prowadz. boczne wąz. koryt. do wnętrz. Komory grob. gdz. na sarkof. stały urna i hełm z broń. rzeźb. marmur. Nast. na rozk: zostali sarkof. rozbi. i cała pozadz: odrzyta kosztow. złot. blaszki i szkła. drog. Kalm. wzieli w wory i zaszyty. co spostrzeg. tyl. wielk. wielkie. Rycer. pot. wszystk. rozbi. i razy. tylk. wyż. opowieść.

~~Zatem~~ Wznosz. się (antabl. dol. gmach. architr. i fryz. i gzyms:
na fryz: ozdob: walka Amazon. Gmach dol. stał i za
olbrzym. i wspania. podst. dla gmach. górn. Wchodzi się
do nie: po obu bok. szerok. schod. Gmach górny składa.
się z porty. i maj.: 9 kolum. z każ. boku. Kapit. i baset.
w sufi: porty. pomalo. i pozłaca. Cella z bezd. mem. doko.
otwor: fryz: z ~~wytwor~~ zwierz. ~~gonit~~ wyjś. ż. Do celli wchodzi się
od stro. wschodn. podczas gdy po dol. gmach. wchodzi się od zacho.
W celli stały posą: kolos: Mausolo. i jego małż: a
prawdop. posą. wsz. bog. olimp. Któr. zost. odrukl.
Na kolum. porty. archite. i nad nim fryz z wal. centau.
i gzyms. Nad gzyms: zam. dach wysok. 24 stop. pyramid.
zwężaj. się z ogrom. kamie: Na najwyżs. stopn. czyli platfor:
quadryga z woz. tryumf. na któr. jedn. chcą, że stał Mauz.
z żoną. Drudzy prawdop. że bogi. niosą: Plin. mówi tyl. o
quadr. Taka wielka budowa: była w rodza: nie tylko w Egip.
ale także w Assyr. Babil. u Pers: a oryginal. obmyśl. i ozdob.
z grec: smak. stała się wzor: podob. pomn. w Londyn.
Amer. Mn. Egipt. i t. d. Z quadr. zachow. się jedn. koło
i części: koni. O posągi. i rzeźb. później.

Przyjedzie Archit. Mauso: Pythios wybudow. także świąt. Ateny
w Przyen: - perypt. hexast. o 11 kolum. z boku -
Potem wiele inn. świąt. w Azyi mniejsz. pochod. od czas. Alex.
Umarł do cesar. rzym. i przewyżs. wszys. styl. jońsk.

W Gre. wschod. zjaw. się styl jońs. po wojn. pers. Pomijając świąt. Apoll. w Delf. i który miało ozdo.: i tegoż Apoll. świąt. w Phigal. (Pelop.) który wybud. przez Iktinosa, archit. Parten.; zewn. jest dorycki. w zewn. zaś ma dwa rzędy jońs. kolum. (drugi dach hypetral.) — Dzis. Pavlitza — Bassae — rzeźb. fryzu w Lond. — walki Amaz. i Kent. — Hexast. o 13 kol. z boku.

Jak dory. tak i ~~który~~ jońs. styl został w Aten. uszlachet. i twórcz. zmodyf.: odmien. bazy i kapit. Z ateńs. najdaw. w styl. jońs. jest mała świąt. Niki apte.: na Akrop. wybud. przez Cimo.: z łup. po zwycięst. nad Eurymedont. — amfiprostyl. tetrast. 18'–27' — bez porty.: z bok. Użyto tak. jońs. kolu. w Propile.: wewnątrz: przejść.

Najsłynn.: form. jońs. stylu jest zaś: Erechteion — świąt. Ateny Polias, na akropol.: Stara świąt. zburz. przez Pers.; pot. przed.: zrestaurow.: dopie.: za Perykl. zacz.: zastąp. nowe. gmach. gdy Part. już był skończ.: W r. 410 (ol. 92) jeszc. gmach nie był skończo. Świąt. ta służy. do wschodn. kultu i zamie. Ξοανον i podob. gdy Part. służ. do agonów — Utwór ten architekt. jedy. w archit. greck. i najpięk. choć bard. skomplikow.

Porządk. front. wschod. i połud. o 3 metr. ~~wyżej~~ od front. półn. i zachod. — Front wschod. główn. przedst. się jako prostyl o 6 kol. jońs. boki dług. t. j. półn. i połud. bez ozdób jak mury każd. świąt. prostyl. ale przy koń. zachod. na prawo i lewo przystaw. do nich hale. Ta która ~~patrzy~~ ~~która się boku~~ połudn. ~~[illegible]~~ ~~front.~~ ~~wschod.~~ zwrócon. do połudn.

zamożona przez 4 posąg: cci (kośc.-karyat. z fron:
a 2 za stoją ~~z~~ po rogach. W tej hali było drzwi do wnęt:
Podob. hala przy kośc. półno. boku, z tą wyj. że zamiast ma
karyat: opier. się na kolum. gór. (4-2) Tut. było głów.
wnęt. do świąt. Posadz. tej hali o 3 metr. niż. od hali przysi.
Narei. front zachod. na jedn. niwecz z ~~front.~~ boku. półno.
ukaza. na wysok. podmuro: ściani. z 4 pilas. okrągł. pilastr.
i trzema okna, międ. kolum. W doln. murze znowu drzwi
Przed front zachod. podłó. zamkn. od wscho. scen. gmach.
t. j. zachod. fron. od pół. i zacho: mur. od połudn. teras:
otwor: balustr. który dochodz. aż do hali z karyat.
Front. wysok: nie miał: osobn. skulptur: ale gmach
główn. i hala półno. osobn. fryz. z stawn. skulpt.
Wnętrz. podział. na 3 oddział. cele

§ – Styl Koryn.

Różni się od jońsk. głów. kapit. Kapit.: powin. najpiękn. odmien.
zachowu. jedn. form.: kosza z kwiatem: (καλαθος), a wprowadz. tej
form. do archit. zob. Witruw. IV. 1,9: umar.: panna w Koryn.
której piastun. ~~umarło w żal.~~ ~~stożyć~~ zebraw. wszy. zabaw. i tym pod.
drobiazg. do niej należ.: zaniosł. je w koszu na grób wychowan.
i nakryła płas. dachów. Przypad.: stał kosz nad korzen. akanthu
które. liść. na wiosn. wyrastając. z pod kosza i wzdłuż niego wznos.
się, gdy doszły do dachów. zosta. ich końcy na dół zwróco. Kallimach
najsłynn. z ówcz. architek. zob. kosz otoczo.: liść. z akantu
a zachwycon. pięknem: tworu, wziął go za wzór do nowe. kapit.

Ponieważ Kallim. żył około r. 450 nie można brać legend. owej w
znacze. dosłow., jak gdyby on pierw. wymyśl. tę form. kapit.: bo odkry.
w Pelopon.: niektór. kolum. dawniej.: od wie.: V a mają: już rodz.:
wień. akantow. pod drzew. abak. Należ. więc przypis. Kallim.
stąd: że pierw. nad. form. wykończ.: owe. kapit. a że był bronzow.
i złotnik: (zob. n.p. złot. lamp. dla Erecht.) wolno przypuszcz. że
kapit. przez niego wymyślo. był spiżo.: Zat. przemaw.: kształt cały
zwła. liść. wygięt.: i spada.: na zewn.: jakoby i zwoje, wznoszące się
z kosza pod abak. Było to łatwo do wykon. z bronzu trudn. do
zrobie. z marmu.: W istocie: znajdu.: w później. cza. wiele wzorów i
podob. kapit. z bronz. Zdaje się, że Kall. był osob. stoja. kolum.
ozdab. tak. kapit.: póź. formę tą tak się spodoba: że przyjęto
ją za motyw nowy osobn. styl.

W ozdob. Kapit. Koryn. obserw. niezwykł. rozmait: Czas: jak na wieży wiatrów w Aten. (z 1° wie. przed Chr.) jest Kapit. bard. prost. i pokaźn. styl. Dwa wień: dolu. z liści. akant: górn. z liści. ~~karta~~: sitowych. Na nich kwadra: płyta. Bogat. jest Kapit. w świąt. Apoll. z Mile: gdzi: z wień: akanto. liści. Ku z ater. rogi: abaku wychodzące a międ. niemi: pojedyń. liś. ~~palmo~~ winokrzewu (otacząt: u dołu połącz. z akanto: ślimak: emojęz. ~~gałąz~~ wiązami. Jenn. bogat. są Kapit: na pomni: Lizykra. w Aten: gdzi: już row. trzonu kol. się liścz: Nad niemi była obręcz bronzo: a nad tą Kapit mający u dołu wień. liści. sitow nad niemi wień. akanto. boga: ozdob. w Kszat: a z tego ~~wyrast~~ wznoszą się boga: ozdob: swoje dźwigają. abak. Na każd. zaś fron: Kapit z wień. akanto: wychodz. dwie gałąz. zwijąc. nowa: liści winokrzewu ~~palmo~~: zdobią. i kwiat abakusie

Abak nie jest kwadr: lecz na każd. fron: wkol. wkles. rogi zaś zaokrągl. i wkles.

Wysok. Kolu: wkol. więk. od joń.

Belkow: rzadko drzyc. ogni. joński. z żłobow. gzyms. Jenn. późn. zatem. w czas. rzymsk. gzyms dźwiga. przez kroksztyny, konsole umieszcz. prost nad fryz. zebowat.

§. Pomni. Koryn.

Wspomn. że w świąt. Apolli: w Phigalia (Bassæ) była jedna kolum. Koryn. styl. o prost. Kapitele: W świąt. Apoll. w Mile które na zewn. jest joń. ~~wewnęt~~: pilastr. cell. mają Kapit. Koryn. Wykończo. styl. koryn. w Aten. w pomni. Lizykr. (335 przed Chr.) okrągł. pseudoperypt. o 6 kolum. z kopułką z jedn. kamie.

45

42.

Geisblatt

Schnörkel voluta zwijanie nakształt wężownic
helix ozdoba ślimakowata lub esowata, wężykowata. w architekturze małe zwójki czyli woluty na kapitelach stylów korynckich

Ranke - clavicula gałązka winnej macicy, latorośl
pampinus winorośl, winna gałęź z liściem (wiles)
brachiis claviculi gałęzie drzew
amplecti, adhaerevere
surculus gałązka, latorośl -
sarmens pędliwa

Lizykrat.
Stał owy ulic. Tripodes - na pomn. umiesz. był trójnóg zwyc: nagrod. za chorągi.
Na fryz. scena z życ. Dionyzosa: zamienia rozbójni. mors. w delfiny - dla powod. estety. scena nie odbyw. się na stat. lecz nad brzeg. morza - Skulpt. te z czas. Skop. i Praxitel.

Wieża wiatr. w Aten. z 1° wie. przed Chr. Ośmiokąt. budo. z
dwiema ~~Koryn~~ przysionkami przy dwóch wchodach: ~~leggiami~~. Każdy przysion. ma dwie Kolum. Koryn. z przod: a z tyłu anty drzw. Fryz u Karn: 8 rzeźb. posta: wyobra. 8 wiatr. głów. ~~za~~ z symbol. atrybu. Na dachu na Kapitelu Koryn. stał ruchom. Tryton, który wskazyw. kierun. wiat. ręką jedn. z boku.

Świąt. Zeus. olimp. w Aten. skończ. za Hadr. Ogrom. dipter. 10/21 Kolum. 173' szero. 359' dłu. Należ. do największ. świątyń starożytn. Wewn. był z Kolum. Koryn.

~~Brama~~ Łuk Hadr. w Aten. z 2° wie. po Chr. z motyw. rzym. zwan. za tem Łuki. Kolum. stoj. na postum.

Stoa Hadr. w Aten. rodz. gimnazj. 250 : 375' Front ozdob. zerkow. z temi same. właściwo. co ~~brama~~ Łuki Hadr. Trzony Kolum. bez rowk.

Charakter stylu Koryn: Nie jest to nowa krea: lecz przekształ. stylu jońsk. ~~ozdob~~ porząd: zbytkown. wspaniało. jakie od czas. Alex. W. wraz beng. ogarn. świat grecko-wscho: Arabes: i rośliń. ozdo. na trzon. kolum. jońs. zamien. się w rzeźbio. ozdo: naślad. mian. liście z akantu a stosown. do ornamen: rośliń. także jońs. ślimacznice zamieni. się w rozwijan. gałąz. lub wici. Naw. górn. Kor: Łowk. zamien. się w lini. także iż Kolum Koryn. podob. do tego: drzwi koszyk lub kosz z kwiat. Także styl. Koryn. staje się głów. dekoracyj: szeb: i staje się główn. -nego a pierw. kunszt. składu architekt. podporządkow. pod jed. myśl wspanie. ubior. odp. Takie zamiar. ztw: architekt. ogromn. usposob. epo: Alex. W. i następ. czas: a tem tłumacz się, dla czego w klasy. czas. mecenas. w Aten. niewiele: a budo. jenn. w czas. rzym. Ukri.

§ Dom grecki.

Po świąt.: najwcześn. wspomn. o domu Świąt. Samta jest tyl. dom. ideal. i według jego plan. wykon. O ile jedn. także odtworzy. rob. w wyobr. świąt. o tyl. trud. ~~zrob.~~ rob. dokład. wyobr. o domu prywat. Przyczy. główn. w tem, że wiele świąt. stoi w części: zachowa. się ~~pod~~. gdy prawie nic nie zna: żadn. ruin. o któr. mówi. z pewno. powiedz. że były dom. greck. Pomp. i Herkul. ~~pokaz~~ przechowa. nam domy rzym.: z pierw. wiek. po Chr., ale w Grec.: ani w Azyi mniej. nie mam. miast zasypan. W miast. zaś ~~zadnow~~ zamieszkiw. od najd. czas: ciągnie domy pierwot. ciąg. przerabia: nie było żadn. rzeczy, aby je zachow. w form. swej dawn. Dom bow. ciągle się przebudow. wedł. zmiennej. się potrzeb społecz. Musim. więc przew. wyobraź. poleg. na wzmian. u starożyt. autor. Te wzmian. rozkład. się na trzy rodz.:

a) opisy Homer: malują nam domy pańs. z IX. i VIII wie.: bo jest prawdop.: że poet.: stosuj. swego czas: przenos. do czas: w którym odgryw. się epopej.

b) mnogi wzmian. u klasycz. auto. greck. u poet. mów. histor. zaczyn. od V stul. Mów. ~~miasto~~ o miesz.: mieszkań. w mieście, bogat. i ubog.

c) Witruw. archit. z czas. Aug: w dzie. swoj. o archit.: opisu. osob. dom grec.: i porówny. go z dom. rzym.: ale domy greck. któr. wedł. Witr.: były z pierw. wiek. przed Chr.: znacz. różn. od dom. z czas. Perykl. a i za jego czas: były najwspaniał. domu: Gdy świąt.: budow. wszyst. wedł. jedn. typu, dla powod. relig.: stanie. domy prywat.: jak każ. dzisz. potrzebuj.:

Jesz. w Pomp: domy porzadn. liczn. odnoś: mocie. być więk. w Grec: w nas. Klesy.

<u>Dom homery</u>. . Opisuje Hom. opisu: Szt. mieszka. Król. i Książ. Z nich mozg. powszech. wyobraż: jak wyglad. pałace greck. wielk. panów w IX w. przed Chr. Pominąć tut. inszcz. kolor: które poe. opis szczeg. rob. one na nas wraż. drze skromn. dwór. zrlach: Hom. opisu. pała. Odyss: na Ita. Pria: w Troji, Alkino: na wysp. Scher: nawet. niemi. Achill: podob. do domu. Odlky. tak: na wysp. Ita: na wzgórz. gdz. stała niegd. akropo: fundam. jak: budo: mogą: uchodz. jeszcze. nie za pozrostk. domu Odyss: to w każd. razie. ze mieszka: jak. wnosz. z ich. ws. e: Zestawia: te nawet. razy: otrzymu. obra. nastep:

Przez bram. wchodzi: na podwórz: (αὐλή) otoczo: krytą: portykam: do któr: przylega: wąs. uliczka: służąca: na mieszka. dla ~~niewolni~~ służby, gośc. i dostatnich synów: i do pokoje. gospodarz: W środ. podwórz. ołt: Łom: trwaćą: strzechy, ξεστοῖς. Na boku jest. okrągł. gmach z korytarz: sklepio. dookoł, rodz. lamu: ~~bydło~~ to w któr. tak. prze chowyw: rozmai. sprzę: i broń gospodar: Będą tak po wg: Przewodz. podwó. nazyw. się ambicą wiec. domu Ten Wt. się najpierw z przysion: na kolum: (πρόδομος) potem z wstępu. domu (δῶμα) które: wszk. części naparte. zajmu. sala (μέγαρον) z komin: gdzi. zbiera. się rodzi. Sala ozdob. z filar: ów: podział: na trz: naw. Za salą wielką, tak. na parte: kolka komnat służa: za mieszk: dla żony i dzie: oraz ubikа: dla stróż. zeni: kuchni i t. d. W domu Odyss: pierw: piętr: do któr. prowa

sko: z sali wiel: Ta górn. częś domu zarezerw. dla kobiet.

Pomimy. ten rozkł. z domu z wielk. świątyń: wszys. ze bud. się od ciebie. podob: πρόδομος = προδομος, ναός = δομος - οπισθόδομος = γυναικωνῖτις -

Inter. dzien: gospodarz: i z przybycz: załatw. się w dzied. i przyjęcia do nie: ulicka: Μέγαρον stary. do zajęc. wspól. i ciało, nareś. był. częś domu, dla kob. i familii:

Jak wyglad. μέγαρον opow. przy oku. hom: Lato. robi wrażen. bardz. skrom. dwor. wiejsk. i prawdop. byłe przeważ. częś. budow. z drzewa.

Dom grec. w dal. historyi. Wymien. o takt. dom. co pisze: klasycz. od VI–IV wie: się niewyjd. i nie dają obraz. jasn. ogól: o rozkł. wszyst. częś: To pewn. że międ. czas. Hom: a VI i V w. leżą półtysią. lat, w ciąg. któr. między. grec. nawet samo i ulegl. kiedys zmian. W Home: takt król i jak. możn. wasal. i obyw: ziemiank: w ciasn. osobl. dworki. Nie mamy jedn. miast z ustalo. demokraty. urządz. doma. Nie uległa jedn. wpływ: że głow. rozkł: czas. homer: zachow. się w domu przyw: z czas. Perykl. Wprawdz. mamy opis domu greck. u Witruw. ale ten mówi o bogat. dom. swe: czas: t. j. zawsze jak. półtys: lat od wojen persk: Moż. jedn. za pew. przyj: że od wojen pers: do Witruw. dom grec. rozwin. się wprost i wyjątku: ale głów. częś. jego układ. pozosta. te same; że rozkł: dale. mniej zmien. się domu od czas: wojen pers. do Aug: nie dawn. od Agamem. do Perykl. Moż. zat. opis Witruw. dość ścisło z domu za czas. Aug. stosow. w głowne częś. takt. domu. Perykl.

Przedstaw. się wtedy dom mieszk. z V wr.: mniej więc. jak. następ.

Z ulicy przez drzwi dostaj. się do wąsk. ~~korytarza~~ dług. sieni: (θυρωρεῖον) przez który. po obu bok. umieszcz. różn. ubikac.: dla stróż. koni i t. d.

Z sieni wychodz.: do dziedzińca otoczon.: portyk.: (περιστύλιον). Z perystyl. po obu bok.: drzwi prowadz.: do różn. komn.: stołow.: za jadal.: sypialn.

Bok dziedz.: przeciwległ. drzwiom mieszk. w zew. środ. ~~otwar.~~ obszern. salę (προστάς) o dwóch ant.: po praw. i lew. stron.: tej sali sypialn. pana domu (θάλαμος) i izbki za niemi różne ubikac.: w który. wciąg. dnia przeb.: pani domu, otoczo.: ~~f~~ niewolnic. i izbka.

Jeszcze dal. ogród.

W tym układ. mogła z grub. pozn. wskaz. Home: znacz. fakt. według potrzeb.

Nie brakowa.: pierw. piętr. z okn.: które wid. są: na waz. malow.

Z zewn. wygląd. twar. Kobie.: Prawdopod. jest. było. prost. było zupełn. przy Kobie.:

W dziedzińcu: ołta.: Zeus i ... w sal. lub jak. komn. ołt. Hestyi i bog. domow.

Od ulicy na ścianę: żadn. okien, chyba sklepy

~~Bud~~ : dom: budow. liche –

Urządz. – bardz. proste – przed domem: posąg Apoll.: Agyieus – ... lub Hermy –

Słupk.: ... jako filar

drzwi ... z przedsion. ... w kolum. –

Potem ... dziedziniec –

Rzeźba grecka:

Jak inn. szt. tak i rzeź: ma począ. relig: Chce ona uzmysło. obraz boga, stworzo: przez wyobra. poet. Zanim doszła do celu rzeź. musia. przeb. dłu. moral. do. Mozn. odróż. kil: stopn. w rozwo. tej sztu:

1 stop: wyobra bog. za pomo. symbo. Chcia: znak: jaki: wyraz. obec. bog. Najczę: znak. tym. jest kolum. lub kam. ozios. Pauzan. widz. jesz. w Pharae w Arka: 30 kam. czworogran. które oddaw. cześ bos. (VII 22,3) W Argos czczo: Herę pod posta. kolum. w Lindos Atenę w kształ. gładk. kamie. Eros w Thespii. Charytki w Orchom. jako λίθοι ἀργοί.

W Rzym. na Kapito. czczo: krzemień jako symb. Jowi. bo z krzem. wydobyw. się iskry. nie jest to wyłą. Fetyszyzm – czas: czczo: kamień. z nieba spad: t. j. meteory. Pozniej: wyobra: przez trójząb, Hermesa przez laskę herold. Apoll. u Dorzyn. przez słup ostro zakończo, Dioskury w Spar. przez dwie bel: połącz. trzecią poprzecz.

2 Stopień: Hermy, t. j. ~~cz~~ czwor. słupa przeraka w rzeźbie głow. Także Hermy uzupeł: wszelkie ubiera.

3 Stop. są drewn: ξόανα – o któr już wspom. niegd: Głów. niezgr. ręce i nogi tkwią: jakb. w postu. podob: jak w stylu mamid. egip. Te drewn: bożyc: ubier: w kosztow szat, i przyzwycz: kapłan które dbały o ich garderob: W Aten: było tak. bożę: Miner: które w pewn. uroczyst: umywa. i ubiera. Pausan. widz. jesz. mnós. tak. starozyt: ~~posąg~~ figur. ze drz. Hadr. Były one malow: i nieozdob. rzeźbie: kreik: oczy i usta.–

Oczy zamkn: ramio: przyleg. do cia. jak opisu. Diod.

4 stop: Szt. Dedalosa. O stanie tym [illegible] pow: Dród: że posą-
które on rob: mia: podob. życz; widzia: chodz. On pierw. otwor. im oczy,
rozwiąz: nogi i rozmied. Dedalos, budowni. labiryn: ojciec nieszcz. Ikara,
uzolo: cała epo: wszyst. swobod: posą: dzieła do niego odnoszo: +

Butades (pochod. z Sikyon) garncarz w Koryn: wylep: gliną sylwetkę ukochan: swej
cór. Kore - póź. ... wypal. i powsta relief był gotó. Butad. żył przed Olim. 30 (= 660)

Fakt. histor: jest, że rzeźb. rozwij. się rasz. wśród Grek: którzy innych
i uczyli: pot. do wieśniw. Gre: pocz. Przedst. Tokarz. i Kowa: bron-
zowi: udoskonalis. techni: zlot metal. i rzeźbie: w drzew. metal. i t.d.
Zeus: pot: wyznaw. usły: przenos: do rolnie. innej ich więc. zgrab.
postaci. Histo. rzeźb. właściw. zacz. się w VII stul. z 40 olim: (620.)

Podziel: hist: greck. plasty: na epo: nast:

1a epo: od pierw. artyst. history: do utworz: się szkół wyrob.
samodz: ol. 40 - 60 (620 - 540) - jest to epo: indeu.
wczesn: aby dojść do sił. szkoła meto.

2e epo: od ol. 60 - 80 (540 - 460) epo: szkół rozwij.
się samodziel: obie te epo: archaizmu -

3e epo: od ol. 80 - ~~100~~ 95 (460 - ~~380~~ 400) szko: klasycz:
jest to epo: Mirona, Fidya: Polikleta -

4a epo: od ol. 95 - 120 (400 - 300) od koń. woj. pelop.
do rozpad. się monarch. Alex. W.
epo: Skopasa, Praxytelesa, twórców Mauzoleu
Bryaxisa, Timoth. Leocharesa - Lysyppa

Zob. lek. Bajkę o Pygmalionie u Owidy. w Przemian. X. 243. nast.
do któr. pozostałość w Szylle: Das Ideal u. d. Leben.

+ D. robi posą. nog. z dosz: i wynal. potrzeb. instrum. Przeważ. robi
posą: w drzew. - ale to osobliwo. mitycz.

5a epo: od ol. 120 - 185 (300 - 160 przed Chr.)
czasy dyadochów - szkoły pergam. i rodyjs.

6a epo: od ol. ~~185~~ - 245 (160 przed Chr. - ~~200~~ po Chr.)
renesens ateński - który wypeł. ~~epo: history~~ ostatni czasy nieprzyjazne:
i pierw. dwa wieki cesarz. rzym. aż do Sept. Sew.
~~epo: od ol 240~~

§. Epoka pierw.

od pierw. mistrz: aż do ustalen: się techni: szkoły.

(620–540. ol. 40–60.)

Najcel. prace artyst. rozw: się w Azy. mniej. i na wysp: pózn. szkoły. w Gre. właściw. i w Wło.

Wyspa Samos ma znakom. rzemieśln. ~~którego~~ odznacz. się w obro. tokarz. i metalu: ich ~~wyrob~~ wyrob. poszuki: w całej Gr. Obok wyrob. metal: ~~szt~~ bronzo. czy złotn. zapraw. się także plastyką.

Rhoekos ok. 40 ol: (620) robi posąg nocy i przechowy. w Efez.

Teodor, syn jego, robi własn. swój posąg na kwadry.

a razem z brat. Teleklesem posąg Apoll. Pityj. dla Samo:

Jest to szko: kompl: które przypis: się inwen. n. p. szt. odlew: w przyrządz. form. Przedt. robio. posą: z kawał. meta. wybij: młot. a pot. razem spajan. jak pokazuj: gdz: zowi. znalezi. w Olim.

R. i T. byli także archit. Obaj budowa: świąt. Hery w Samos, a T. zaw. budow. świąt. Artem. w Efez. T. zrob: sygn. pierśc. Polikrat.

Wyspa Chios ma także swoją szko. która ~~zaprawia~~ zapraw. szt. plasty. w bron. i mar. Glaukos robi krater, zamów. przez kró. Lidyj: Aliattesa dla świąt. w Delf: (ol. 40.) (620). Gł. prac. głów. w meta. i wynal. podob: lutowan.

Są także rzeźb: w mar. na wysp. Chi. Melas, syn jego Mikkiades, wnuk Arkhermos są wymien: a tego zn. syno: Bupalos i Athenis, rodzeni. po rob. nie jed. posąg, który późn. umie: za dzień dobr. aby go post. do Azy. Cyzik: posąg Artem. która wydz. się

wschodz: do świąt. smutnoz a wesi: wybod.

W Krecie żyj. tak. o tym czas. znakom. rzeźb. któr. pora: z pierw. dean. marmu: rozchodz. się po cał. Pelop: a nawet i sami arty. tam przeno. się i zakład. szko. kwitn. Równo. tak: z Samos arty: wystąp. na Pelop.

Teod. z Samos wezw. do Spar: aby wybudow. Skias budy. metal. w kszta. namio. Rimonoei. dwaj artyś. z Krety: Dipoinos i Skyllis osiedla. się w Sikyon. i zakład. szko: rzeźb. która przyjmie wszyst. dawn. robo. Z tej szko. wycho: Hegylos, Teokles, Dontas, Dorykleidas, Klearchos, Tektaeos, Angelion. Dwaj osta. rob. dla wys. Delos Apoll. trzym: trzy Charyt.

Obecn. Teodo. w Spar. wywo. wielk. tak: powst. tej. szko: bronzowni, z któr. wymien. Syadrasa i Chartas'a. Szko. ta więc. rozwi. się po przyby. Battyklesa z Magnezyi, który osiedl. się w Spar. po r. 540 (ol. 60,1) z cał. tłum. rzeźb. z Magn. On to dla Apoll. w Amykl: ozdob. niezrab. twor. tron wspan: wyłoż. złot. i kości słonio. gdzie głów. mit. grec. były wyobraż. w rzeźb.

W Aten. nie jeno. nie słych. o rzeźb. Dopie: pod kon: tej epo: ol. 50–60. 550–540 Pizystr. zarz: ozdab: Ateny, budu: Olimpieon, Wer. Pertse: i pierw. Propilee. Wte. też zarz. się zjaw. skulpt. Jedn. raz faktu będz. się przyp. do jej rozwo: Pod kon. tej epo: coraz więcej. zjawia. się posą. atlet.

Dopó. wkó. poza-bog: post. szt. był tamo. pod względ. hieraty. Był nieżych. sztyw. Do nich tak: podob. były pierw. poza. atle: Pauzan: o pozie: Arrachiona pankratiasty, który wzywszy w Figalii (588) oko. ol. 53: Nogi są za kadłub zrzędzie. ręce spada. po boku: aż do lędźwi.

W Olimp. pierw. posą: atlet. stawia się w ol. 59 (544) (Praxydamasa z Eginy) i w Ol. 61 (536) (Rexybiosa z Opus, ale te posą: z drze: mój robó. wedł. pewn. typu konwencyon. bez indyw. rysów - sztyw. i bez znajom. propor. cz: Ale z ol. 60 zaczyn. się mnoż. poza atlet. artyst. mnoży: studyow. cz: bud: uritu: oddzw. jak najwier. budo. ciał. atlet. muszku. wyzna: charakt. w postawach: stąd. zaczyn. naśladow. natur.

§ Pomn. pierw. epo.

Pomn. ocal: mało. ale wystar. aby nam dać wyobr. obkład. o postęp. tej epo:

1) Artemida z Delos z VII stul. podob. jeszcze do drew: bożyszcz. drewn: typu egipsk.

2) Metopy selinunckie innej więc. z 580 ol. (v. 580) w muz. palermit.

Odkry. w 1823, zrob. z tufu wapien. wyobraż: jedna Herakl. dźwiga Cerkopy, druga Perseu: w obec. Ateny ucinając głowę Gorgonie Kształt. ciał ciężk. potęż. muskul. kolosa. oczy wcl. podłużne,

Lutos:' Wacht.

Twz. Gorgo. przeraż. Persei. i Ate: uśmiechn. bezmyśl. –
Metopy te były pomalow.

3) Peloponez: posągi. w mar. w Spar. znalez. opod. mia: Umieszcz. ne ozwrob. pomn: jedn. nei. wyobr. Orest. przywitają. się z Elekt. drugi: tegoż Orest. zabij. Klytem. Wykład. Krepe, grub. o nieregular. ruch. Orest. w obu razy. taki sam. chor. w tek odmien. charakt.

4) Dwie inne Peloponez: w tym. mar. znalez. w Chrysaphe wyobr: Asklepiosa i Hygieę – na siedz. staran. wyrob. w symetry. loczk. Małe osób. skład. im ofiar. Koga. Rysun. ruchy, twar. posta: sztyw.

5) Do Kon. tej epo: (ol. 60) [540] nale. tak. posą: siedz: odkry. nad Milet. przy ul. św: wioda. niegd. od porta Panormos do świąt. Apoll. Didymejsk: Ul. zwała się ul. Branchidów. Zachowa. się 10 posą: wyobraż. męż. i kob. w siedz. posta. Teraz znajd. się w muz. bryt. Na jedn. napis Χάρης εἰμι ὁ Κλησιος Τειχιούσης ἀρχός ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος – za drug: podp: artyst. Eudemos – na inn. Terpsikles. Posta: sztyw. nie zbyt artystycz. ręce złożo. na kolan. Przypomi: podob. utwo. assyr.

6) Płaskorzeź. z świąty. w Assos (Troada), teraz w Luwrze,
były międz. na architraw. i metop. świąt. Rzeźbio. w tward.
trachycie, zwłasz. zosta: przedst. około 580. olim. Umieszcz.
płaskorzeź. na architraw. był w Grecji nieraz chyba pośred.
ozd. metalo: ozdob: w ten spos. przymocowy. To też płaskorz.
w Assos wydz. się nastała: z ozdob. metalo. Oczyw: dla
twardo. kamien. nie mog: nazb. być wykończo: lecz zosta:
uprzed. stiukiem i pomalow. Sceny przedstaw: już to
walkę (pasow:) Herkul. z Neleuszem, już to walkę
nereid. ster. zwier. i centaurów. Zwracz. już to w ruchu
i szal. już to w spoczyn. przypomin. podob. scen. assyr. i wszyst.
ped. życ. i siły i swobo. Isokefalizm przeprowadz: ścisł.
ściśle, że raz: sprawia wraż. komiczn.

7) Rzeźba z Samotraki, w Luwrze przechowy: wyobrz.
siedz. Agamem. za nim Taltybiosz herold. Epeiosa —
oczy zwłasz: en face, choć twarz i profilu, włosy w regul.
kędziory.

8) Niektór. posą: wyobraż: Apolli: Tokary. one wszystk.
stopn: rozwoj: była plastyk. grec. w połd. VI stul. (ol. 50-55) 580-560
Wspom: że ten rozw: dokon. się pod wpływ. igrzy. olimp:
a posą: o któr. możn. choć naryw. się Apollin. dzim. przypom.

najdawn. posąg: atlet. N.p. Apoll. z Tery wyst. odpow.:
opis. jak wyżej u Pauzan.: o posąg: atle. Arrachiona.
Ramię: przylega do ciała: nogi mało wyłożone. uśmiech nie
dotąd - oceniony; na twarzy uśmiech głupkowaty. Nie wiele
różny Apoll. z Orchomen.: w tej sam. pozie, choć znaczn.
więcej wyrobi. na piersi. Tak. należy kil. posąg: w Luw.
a najsłyn.: więcej kunszt. wyrob. plastycz. [geo.] w tej epo-
ce Apoll. z Tenea, znajdują się dziś w muz. monach-
skiego. anatomi już starann. wykonaną. propor: lżej.
i wyższ. wzrost, ramię i nogi więc. wzniesio. Postać
przypt. sztywn. twarzy uśmiechu: jak na wszyst. posąg.
archaicz. To też postać: wid. w ciele, nie widać jeszcze
w twarzy:

Stopy płas.: oparte na podsta. lewa noga wysunię.
naprzód. ramię: odst. przy biodrze. ale przylega. przy udach
długi włos spada w tył. uśmiech na twarzy. Widocz. star.
się artyst. o naśladow.: ciał. rzeczywis. a nogi, w porówn.
z dawniejsz. posąg: przedstaw. postęp ogrom. Gdyż. chociaż
sztywn.: kroki egips. Apoll. z Tenea. porówn. z mitycz-
nymi Dedala, o których mówi Pauzan.: należy do stworzeń
przez twórców jak opow. meteory, odnieść. Jed. zajęcie chwa. Apollinowi srebro w marmu.

§ Epo. druga

Od ustalen. się techni. szkoły: aż do końc. archaizmu.

520 – 460. (ol. 60 – 80)

Gdy w główn. punkt. była już ustalo. techni. gdy umie. już z pewn. przybliżo. dokładno. (Epo.[2] Tenei) odtwa. cia. ludz. w marmu. i brąz. gdy wreszcie ~~wiel~~ wzrost umeł. sił młodz. pełn. Grek. do wszy. więk. doskonałośc. we wszystk. dziedz. życ. umysłow. artyst. i polity. nie dziw, że impuls potęgi dany w epo. poprzed. nie zosta. bez wszy. doskonal. wyda. owoc. w niew. już potem. się trudno. techni. z którą musia. walcz. jeszcze. nasi w epo. poprzed.

Z licznych mistrz. i szkó. które w mnóst. miast. więk. Grec. kształ. mało co zosta. i główn. przedmiot. musi. nie wiadomo. i stanowisk. przez. dzie. mieć wyobraż. o ich działa. Dla tego poza: i brak dokład. pomni. a mnóst. imio. zmuszo. nas zawiesz. do przyst. tyl. naj.:

1. Szko. w Pelopon.

W Pelopon. szko. z epo. poprzed. rozwija. się dal. w Spar. Sikyon. Argos i Korynt. przybyw. ich nowe, bardz. waż. szko. po za Pelopon. w Egin. i w Aten.

W Spar. Gitiadas (ol. 65 – 71 520 – 496) buda. dla Aten. świąt. z ozdob. spiżow.+ Treść nasz. spiżow. (była więc z mitol. drugi ǂ

W Elid. igrzy. olimp. z wszy. więk. świetno. obchodz. bogaca

+ i w tejże świąt. posąg spiżo. Ateny Chalkioikos

ǂ i prawdopodob. wykona. na wzór. nich że tron Apoll. w Amykl.

święty gaj w Altis. Z artyst. jedn. pochodz. też był naraz jeden: Kallona, który dla mias. Messyny zrob. grupę bronz. z 37 fig.

W Sikyon: szko: założ. niegd. przez nazyw. kretei. również w sta: Plin. powrz. że mian. to było przedtem warszta. dla mech. Kunst. metalo". Oko: ol. 64 (524) kretei. Aristokles otwie. nowa pracow: syn jego Kleoetas, architek. i inżen. wyna. owe bramy: w Olimp. o któr wspomi. przy hypodrom. a dla akrop. w Atenach posąg ~~wyo~~ uczynił z inkrusta: srebr. Wnuk Aristokl. stamtąd jako mistrz wielu ucz. z nich Synnoon w Egin. Pantias w Chios

Tenn. stamt. drugi wnuk Kanakhos, brat tego Aristo. Zrob. Afrod. siedzą. z złot. i słon. kości; wykon. ~~zrob.~~ jed. z muz do grupy, która zrob. ~~pocz~~ Ageladesa (o któr. zaraz będ. mowa) wraz z Aristoklesem, ze bratem, ~~Kan~~ Sikyon. Też dwa posą: jed. Apoll. Didym. pod Mil. a drug. Apoll. Ismen. w Teb: wyjęd do sieb. podob: (~~co~~ ~~kopi~~. ~~tego~~ ~~i~~ ~~drugi~~ z tą tylko różn. że dla Mile. zrob. z bronzu a dla Teb z drze. Apoll. Didym. zrob. pomięd. 494-479 zna: z monet. W postaw. stoją. bez ubrać. trzym. w lew. ręce łuk a w praw. młod. jelen. Wedł. tych monet możn. dwa posą: bronz. (jed. w Lond. a drugi w Paryż. w Luwr.) uważ. ... nie za kop. to za naśladow. pierwo. dzie: Kanakhosa. Posąg w British Mus. - tak zwany bronze Payne-Knight a

1/ 2/ 3/ 4/ a/ b/

przedst. boga. Tak samo jak na monet. W praw. ręce trzyma. Cielesiątko, a w lew. trzym. między tuk. Włosy nad czo: i w pukle trzyman. razy. przepask. a długi. Wszędzie spada na barki.

Brąz w Luw. odzn. się większą jeszcze. ostat. piękn. wszyst. Kanach. i może nawet uchodzi za oryginał. Kopią przez wpółczes. Formy bez wyszuk. jedn. z wąs (lewa wysunięta: wtór: wedł. archaicz. wszyst. w pukle: ułoż. twarz z tyłu. oczy mniej, oczy były z srebr. a usta inkrustow. czerwo. miedzią: (Tak samo les bronzes des zeins

Ogól. wraż. twardość i sztyw: które to defekt. posiad. wszyst. dzie: Kanach. a zarazem wszyst. utwory tej epoki. W każd. razie mogą. służyć. uważ. Kanach za najdoskonal. przedstaw. stosunków w tej epo. która po śmierci jego istnie. dal: pod przewodn. brat. jego Aryst. Kl. a który tworz. mniej więc. do ol. 100. (380)

Szkoła w Argos kwitn. około ol. 70 (500) kied. styn. artyści: Eutelidas i Chrysothemis, odznacz. się swoj. utwor. z metalu. Na grup. przez nich zrob. dla Olim: czyt: „Eut. i Chry: z Argos zrob: te posągi: nauczy. się sztu. swoj. od swoi. poprzedn.: w miej. ich rodzin. + Najwięk. ozdob: szko: jest Ageladas (tworzył mię. 575–455) Dzieła jego przepad: ale wzmian: stawiają posągi o nim dają nam wyobraż: bardz. wiel. Zrob: posąg Kleosthenesa z Epidamn: z wozem i koń, zrob. grup. jeźdź. i koni, ofiaro. przez Tarentczyk. do Delf; zrob: wiele bogó. posą. np.

+ Także Glaukos i Dionysios wymienia. jako twór: wielk. exvotów dla Olim.

Herkul: Alexikakos w demie Melity a pora. Jońs. dla Messeńcy. ? Najznak. rzeź stąd: Agelad: że z jego uku: wyszl: Myron, Poliklet, Fid. Jema zaznacza: ci wiel: mistrzo: podsta: swoj. doskona.: O styl. i metod: Ageladowi. domysl. się, że podob. były do uko: w Syzyon. Pracow. w bronz: a bronz powszech: używa: ~~[illegible]~~ w epo. archaicz. Pora: bronz: mają zaw. podstawa: siluet i band. szczegóło. obmysł: twardość, mają ~~[illegible]~~ linije i sztyw. band. wyrazis: i ags: a się: oddat: jak włos: brod. i t. d. band. wykończo: Jest prawdopod. że mistrz. z Argos i Syzyon doprowadz. technik. modelowan: do najwyż. doskonało. i że przy nich przygotow: wiel. epo: klasycz.

Szko: w Koryn: pomin: bo o niej band. mało wiem: pewn: Okruchy artyst. wspom. Pausan. ale zwracam. nie podz: Piękność z zbio: Garapanos — Herk. nagi, strzelaj. z łuku, a mój jego poznan: nadzwy. i lecz skroz, należy może do tej szko. i epo:

Tak samo pomin. szko: beocka (zob. Gaz. archéol. 78)

? Dalsze grupę mar. raz. z Arystotelesem. Kanakhosem

2. Szko. w Eginie.

Egina przez wspólne pochodz. i stosun. handlo. ma: stały
związ. z Pelopon. Tej: artys: ten wraz się i przem:
Między 550-536 Smilis brązow: przebyw. w Elid. i
przer: dla Olim. +) Około ol. 70 (500) Kallon, wychow. w
Pelop: przez: w Sparcie i Koryn. Tego posą: bog: (tron
~~dzie~~ wys: jak wogół. wyroby drzew: Wymien: cały szereg
artys: któr. pracow. w Egin: i robi: posą: atlet.
i koni dla Olim. - w tym posąg Gelona z kwadry: - ostat.
z nich Onatas, który nie przeżył zdoby: wyp. oczy.
przez Atenczy: (ol. 81. 459) Wśród licz. posą. jego wymien.
Kolosal. Apoll z brązu w Perga: który jeszcze figur. na monet. tego: z czas: Maj.
Ant. § Wszyst: dzie: tych artys: o któr. wiad. bezd.
mało wiem: zagin: ale posiada: styl. ~~grupy~~ posągi Egineckie
któr. między. zdobi: oba front. świąt. Ateny i wyp.
Odkryt: w 1811 i kupio. w 1812 przez kr. Ludwik bawar.
restaurow. przez Thorwald: znajdu. się teraz w Glypto.
w Monach: + Dzięki to wspaniałym: rezult. z tej epo: gdy
już zamykam: Przedmioty: z wojen trojańsk. i wogóle związ: z
dziej: wyp. [Na front. wschod. (z któr. 5 zach. fig:
zachow. się ~~fragm~~:) były wal: Herakl. z Telam: (syna Eakosa, króla Eginy)

+) dla Olimp. przez: tak. Glaukias, rob. posą: zwycięs.
Anaxagoras tamże ulat i wystaw. posąg z brąz. Zeusa do tako
wyp: z polec: Grek: po zwycięst. nad Persa: pod Plateami.

§ Taki Kolosal. Herakle: - pod: grupę 10 greck: bohat.
z pod Troi, który losują, kto z nich ma stan. do pojedyn.
z Hektor: Grupę tę ofiarow. Achejczy. do Olim. Zrob.
może. inn. posąg: się osob. się w grup. ustawio: Wymien.
jeno: Kwadrygę Hierona do Olimp. Wszyst: prace jego
z brąz., o których nic nie mamy dziś krót. ~~wiad~~ wiad. Tamtą że
nie zaś ostatniej. od wyrob. ateńsk. tej epo: co jest pod
każd. względ. wyjął.

+ Jest wszystk. raz. 15 (oprócz Heraklesa)

przeciw Laomed: króla / Sper: Atena stoi w środ: a prew. ręce trzyma dzid: a w lew. egidę

u nóg jej / ciąż: Oikleja, jedn. z towarz. Herakl: Grecy

i Trojan. wal: o / zwłok: Nie mówi. cał. grupy odtwarz:

dla nied. liczb / pozost: figur, ale uzupełnił. [Herakl.

klęcząc na / prew. kola: [strzela: z łuku: na głow.

~~ugorzałł~~ ~~kolo~~ zwł: z cwięż grzy, bohat ~~wybor~~ ubran. w

~~kir~~ pancerz: skóra :]

~~Przedstawia~~ grupa ~~zachod~~: walk: o zwłok: poległ. bohat: podobn: ~~zgoda~~: ~~jak z pewnoś: wyłącz~~

do tej, któr. opisyw. ~~wiem~~ ~~zrem~~: (w Iliad. (ks. 17, w. 715 nast.) ~~wal~~:

po śmierc. ~~o zwł~~: Patrokl: ~~Patrokl. zabr: dwóch bohat. zaw.~~

~~w bój: Ajax i syn Telam. i Teukr., brat przyrod.~~

~~brzn. tych zwło. przeciw Troj. Figur. ustaw. wedł. ści.~~

symetr: ~~a przestrzen. trójkąt: front. dobr. uży~~:

Atena, stoi w śród: ~~wtorz~~ trzym. dzid. w prew. ręc: a

na lew: przymoco: tarcz okrąg: U nóg jej poległ: z głow: zwró:

na lew od widz: Pot. po lew. i prew. stro: pochylo: wojow:

aby trupa przeciągn: na swoj. stro: Pot: po każd: stron: wojow.

stoją: potem ~~i~~ klęcz: wojow. z dzida, pot. klęcza: łucznik, na reszt: po każd.

stron: ~~wrzeci~~ ~~przy końcu~~ ~~po rogu~~: w rogach ~~od: boku~~ front. ~~się schod~~ po jedn:

rannym leżąc: Że ~~polegl~~. (po prew. stron: widz. są Grecy: stąd że (łucznik ma czap:

frygijs: i ubrany cały po ~~wschod~~ (pantalo.) ~~podczas~~ gdy łuczn. po lew. stron. w hed. i pancerz. ~~Szenka~~, X Wszyscy inni

wojowi: bezubran.

~~czas~~ ~~jedn. fauni. uwyp. Grecy i Troja~~ i tak samo uzbroj:

Ponieważ ocala. 15 fig. należ. do 2 front: a malez. je wśród

gruz: ~~nórnez~~: ~~w odpowied~~: więc: które pierwot. zajmow: ulega wątpliw:

źródło: To też sprzecza: się o rozmieś: uszeg: ile fig. na każd. fron:

było 14 lub 11 lub 12 oraz która fig. po któr. stron. była umieszcz:

Jedna: źródł. te nie są nieprzezwyciężo. gdy zważy:

1° że artyst. przestrzega: najskrupulat. symetr: t. j. że po obu

stron: bogini stoją: w środ. postać: są też sam zwrot: fig. w

tych sam. postaw.

2° że ~~był~~ ~~stosow~~ stosow. się: do formy archi.tekt. front: t. j. że

najwyżs: fig: stała bliżej ~~po~~ w środ a ku koń. ~~coraz~~ klęcząc: niższ.

leżą. figu.

3° że figu: po stron: zwróco. ku środ. dalej leżąc są zwró.

a najdalsz: pomiędzy: od stro: otwarte: stąd tutaj. mówi: one.

się fig. jako stała po prew: stron. wzgl. się po lew:

4° że figu: front. wschod. są krótk: wzgl. od front. zacho:

i krótk: lepsz: styl.

Na tympan fakt: polega: mówi front: grupy odtwor. z wiel. prawdopod.

zarząd: od front. zachod: które rekonst. dalek trudniej:

bo zachow. się do figur z 12, jakkolw. przypus. e 11 jest.

dow. — jest wszy. cała grup. zachow: z wyjąt. jedn. lub więcej

drobn. fig:

Frygij: Trojan. nie może być kto inn: jak. Parys a wtedy zwłd:
u nóg Ate: będą zwłd. Achill: który zgin: od strz: Pary:
Po stron: greck: (bowiem wiad., że który: ~~[illegible]~~ ina z głów. ~~[illegible]~~ poleg.
Achill: wojown: stoją: i walczą: drud: jest Ajax, syn Telamon:
króla wysp: a Trojan: po greck. stron: klęczą: bądź. Teuker
jego brat przyrod: strzelaj z łuku. Stoją: po stron: troj: syn:
z wymien: drud. może być Enea:

Będą: zat: frontu zachod:

1.) w śród. Atena: 2.) u jej nóg poleg: Achill: z głów.
zwróc: ku lew: stron. wid:

~~2~~) po ~~praw~~ stron: ~~Ateny poza: od Aten~~ czyli lew. stro. widza: Greczy:

o 3) pochylo: [illegible]: ~~czy~~ sięga: po zwłd:

4) stoją: syn: z wymienion do natarc drud (Ajax)

5) syn: klęczą: na jedn. kolan: z wymienion. drud:

6) łucznik. strzelając: z łuku (Teuker)

7) Grek. ranny, leżący, wyjmuje: sob. z piersi: żelaz. odtąd. oper: na lew. ~~łokciu~~
drud:

8) po lew. stron. Aten: (t. j. praw. stron: widza: (Trojan:

o 8) pochylo: syn: aby ratuj: zwłd. za nogi

9) Eneasz z wymienion. drud.

10) Trojan: klęcząc na ~~lew~~ praw nodze, z wymienion. drud:

11) Parys z napięt. łuk.

12) ranny Trojan: rozciągnięty: oper: na praw. ramieniu: +

Z tej gru. braku. no 3 i 8.

+ Przebij. w tem ustawie: grup nie. symetr: kiedy posąg po
jed. stron. ma po drug: w odpow: miej: ~~[illegible]~~ w tej samej
postaci: z tą odwrot. różni. że fig: po ~~praw~~ lewej stron: zwrócon
do śród: praw: bok ciał: a fig: po ~~lew~~ praw: stro: zwraca. plecy
lub część pleców z lew. bok:

Po zbada: i porówn: grupy na zachod. front: Tatej samej:
grup: front. wschod: Z niej pozost. tyl. 5 figur
a) Leżąc: z napięt. łuk. który snać. być ze Herakl: skoro
na głow: ma zwyż: z lwiej głow: Ten Hera: musiał być ~~śro~~:
umieszczon. po ~~prawej~~ ~~lew~~ praw: stron. widz: gdyż ~~poło~~ 2/3 przeciw. zwrócon: do widz.
mamy ~~w~~ przód: przed ~~wspólnej~~ atmosfer:

b) poległ: rycer: z głow: zwróc: ku stron: Herakl: t. j. prawej stron: widz.

c) nachylo. młodz: zdejmująca na helm (po tejże stron.

d) klęcząc: Trojańczy: (po lew. stron. widz.

e) Trojan. stoją: z wzniesion. dzidą (po lew. stron. widz:

Z tych 5 fig: wschod. zysk: spostrzegam: i na zachod. front:
należy wnos. że całe ~~ważn~~ ~~całkow~~ grupa liczy także 12 fig:

1) w środ. Atena, z dzid. i egidą

\+ 2) u nóg jej zwło: Oiklesa, towarzy. Herakl:, z głow. zwróco. ku praw. stro. widza.

Po lewej stron: Aten: a praw. stron: widza Grecy:

\+ 3) młodz. nachylo: zdejmuj. po helm Oiklesa,

4) stoją: ryc: z wzniesion. dzid: — Telamon

5) klęcząc: ryce: z wzniesion. dzid.

\+ 6) klęcząc: Herakl. ~~strzel~~ z napięt. łuk:

7) ~~K~~ Konający: Grek

po praw. stron. Aten: a lew. widz: Trojanie:

8) młodzie. zdejmuj: po zwł: Oikle: aby je zabrać ze ...

\+ 9) stoją: Trojan: z wzniesion. dzid: — może Laomedont

Zachow. zost. z tej gru: no 2.3.6.9.12.

10) Trojan. klęcząc: z wzniesion. dzid.

11) Trojan. klęcząc: strzelaj. z łuku

\+ 12) Konający. Trojan.

Przedstaw: wyprawę: Heraklesa: i Telamona: do Troi, aby zemścić się za Laomedon: króla Troi, przy niem zginął Oikles, towa: Heraklesa: Była to przeto pierwsza wojna trojańska: wcześniejsza od Trojanów: — a wystaw. epizod. walki o zwłoki Oiklesa. —

Charaktery: porag. egipet. Twa: front. wschod: są lepiej zrob. od
zachod: Tymier. obu front. zosta: przedst. równocześ. wykonane: należy
sądzi. Stanie: ten, że artys: wschod. front. nie był. tyle zdolniejs. lecz także
miał meto. i techn. wyż. rozwinięt: podczas: gdy artys. zachod. front.
i mniej zdol. był. i staroświeckiej: trzym. się meto. W ciało: figur:
zacho. wscz. szat. i ruchu. przedstaw. styl bardz. archaicz: W
nag. ciał: artys: główn. baw: się kości i muskul. podczas gdy
artys. wschod. fron. uwzględ. także: stawy i żyły. Twa: zacho.
fron. są martwiej. i z uśmiech. wybitniej: choćbyś przeby. pewn:
wiator. o indywidualizo. Twar. wschod. fron: mają już wyraz. wyr.
przyjęte: n. p. u wa: Herku. strzelaj: uwidocznio. w twar: tak samo
ból umieraj. Trojan.

Oboj artys. porząd. znakom. techni. i pełn. męsk: ciał: ludzk:
a w twar: uwidoczni: pew: wyr: życi. duszy. Lecz że ciąg
Fid. nie dale: Dod. nale: że wielkość: ciąg: i dodat. były z bron:
n. p. dzid. miecz, nar. kędzio. i wielkość. brody. Twórz tego były
obce gru: pomników. Ogyr: charak: archaicz: dowiena. Głowy,
ręce i nogi są dosyć jednostaj. i ob ciel. podob. Włosy stara:
ułożo. w kędzio i twar: mają w przeciw. mało wyra: zwłaszcza front.
zachod. Wargi ~~ścia~~ wąskie i z ~~zamar~~ martwo. uśmiech. Ręce i nogi
mniej zgrabn. wykonane od ciał: Dodaw: te wymo. stw. do dodat.
już wyjaśni: mus: pozo. te uwa. że utwór najsłabsz. tej
epo: dla mego. metod. dla równowa: w układzie: ciał. i dla
~~zgrabn~~ pewn. ręki. techni: Siła i twor. artysta. dosyć styl.
zostaw: ślady potęg. a także: techni. brązu. w ten sposób: że
figur: nie mają oper: jak przy. posą. z marmu.

3. Szko. attyc.

W Aten: rozkwi: sztu. archaicz: przypa. na rząd. Pizystr: Około 57 Ol. (532) zat. kilkanaś. lat przed tym: o któr. ter. mówi. Końc. <u>Endoios</u>, ucze. bajecz. Dedalo: Jed. uczni (podp.) Endoi: zdaj. się należ. do ol. 60 - Zrob. posąg Ateny siedzą: dla akropo: a kopią tejże dla mias. Erytry. Naśladow. jeże. nie sam. orygin: znalez. w akrop: Bogini siedz. ~~w~~ dość sztywn. Na piers. ma: egid: ~~Mała~~ Warkocz: sym: podziel: spad. na pier: ~~[illegible]~~ szata przyle. do ciała: a fał. i zagię. drobiazgo. wykona. Do tej sam. szko: co Endoios nale. Gorgias, Aristion, Kallonides, Episternon - tak zw. stara. szko: aten. społcz. Pizyst. Po niej zosta: więc: utam. nazw: bezw. szko: daja. jedn. wyobr: o meto. ow. mist. Wymien. kilka:

1) Głowa atle. Wło. i bro: starann. utrefio: w loczk. symetr. Na głow. wie. z liś. dębow.

2) Hermes dźwigaj: ciele, - posta: twor. sztyw: Głow. i to co zosta: z ciał: delikatnie wykonano. i z życ. odda: Włosy i brod: traktow. archaicz. jedn. sposob.

3) ~~Posą: Harmodiosa i Arist~~ Stela Arystyona, zrob. przez Arystokl: znalezio. w Attyce w Velanidera. Przykł. narysow: żołnie. maratoń. Niebożczyk: jak wid. z napi. nazy. się Arystyon a rzeźb. Arystokl. - może z rodz. Arystoklesów Sycyońsk: z któr. pomali. aż trzy genera. ~~Płasko~~ Rzeź. przedsta: Greka w pełn. zbroj. Włosy i ~~[illegible]~~ brod. były utref. w kędzio: symetry: a pomalow. brunat. Pancz: niebieskawo

Znalaz. ją pod Erechth: może to nawet orygin. Posąg przypomi: siedzą. figu. milezyj. z ale. św. Branchidów ale ~~[illegible]~~ mniej. oryginal. i swobod. sied. Szat. staran. wykonana niż w milezyj.

zamo- tło ściel. były czerw.+ Sądz. po kształ. liter można pow-
dzieć do 70 ol: (=500) i zalicz. do ~~star.~~ archaicz. rzeźb. ateń.
Postawa pomn. pełn. ~~sztyw.~~ swobodn.; choć wyraz. wyjątk. i przepis. wtórow.
w rzeźb. meg: gtow: dale. lepiej poz. niż w Egin: i mniej opraco.
jak rzeźbi. rzeźb: Oko być: jak zew. w epo. archa. rzeźb. en face, podo.
gdy zaś a posta: zwrócona ku nam i w prof. ale wtórnie. te
znachod. się wielkie. jeszc. za czas. Peryk.

4) Głowa Ateny znalezio. na Akrop.: bardz. starożyt.,
nadobn.: zaokrąglo. pełn. życ: i siły, choć wyr. twarzy
nie drugi uduchowion, a wkrót zrobio: na wzór inn. posąg.
z tej epo. –

Najważn. utwór. rzeźb. ateńs. w tej epo:

5) Tyranobójcy+, grupa bronzo: Krytyosa i Nesiotesa.
Dwaj młodz: Hermodios i Aristogiton zabi: Hipparcha,
przyg. zam. zginę: Antenor, z pole. ludu po wypęd.
Hippia: zrobi. ich grup: ale tę zabra. perz Kserx:
Zastąpiono ją inną z bronzu, którą ulali Krytyos i
Nesiotes a dzieło Antenora zostało odebran: przez
Alex. W. i zwrócono Aten. Grupa Nesiotes. i Krytyosa
znany z monety ateń: i z płaskorzeźb: na krześ. marmu.
Na ich podst.: uważa się grupę w muz. neapol. być
kopią, choć źle odrestaurow:

+ Tak samo włosy czerw.: a niektó. ozdo. na zbroj. zamalow.
czerw. Wog. wszy: rzeźb. wtedy były pomalow.

Obaj młodzień. pędzą naprzód. wdoł: biegn. ku of. nienawidz.
tyran: ~~Ład. z lewi. obwin:~~ Młod. Harmod. pędzi trzyma: nad
głow. wzniesi. doby: star: Arystog: (z brod.) na lewej ręce ma ~~...~~: chlam:
ido - daw. zawieszo: a prawa w tył wsfa, by pugin. siln.
uderz. W lew. ręk.: trzyma prawdop. pochw. W grup: wiel:
siła, ruch, energ: - lek. wadż: mocne: pawidła: rzeźb: w
kop. marmur. w Neapo. ruch ten wkol: hamowa: przez
dwa pnieki, któr. figu. stoi. za podpo:

O znaczeni. tych. i sąd. podł: kopii marmu. która jest
dalej później. Wiąże się jedn.: że nie była ona wyk.: zrob.
w dr. poł. i wtor. od rzeźb. egin. w wschod. front. -

—

Równoczesn. z niko: stron. attyk: rozwi. się rzeź. tak. w
półno-promi. greck. i w Azyi mn.: Ale tych rzez. pomija
jedn: i rzeka: rzeźby na tak zw.: wieży Harpyji w Xantos
(w Lycji) dziś w Brit. Muz. i wsz.: wschod. charc:
nacechow. rzeźby cypryj. z tej epo. i niektó. rzeźb. w Sycy
zostawi: metopy w Selinu. o jak. 100 lat młod. od wyżej
wspomn. Pomij. tak: niektó. rzeźb. zielen. w Mecenb. i
na wysp. Tasos, dzwol,.. a i w tych odleg. stron: rzeźba gre
cka: rozwija. się pod ogóln. impul: ... z Pelop. i z Ate
Pomij. to wszyst. bo ~~przyst~~ nie już ... do epo: klasyc:
epo: któr. w wystąpi. wys. ... rzeź. tak. wiek. Fid.

58 11.

Epo. III. klasycz:

Ol. 80–95 (460–400)

Krótka ta epo: która obejm. tyl. 60 kil. lat jest najważ. nie tyl. w dziej. Grec: lecz tak. w dziej. szt. ~~Staroż~~ Starożytn. plem. na mał. przestr. ziemi. wśród wyjąt. korzystn. warun. doszedł. do najwyż. rozwoju: jako wreszcie byłą w ciąg. epo[illegible] mała poka: jak dale. sięga mogło [illegible] w przyrod. warun. rozwj: pod ochrw. relig. wyż. [illegible] nadziem. A że relig. dawniej niedaje się opra[illegible] na podwali. wiar. greck. nie bez zmiesz. bo[illegible]. stąd się, że geniusz greck. i jakby przeznacz. że i on tyl. na [illegible]. krót. dozw. spięży się z nieograniczon: idea i piękn: w szystkie. jedno[illegible].

Zważ: mał. stosun. świd. materya. i czas nietykt. krót. przyp. dzieł: że nigd. ludz: nie wyd. naraz. tyl. arcydzieł. które przed. na zew. [illegible] pięk. i nas: Aby ocen: od razu wiel: tej epo: dość przytocz: że w niej żyli trzej tragi: najwięk: Eschyl. Sofokl, Eurypid: + największ. komik Arystofan. od któr. [illegible] się wszy. tragi. następ., że w niej żyli rzeźb: Miron, Fid. Polikl; że w niej powst. Partheon, Theseion, Propylee i Erechtheion; że w niej stworz. Ateny Partheon i Zeusa Olimp: że w niej pisa: Herod: i Tucydyd. i że w niej żył Sokr. najmędr. z Grek. Musi zejść aż do koń. 15 ~~stule~~ stule. t. j. o jak. lat 2000 — do czas: Medy: w Flor. i Leo. X w Rzy: aby mieć widow. podob. do ow: Rafa. Bram. Mich. Anio. i tyle ~~wiel~~ in. genii: ~~i stam~~ w [illegible].

Tak w polity. tak i w szt. w tej epo. najwył. życ: greck. [illegible]

w Aten: Jeśi: zresztą: Sper. mimo że Hella nie dorosła ~~do~~ [wieni]:
Sper. i Aten: to jem. przed. przed.: mó. że nie tyl. jed.
sen. i że to sen. było w Aten: ~~Jak~~ Leże to było dla woln.
Jak na pol: bitwy, tak w dzie: sztu: duch. o wspiek. gre:
(wyłkowo) wolno: o prawdz: wykonan. indywid. Pomnie Meratd. i Salam.
wiem. potęgi, nawa duch, bo ~~duch~~ na ich pole: i falant
~~duchy a to~~ dożyli Grecy mierze za sprze. wolno: czd. Lan.
a przy Perken: lub Antygo. Sofokl: ucz. mniej: dram.
podział, nie przyjm: bo w ich dał. duch: o wydob. [artem] ~~natu~~
~~ładek~~: z zewnątrz. trady. wschod: i nad. pa forz artystr.
wykonn. indywid.

Przypatrz: się wewn. nieb. od trady: wierszem: wzr:
techni: do wyod. swobo: W prze: egip. wiel. już sztu:
ale pradem: ciele: twarze pod: do mask, stoję. uśmiech:
jak gdyb. nie wiedz: co rob: Dziw. rzeźby. i barba. wraz.
ze sobą: bo nie mają jem. peł. senowie: Te zmowie.
owo- ducha, wolno: z pełt. cz: i prymyk. nad natur:
nie istnie. jem. na twarz. porząż. egip: dzie: ~~młod~~ Fidia.
pokol. widz. ducha wraz natchn.

Z sam. ciąg. się dal. trady. ateń. szko. Wspomn. Hegiasa,
u którego. ćwicz. się Fidia: w młodo. Po Heg: nic nie zosta:
nie wie. się od im. mistrz. szko: star. Mówi o nich Lucyan,
że były, jak dzie: mocne. suche, sztyw.: wyrazupiej. w Atenach
nie było wyjątk. i prze:

§. Kalamis – Miron

480–452

Znacz. post. naprzód uwagi. **Kalamis**. Stano. przejś. od star. sztu. attyc. do wsp. z Fidia. jak. pokon. należy do tamtej i drugi. jej zbliż. do wsp: Kalamis prac. od ol. 75–87, spółcz. zatem Fidiz: a jego stosun. do nie: taki, jaki artyst. stary. floren: u. p. Fra Bartolomeo lub mniej sztu. Perugi: do zaw. Raf.

480–452

Kalam. upraw: jak poprzedni: wszyst. rodz. plasty: w bronz. szczeg. Robił posą. bog. atlet. zwierz: Szczegól. cenione: (były) wotda. konie metalo. wyst. owe dwa konie, na któr. sied. chłopi – ustaw. w Olim. razem z owym kwadry: Hiero. zrobio. przez Onatasa z Eginy.

Dla Apollonii nad Pont. zrob. kolosal. Apolli.+ Chwalo. bar: Sosandrę

\+ które Lukul zabr. do Rzy.

która zda. się była Afrodi: ustawio. ~~przy~~ wchod. do Akrop. Lucyan chwali jej uśmie. wspania. i skrom: harmonij. i wytwor. układ. jej szaty, Znaczyły. jed. szytkowe twor. a porówny. ze styl. Liryc: w od ostarnno. i niedbało. Były to cechy wspól. artyst. i dawn. szko:

Wszyst: utwo. Kalam. zginę. Jed. znik. zdaje się zachow. w późniejszej kopii, Hermes Kriofor, który zrob. dla mias. Tanagry w Beo. Na mone. ~~[illegible]~~ jedy. bronzo. Tanagr: przedstaw. ten Her. z baran. na bark: z Ta mone. zgad. się statuetka z glin: znalezio. w Tanag. i posąg marmur. w zbió. Pembroke. –

Tak. ne pdastv. [illegible] zachow. i[illegible] ta. owe. Herme:

Więk. od Kala: i bardz. jenn. nowoży. jest **Myron**. Daty, kied żył z pewno. nie zna. Brunn nie przyjmu. ol. 90, podan. przez Plin. – Prawdopo. ur. w Eleutherae, żył oko. ol. 80 i jest spółcz. Kalam. Uczeń arcyjst. Ageladasa, tak jak Fid. i główn. pracow. w bronz. jak mistrz jego, odlał szko. argij. ~~[illegible]~~ Któr. odlał ~~atlet~~ [illegible]ów

440
480

wiela bog: z któr. niektó. zabra. do Rzy. Zrob. grup. Ateny i Marsyą:
w któr. przedsta. satyra usfrą: się, w posta. ped. jedn. Może być: że
Satyr w Later. i drugi z bron. w Brit. Mus: nastęd. tą posta.

Z wielk. prawdopod. posiad. Kop. Dyskobola w posa: w Pal. Massimi
alle Colonne. Stawój. uważ. to dzie: że ~~[illegible]~~ znowu i ... niestych.
zmia., i w isto: dosyć jest posta: go obok najbard. ruchom.
~~posąg~~ rzeźb. cginet. aby sprostę. od razu postęp. olbrzy: w oddaw. swobod.
ruch. ciała: Najlep. udaw. się Miron. obra: życi: materyal: ...
zwierz: Słynn. jest kro. z bronz. która rob: tak. podob: że Anakr.
mógł napis. epigr: Paste: idź dalej z twoj: stąd. aby się ...
niektórzy. powiedz. tak. z wołu. two. krowy Mir: ... jak odd: +

Obok Miro: wymien. tak. Pitago. z Regi. po któr. nic się
nie ostało.,

Zachow. się jedn. rzeźb: na metop. świąt. Tezea. w Aten. (Prometeja) dają nam wyobra. bezpośred. o tym ruchu artyst: który
wznió. się nad trady: dawn. szko: attyc: zbliż. się jest do sztu.
Fidy. choć nie zbyt. zniw. zupeł. z przeszło. Świątyn. zaś: w ol. 77/4
a skończo. po ol. 80 przypa. na kon. wład. Kymo. Metopy (w liczb. 18)
przedsta: prace Herkul. i Tezeu. Fryz na około: wschd. ściany
świąt. pokazu. wal. Lapit. i Centaur. z bent... przy wesel: Pirytoosa –
Styl energi. posta. pet. życi. wykonane. trochę suche i twar.
przypom. dawn. trady: dosyć: a ten sam. że zosta. i ukończ.
przed Perst.

Te same cechy ma płaskorzeź. malar. w Eleuz: – Demet. w obecno.
córk. która daje Tryptolemo. ziarno pszeni – ~~Układ~~ grupy przestrze –

+ Najpierw. odznacz. się M. w posta: atlet: i kształt. zwierz. W nich wy-
razil wiel. życ. i praw. przyro. stąd vivida signa (Prop.) Na posą.
sławn. biega. Ladesa podziwia. że cały oddech występ. na ust:
a w piers. [illegible] nie nie pozost. Zdawa. się, że zerkowy ze swoj.
podsta. Obok tak: najsław. pomnom. część w utwor. swoich,
zaniedbyw. uwagi: na pe. wład. rob: stawianie. sposo. A jeżel.
posa. jego były ożyw. to więc życ. cieles. stąd Plin. animi
sensus non expressisse. Jeżeli zaś autor. od Herr. w Praxit.
chwa. ramio. a Poliklet. piersi, a Miro. zaś głow. nale.
oba te, na pozór sprzecz. zad. tak pogodz. że wyraz. w
głow. zupełn. więc brak, lub jak. Petron: paene hominum
animas ferarumque aere comprehendit, t. j. że nie zwierz. lecz anima
przelała się w jego utwo. Chwali tak. Plin. w jego dzied:
meditation. i symetr: w któr. przewyż. podob. Polikle. Że
nie zostało się przed rzeźb. tendenc. i zaw. najbar. uwzględ. ruchy
oddaw. o tem świad. jego dyskob.

Być. zatem, że ~~pos~~ postaci M. jesz. nie zupeł. doszło. do praw.
dozna na piek. a Kwint. mówi je być miększe od Kalam.

{ modelow. delikat. ruchy nadob. i pełn. ale pod nad wszyst.
wiela. pew. pozost. styl. archaicz.

467
4250

Diskobol Myro.

jest najdawn. z prawdz. piękn. okaz. rzeźb. gimnastycz. Zda: takiż posąg jest okaz. szlachet. czud. wolno urodzo. i wol. kształcąc. się człow. w pozie jako gimnasty: czy ~~podcz~~: w chwil. gotowan. się do ćwicz. czy w chwi. zen. ćwicz. czy nareszc. w chwil. odpocz. po skończo. ćwicz. Kaz. taka figu. odzn. się nich. szlach. lub szlach. postaw.; jest pełn. elastycz. napręż. i cze. zew. wykończo. bez defektów się w muszkulatu. Całe czc. pomnczo. jakob. jedz. wewn. spiez. głow. mała, z krótk. włos. swobod. i piękn. umieszczo. na kark. Wyraz poważ. i łagod. przypomi. rysy Her. któr. jest opiek. gymnaz.

Zobacz. posąg ze Apoksyom. Lizyppa w Muzeu rzym.: i w tu. czc. wyróżn. przez nich sam. jest czud. piękno: sądz. po kop.: coś mus. być orygin.

Dyskob. Miro. przedst. athle. w chwil. zarzuc. się ćwicze: chwil. ta wyraż. w cud. posta.: Dwie kop.: w Rzy.: tc w Watykn. nie źle osadzo. głd. tu w pałac.

Masumi dochodz. bliż. do oczy.

Mości. porówn. z nią inn. por: stoj. tak. w Wały. wyobr: strzel. przygot. Młodz. patrzy w cel, mierzy ok. odległ. a lew. ręk. waży dysk, aby ocen. propor. potrzeb międz. odległ. celu a siłą, któr. będzie mus. z sieb. wydobyć.

§ Fidiasz

Po upadk. Cymo: (460) i part. arystokr. nadz. Perykl. przez lat 40 (468-429) Aten. opiera. się na demokr. Odbudow. Aten i ufortyfik. po zburze- przez Pers. była nagla: potrze: zaczę. przez Temistok. i kontynuow. przez Cymo. W wiel. rozmi: przeprowadz. dal. to prz. Perykl: korzyst. z skarb: publicz: konfeder: przeniesio. do Aten a popiera. przez znakomi. artyst: który posiad. przez siebie swoje. Wśród tych artyst. najpi. przeda. zajmu. Fid: dyrygu: stwor. artyst. robot. –

Fid. ur. 490-485. bo gdy zarząd przewodnicz: koło r. 447 stawia i wiel. ~~gmach~~: publicz: zapolec. Peryk: mus. być w sile wi: i talen. Z tem zgadz. się wzmi. u Plin. ze kwitł. koło ol. 83 (448) – a druga wzm. u Plut. że na pukl. Ate: wyrzezb. portr. swój w kształ. łyse. star. Jeśli więc koło 438 miał przeszło lat 50 – mus. ur. się koło 490 – t. j. za czas. pierw. inwaz: persk: które rozbi. się o walecz. Aten. pod Marat; mógł dziecko patrzy. na flo. grec. pod Salami: a młodzie. słysz. wieści o wielk. zwycięst. Cymona ~~grek.~~ nad Eurymedonten. Wzrast. wśród odgłos. bitew, jak genera. do któr. należ.

Na podsta: Ior. Olim. nazw. się Ateńczy. i syn. Charmidesa. Ojciec jego prawdopod. był tak. artyst: bo wted: sztu: jest. kontynuow. się po przez pokole. w rodzi. a może to ten sam Charmid. który wzmi. wyłącz: na niektó. waz. greck.

Brat Fid. Panainos był mala: i w portyk. Poikile wymalo.

bit. wziąt. Nawet jego wymien. z chłop. obok Mikona i Dionys. (z Kolofon)
który pod dyrek. Polygnota (z Thasos) wszystkie malars. arcyt.
Fid. tak. zaraz malarz, jak And. Pice: co nie mog. pozost. bez
wpływu na jego rzeźb. później. Jed. właśc. przecie Fid. do rzeźb.
Ponad. wkrót. dawniej. ateń. rzeźb. W 477 Krytyos i Nesiotes
zrobi. nową grup. Tyranobój. dla rynku ateń. (dawniej Antenor
zabr. Persow.) Kalamis wtedy zaraz wykonyw. swoj. utwor.
w który. jenn. Lucyan w II w. po Chr. podz.: zaro: nadobność.
Te rzeź. ateń. jak widzi. pośród już wiel. wzrost. szczeg.
i techni. werse. ale nie umią. jesz. pozby. się niedow. peln.
swobo. Wtor. bracie konwencyo. układ. w symet. logik. i
utyw. regula. fałdy szat, martwota twarzy i brak życia
psychol. pozycimo siły ruchu oraz przypomin. jeszcze gust
orientaln. Artyś. trzym. się w wiela uwagi dawniej. natury,
która nie pozwal. im rzeźb. wypeł. swobo. postać i dziś lud.
osob. Emancyp. tej mad chłop. Fid. uczył się razem
u Hegiasa (Hegezyasza) który miał styl twar. podob.
do Etrusk. (Quintil.) chociaż nie był bez wiel. talen. ako
Kastor i Pollux przeniesio. do Rzy. i ustaw. pod świąt.
Jow.

Fid. nauczył się, czego mógł, od Heg: potem wyjech. za ojczy.
i poszedł do szko.: Argejsk. była wtedy szko. argejska pod Ageladesem.
Był on za owej. wej sta. około 470. Był on śmieł. od inn. i obmierał

nowe komp. wyz. który zwrząd do niej. spiżowy. Ale osob. techni-
czno. arcy: tak: nie porost. bez wpływ. na mowy Fid. Porn. tan
cztn: odlew. broz: które kurk. w Argo: podob. gdy w Aten. nazb.
przeważ. pracow. w marm: wyżej mater. got: pod ręką:
Fid. z nas. rozt. tak: naukow. odlew. i toka: które jeno. za
poby. swe. w Argos rozb. Fid. poraz Aten. ze złd. i kość. słon.
dla mias. Pelleny w Achai - Opow. że pod podst. tego
pos: w ziemi zbolid. głębo. dziu. z któr: wydoby. się: pomo.
wil. wilgo: dla zachow. kości słon.

Tymczas. wzro. Aten wzmacn. się z kaz. rok. Pod bisz.
stanow. nad Eurymed. który wygr: Cimon, niebezpiecz. now.
inwaz. pers: usunął: w Długi. życ. a pieniąd: obracano
wypra. woje: mogły być użyj. na upiękrze. Aten. Cimon zaj.
te pracz w wiel. wymie: Kaz. wybud. świąt. Tezeu. i
portyk Poekile, równoc. agorę Kerameikos
zypel. i zaz. świąt. Herakl:
Dwót wiel. mala: Polignot (Thasos) i Mikon wyż. rob. poważną
ozdob: artyst. w tych gmach. W Poekile Polignot malo.
sąd Ajaxa a w Anakeion porwa: Leukippidek. Polig-
nota z Taz. rutyną nad. posta. swoim swobod. formy
wnięt. sztyw. i dał wzory, które naślad. (świet.) ceramik. V stul.
Mikon zaś malow. w Poekile wal. Ateńcz. z Amazon.
a w Tezeion wiel. sceny mitolog.: wal. z Amazo: Centaurami
Tezeu. odbierz. od Amfitryty i Posejdona pierścień Minosa,

469 (465 ?)

który ma go legit. jako syna mórz. Czaszka malowana: w Luwrze; z
napisem. Eufronios, pozdrowienie. tę rzecz: dzieje nam wyobr. o czyst.
rysun. i wdzięk: pet. surowa. powz: znakomit. malo.

Jak wyrzeźb. dzie. wtedy najb. wzorów, do ojcz. jemu ze swej
Cymon: środ. ojczyz. Wiado. był. ze mię. 465-460 wyrzeźb.
ex voto z bronz. do Delf: od Ateńcz. ze Maratonu. Cymon
miał wtedy wł. aby przypom. zwycię. pod Marat: odniesio. przez
jego ojca – aby był nazyw. z Tyranów pers: zakoń. pod Marat.
przez dow. Pausan. gośc. jej porządnie: –

Ex-voto delf. przedstaw. według Pausan: Atenę, Apoll. Miltiad.
pot. Terenszza i Fileasza, protopl. mitol. famil. Cymo.
Kodrosa Króla, pot. bohat: eponym. atyck: plemion: (φυλαι) Erechten:
Cekropsa, Pandiona i t. d. Daleko póź. doda: Ateńczy.
do tego exvoto trzy nowe figur: Antygonosa, Demetrya
i Ptolemea: od któr. przyjmo. trzy nowe plemio.
Przedstaw: prawd. wted. jeno. Fid. w stylu Ageladese.
tak jak Ref: zwaz. wedł. styl. Peringi.

Wtedy r. 459 zrob. Atenę Areiową dla świąt. w Plate.
Gmach zaś: wzn. po bitwie pod Plate: za owe 80 talen.
które przyzna. Plat. jako nagro. świąt. w tej wiosn. malow. tak. Polignot.

Posąg, może dla braku pienię. wyrzeź. z drzewa złocon.
miał 6 metr. wysok: Twarz, ręce i nogi były z marmu.
pentel. ziemi. z Koris. ston.

Pod kon. życ. bywn. Fid. miał jesz sta. ustalo. Poleco: mu zrob. posąg Ateny dla Akrop. Ulał ją z bronz: i nazyw. Promachos. Na monet. ustawio. międ. propil: i Partte: a dale. z morze mogła być widz. zwyż. jej hel: i ~~kostr.~~ dzidy. Wysok: jej podaw. więk. niż była i przedstaw. wo wyoroś. wyż. nad 9 metr. wz z piedest. Na monet. dow. bogini tak mała, że nie przew. o jej znacz. artyst. pomimo. wo doz: na wstk: może z ozn. wyp. gdz. same jest przedstaw: ukaz. się w niezwykł. postaci: z tar. na lew. ramie a z dzid. w praw. ręce Ubra: w tunikę podróż. o fałd. prost. regular. Dzida opier. się o ziem. ostr. dochodź. do wysok. głow. Twar. jej była surowo. Na połud: od mias. Wraz. ~~gdz.~~ pors: wkt ogro. Kied. Goci Alaryka obleg. Akropo. wfa: się przeraż. na widok ~~Koła~~ bogi: s~~trasz.~~ groźn. i ~~strasz.~~ gniewnego: ~~a~~ ~~wraz~~ po nad miast. swoj. ukorh. W kilkadzies. lat po Fid. taraz Prom. otoy: nerb: brązo: zrobio. przez Myr. i wedł. ryt. Parrhasioza wzoba. te nerb. centauromach. Nie wyni. stąd jedn. że Fid. był rzeźb: Prom. wielkoś. Przeciw. nie: że ją ulał przed. Parth: Nie rozminał. się z praw: odno: ją do ostat. lat Cymo. może W 449.

Ten posąg zamy: pierw. epo. życ. Fid. Zaczyn. od dom. tradyc. attyc: w szko. Hegez: wzniósł się do wyż. ~~wyż.~~ techni. i dokonało: znajomo. szczeg: w szko. Ageład. w Argos. prz. przez nas jakiś rok: pod tem wpływ: na język archaiz: któr. ostatn. kres stoi w swoj. Prom: odtąd zaczyn. się nowa epo. w jego życ: kied geniu. artys. doch. do zupeł. samodziel.

§ Fidiasz (ciąg dalszy)

Atena Parth.

W 449 bym. † przy obleg. Kitynum na Cyprze. Wojsko aten. choć pozbawio. wodza, zwyciężyło pod Salami. na Cyp. i powróci. z wod.: bym. do Aten. Najwięk. rywa. Perykl. ustąp. na zaw.: z widow. polity. Wszyst. złożyło się wte. że Perykl. bez rywal. mógł incognito. Długą ere pokoju: w Aten: Podbiw. Eubo[i], zawarł. pokój z Pers. i ze Spar. - wypęd. Tucyd.: naczel: arystokr. opozy.: pana: od 444 samowład. w Aten: oper. na demokr. Ateny. i Pirę: i przyleg: miastec. napełn. się wte.: gmach. Przedewszyst. Akropo. wedł. myśl. Perykl. miała być wyraz.: potę. ateńs. Po wypęd. Pers.: z Gre: ufortyfik. Akropo. i na pręd. odrestaurow.: ??? świąt. Ale Cym.: choć zacz. te prace, nie miał czasu, aby je pie. ??? dy je przeprowadź. w wiel. rozmia. Dopie.: za rząd. Perykl. Akropo. prześt. być cytadel.: a sta.: się przybyt. relig. i sztuk. pięk. Wspan. wstęp do niej tworzy. Propyl.: pot.: zabra. się do Parten. Skończo. go w 438 a zaczę. go pewnie przed 447. Budo. Partenon. dyrygo. Fid.

Fid. wstęp. podówcz. przyjaźń. Perykl. Należ. on do tego wybran. koła wiel.: ~~ludzi~~ artyst. i filoz.: który zbiera. się w domu Perykl. i Aspaz.: Przychodz.: tam Sofokl. Eurypid. (nieprzyj. kob.) Anaxago. filoz.: Archelaos. tak. filoz.: W rozmow. z nimi kształt. się potęż. duch Fid. i nabr. tę kultur. wyjątk. ducho.: która była podówczas: cechą wybit.: Ateńczy.: którzy wedł. słów ~~filo~~ Perykl.: ~~filo~~ zofow. bez miękko. a kocha.: się w pięk. bez zbyt. φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας καὶ φιλοκαλοῦμεν ~~[illegible]~~ μετ' εὐτελεια

Fid. zost: dyrekt: budo. Perte: Perykl. zachow. wb. dyrek: polity.
Miał więc Fid. na ręku. swo. najpiew. grom: wielk. artyst. ~~Archit~~ Archit.
Iktinos, Kallikrat. Mnesikles pośród: się robot: archit: rzeźb.
Alkamenes, Agorakrytes, Kolotes dostarcz. ozdób sztukat. Jedni
jużi mieli talent wyrob: drudzy byli uczni. Fid. i pracow. według jego
szkiców. i rad. To byli jego współpracow: lecz oprócz tego miał cztery
wyż: robotni. pracuj: w marmu. broń. słon. kość. zło. drzew.
ebeno. i cypryś. Byli tam cztery oddział: (Plut.) cieśli, modelerów
odlewa: murarzy, złotn: toka: mala: cyzeler: markiet:
wiel: ozło, więc jedn. dusza, wedł. Plut. a duszą tą był Fid.
Wid: to był wid. jak na morz. Akrop: mnog. warszt. rosły się
od robotn; jak mierliwy. nasz: koni ~~ciągą~~ ciągn ludzi: bloki ogrom. marm.
pod górę. jak pono: wznosi. się, jedna po drug: kosmonikut.
kolum: Part. pod jasn. nieb: w blask południ. słońc.
Fid. dyryguj: tym ruch. olbrzy: a nadt. pracu: nad kolos.
posą: Ate:
Nadzr. r. 438. Part. był got. a w nim wzory: posąg: posąg
Fid. Parten. ~~był~~ nie był świąt: do kult. przeznacz: jak Erechth: to
też posąg bogi: nie potrzeb: być wedł. dawn: przedy: rytual.
Posąg tego był wspaniał: ozdob. publicz: i był gotow. wiel.
liten, nie mogąc: bogac: Wed: istniejąc: wspólnoty. Fid
na posąg 40 (44) tal. zło: = 2,426.840 fr: ceny zło: Ukrzyż
warto: była podwó. dale wszystk: Teraz: zaś ów. 44 tal: nie równa:
warto: zło: bite: lecz był. wzgl, wte. mamy 1152 Kilo gr. Suma ta nie wyda się przesadn. gdy wspomn zestawi. zachow. napisów komi-
sjonow: zarząd. nad wykon: posą: kara. w jedn. ro: kup. zło. za 34 tal. zwł.

Wedł. inten. Peryk. zło. to miało być rezerw. na wypad: wiel: potrz. publ.
dla tego uważ. Fid: części zł. tak, aby można je zdjąć każd. chwil. bezwarunko.
pos: Stąd posą: ~~składa~~ się z wielk. wewn: pnia, jądra, na którym: głowa, kształt
od której: przymocow. następ: płyty z kości słon. i z zł: ukazuje młodzień Wenus:
wygląd. to jąd: tak, jak w wszystk: posą: kolos. ~~które~~ wedł. Lucy., na zewn.
wyda. się być Posągów. z potrzeb. w ręku lub Jowi: tyrana: od zł. i kości
dzieło smoły, kruszu i wiele inn: nieczystości. Taki układ: posą: Pluma:
że części: skradło. jedn. części lub drug: W IV w. niejak. Filurg ukrad:
z egid. bogi: głow. Medu. W 296 tyran Lachares, potęgą Kassandra
wygnany z Aten: zabr. złote ozdób złot. Pluma: tak: też utrac. dla
czego posąg został: z gmach. zniesiono. W 375 po Chr. jeszcze istn.
Posąg. podob. przeniesiono do Konstan: przepad: bez wieść:
Pausan: „Posąg bogi. był z kości słon. i zł. Na środ. hełm. jest
sfinx, a po każd. stron. ~~gryf~~ gryfy. Posąg stoi: w tunic: spadaj. do
stóp, na piersi: głow. Medu. z słon. kości. Wiktor. ma oko: Tok:
wysoko: W jedn. ręce bogi: trzym. dzid. u nóg jej puklerz a
przy dzidz. wąż, który wydobędzie jak mówią Erichtonius. Na
piedesta: przedstaw. narodz. Pandory."
Plin: „posąg miał 26 Tok: wyso: (t.j. 12 metr.; na ~~[illegible]~~ wypukł.
części puklerz: wyob. Fid. wal. Amazo: na wklęs. wal. bog. i olbrzym.
na ~~podesz~~ brzegu: sandał: wal. centaur. i lapit., tak umiał być doskona:
nawet w najmniej. przedmio."
Arrayen: na praw. ręce trzyma. Wiktor.

Na podsta. tych wzdo: autor: odtwo. posąg (i wiele o tem napisz:) Międ. temi próba:
wiele: wymien: prób. prakty: która zrob. pod dyrek. Ks. de Luynes
nazb. Simart z słon. kośc. i bronz. złoco: Wystaw. w 1855 na
wyst. powszech. parys. teraz znajd. się w zamk. Dampierre. Wykon
trwa. 6 lat i koszto. 1/2 mil. fran.

Dziś po now. odkryci. wyjś. dale. Tylko zrob. rob. wyobr. ...
o tym przedziw. posą. Znalez: posąż: z marmu. robo. niewyk: wys.
1/2 metr. na zachód od Pnyx – dziś przechow. w Aten. ~~Fr.~~ Charles Lenorman:
pierw. pozn. że ten posąż. jest kop: a syn jego Fr. Len. studjo
go dokła. Tomi. robo. grub. nieozdobnej. może dopatr. się kopji
Part. Now. na pukle. i podsta: posto. nierb: orygin. –

W r. 80 w grud. znalez. w Aten. posąg jenn. wazi. Z marmu
pentel. między pomalo. na czerwo. i nieb. potrzeb: znacz: wspomn.
posąż. i jest kop: z II wie. po Chr: bard. mier: postacie.
jedn: głów. rysy orygi. Widz: bogi. stoj.: nieznacz: Z lewa
nogą cofnię. tent. w tył. Lewą ręką opier: bogi: się przypor:
pukle. międ. nią a tar: jest. wąż zata: swoje sploty i wysu:
głow. grożnie. Praw. ręka bog: Wikto: o skrzydł. rozwar. Ale.
ubra. w tuni: podwój: otwar: na praw. boku. gdz: zebra. ca gęs.
fałd: Tuni. ściśnię. przepas. Na piers: egid: okry: łuska:
ozdobio. głow. gorgo: i otocz: węż: na głowi hel. o potroj.
umyśle. Na podsta tych dwóch posąg: wiele inn: posąg: ...
lub potem: po wzor: ~~...~~ wzne: jako naśladow. mniej lub więc.
wiern: ~~typu~~ pierwotnego. Fid. Saured 80, o stan. jakiej więc
typ ten.

Pozost. jedn. mnós. uwagi. ktr. te reprodukt: pojże na obrazie ani
wspólnie. Lecz: mamy gemmy i medale owe: za pomo: ktr. można
zaradz. temu brako. Itak. hełm oddan: dokład. na gemmie w muz. wiedeń.
(z czerwon. jaspisu)
z napis. rytown. Aspasios. Hełm nizki schodzą: aż na kark.; na hełm.
trzy kity (pompony), wyższy podtrzymyw. przez sfinx, dwa niż: przez
skrzydl. Pegazy. gerde-joues podcieniu, ozdob: gryfe: nad daszk:
szereg galopuj. koni. Ten uwag. zasłu. się na kit. jenu: reprodukt.
To mnóst. ozdób niestety. krytyk: potrzeb. były dla wiel: rozmiar.
posą: i dla wyprowadz. w ktr. znajdow. się zgł.: Głowa była zb.
12 metr. nad poziom.: strum: lub żad. ozdo: byłab. zbyt wspa.
wiel: ogołocen. Pot. ozdob. artyst. wszk.: efekt światł. gorzej. mas.
rzeźb: fryzu wypukł. ozdób.
Te sam. ozdo: hełm. znajd. się na medal: greck: odkryt. w Krym.
Te meda: (Hermitage pod Petersb.) były ws: zawsze: na złoceń.
(lub na szyi.) a pochodz. z liter, które z miast. greck. nad Bospo.
Cymmer: w IV stul. utrzymyw: ożywio. handl. Na tych medal.
powtórzo. wiern. typ Aten: (en face, nie z profi. jak na
gem. Aspar:); za na heł. te sam. uwagi: sfinx, pegazy,
gryfy na gerde-joues – a nad daszk: szereg biust. zwierz.
ktr. Wiesenitzki bier. za gryf. i sarn. Bogi nadto ma
kolczy. w usz: a na szyi: bogat. naszyjn. Twarz podob: do tej
ktora wid. Aspar. ale twarz Aspar: ściślej odd.: Wiel. oczy
na wpół spuszczo., nos prosty, w przedłuż. czoł; podbród: silny
i szero; na całe. twa: wola. wiel. wyraz wstyd. i spokoj. wdzię.

środ. się raz. na dorkon. typ drzewi. greck. a typ. tyn powst.
na zaw. Parth.

W przeciw ustaw. do pięk. głó. bogi na piers. jej strasl. głow
Medu. Fid. zachow. trady. V. stul. a dopie. w następ. stule
typ okrop. zosta. złagodz. Ta scena twarz przemiaj. była
w innd. pukle: a na oko. niej wal. Ateńny i Amaz.
O nerb. tych dopi wam brud. niedbal. wyobra. pukle: na porzą.
marmu: ateń. i czgu pukle: marmu (Strangford) w Brit. Mus.
Z nich wid. że Fid. odstąp. od dawn. wschodn. meto. które
tak trzyma. się dawniej. artys. grec. aby pozbł. wszel. nerb.
~~ustaw~~ przedstaw. w pasm. lub stref. Fid. figu. umieś.
na tar: plan. wart. ~~pukle wod~~ metod. malarsk. Na pukl. Strangf.
wid. 2 figu. starz. tyse. który ma głową ~~dziwo~~ tem. do
udane. w amazon. (podo. to był Fid.) a tarz. przy głow. Medu.
rysz. niższ. oiciep. z twa. Peryklł. ze to, i że opowia. Plut.
wyjaś. powi. artys.

Bogi pałecznie ~~Leukj~~ rzek. trzym. breg pukle: opiera się o ziem
z ziemi. Fid. jak wid. na monet. Trzyma rękę, prosto wyciąg.
trzyma. Wiktor. 4 Tox. wyso. a z mon. wid. że Wikt. była
cała twa. zwróc. do Aten. a nie w 3/4 jak na porz. ateńsk.
drug. Tuj yco pozosta. twarz. ny od podstaw. ręka lekk. była
wsparł. Kolum. jak na wspom. porz. a Bolleg. zadz. że w pierwot.
plan. Fid. nie było tego brzydkie. dodat. lecz że go następ. dodo.

gdy restaur. posąg. Wnosi to się stąd, że na płaskorzeźb. na wielu wazach. ~~Dekr.~~ dekretu figur. oraz kolum. tak samo na ołowian. jéton (marcu) a na monet cylicyj. z IV stul. zostały kolum. przed drzw. Ze dwie kolum. dziw. się nazwale. skoro wkrót. ukaże się potrzeb. reper. Już w 428, w 10 lat po ukoń. niektó. się naprow. Nowe napr. w r. 400. W kil. lat później napraw. helm i podst. a w 334 podst. cześ. wzmocn. wzyst. się. stąd (jak w r. 383) aby jednak wszyst. to nadwerężała: posąg; a zna. nam są te niezgod. zwia. napis. angiel. Ogól. wraże. posą. musiał b. bar. świet. Części nag. ciała: były z słon. kości, oczy z drog. kamie. natomiast ze złot. pokrycie miał szat. ze słon. kości na tle złot. a medu. z srebr. złoc. helm i smok z bron. złoco. podsta. z ciężk. ciałemsta. Prawdop. złote na miej. wszy. tego same kolo. Niektó. się. musiał być ciało lub brode

§ Rzeźby Parte:

Posąg Parth. zaginą: ale zostało nam świat. w które stał i rzeźb: rzeźb. które Fid. albo własnor. wykon. albo pod dozor. swoim wykonyw. kaz. Rozrost. jedn. meld, a gdy się wspom. ze przew. wszyst. zost. mog: zaś się krają. Histo. zgruntowy. Parte. jedn. z najbolesniej.

Zaraz po upad. pogaństw. ~~chrześ.~~ zamiana Parth. w kościół (Hagia Sofia i pod. Theotokos). Ten kośció. po zaję. Aten przez Tur. w 1460 zamienio. w meczet. Rzeźb. były prze. przez

nietkn[ię]. Kied. armia wenec: Morosini'ego [i Koenigsmarcka] oblega. Akrop: 26 wrześ: nia 1687 bomb: rzuco: przez oblegaj: zapali: prochy w Parth. Explor: wzniw: świąt. na 2 części: i zniszczy wiel. części rzeźbio. fryzu. Ale fronto. mało ucierpię. od eksplo: jak zezna: raport napisa. przez zajętą. przez ofic. z armii wenec. Zdobyw. Akrop. Morosini kaza: wyjąć niektó. posą. z fron. zachodn: ale spad. i rozbi: się na [zwał: przeciwn. kon.] posadz. Nerei. w 1801 i 1802 lord Elgin, zaopatrzon. w firm. sułtan: zabr. to wszyst z ponsta. skulpt: przeniesio. do Londy: zost. w 1816 zakupio. przez Brit. Mus. Nie mogli. z tego, co zosta: złoż. na nowo grup, które zdobi. Part. gdyb. nie miel. rysun. Jakoba Carrey. W 1674 mark. Nointel, ambas. Ludwi. XIV w Konst: zwiedz. Aten. i kaz: odrysow. Carrey'owi skulpt. Było to 13 lat przed eksplo. Te rysun. wykon. na pręd. w kil. dniach, w najniekorzystn. warun: przez zdoln. ucznia Le Brun'a są nieprzena. dokum. do odtworzen: na nowo ozdób skulptur. Parte. Rysunki te przechow. w Pary. w Bibl. naro.

Fronton wschodni był już bar. zniszczo. gdy ogląd. go Nointel. Z rysun. Carr. wid. że brak. 8-9 posąg: środko: Zniszt. je zapew gdy zamien. świąt. w kości: aby zrob. ołtarz i wprowadz. świat. do absyd. Zniszcz. więc najważn. posąg: front. wschod. Z Pauz. tyle tylk. wiad. że sceny w front. ~~...~~ [wschodn.] zwraca. z narodz. Ate:

Wiad. że Aten. urodz. się w tej spos: że Hefest. uderzen. topo. otwo
głow. Jowisz. Ona wyskoczy: w peln. uzbrojen. złot. Wted. zdziw. się wszys.
nieśmier. a olbrzy. Olimp zatrząsł się w posad. Wedł. jedn. archeol. zrob. Fid.
Hefest. w akci. zamierza. się do ciosu - w tej hypot. nie było Aten. ani
a ział. grupy zajmo. Jow. Wedł. inn. Aten. już uzrodz. stała obok Jo.
a Hefes. już po dokona. ciosu: cofa się zdziwio.
Z 19 fig. front. wschod. było 11 mniej lub więc. uszkodz. doszło do nasz.
czas. oprócz głow. Konik. Z owe. 11 jenne 2 mieszcz. się w Aten. reszta
w Londy. Tonaw. swiadkow. już nie było za nasz. bez. prawie wszyst.
pozosta: były umieszczo. w rog: front. Po lew. stro. widzie było
Tryptolema: dwie boginie siedzą: aby ani dowie: o tem, co zaszło
Te 2 bogini. są to Demet. i Kore. Grupa ta wspaniała. i w feld. zrad.
i w piękn. form ciała. Zawin. draper. jest modelow: obudz. wszyst.
podziw. Dalej ku rogu: spoczyw: Tezeusz lub prawdopodobn. Herakl.
Boż. młod: spoczy. na skale - w ciele prawdziwa siła i dzielno. Linje
i kontur. ciał: niezrówn: Trudn. odd. stwor. znakomito. modelow.
Także dalek. one od neizb egipec. a nawet od dzikob. Miro.
Najdoskonal. to modelow. greck. jakie doszło do nas
Narzei. w sam. rogu front. lew. Helios z woz. swoi. wychyla się
z morza. Widzi było tylk głow. i ramio. boga i głow. koni. Stoi. wschod.
nad nami. Ateny
Z gru. środ. poszł. było torso (Kedrul) Hefest. Prawie połowa
fronto. opromzd. symetry. lewe: + Grupie Demetr. Kory i spoczyw.
Herakl. odpowia. grupa trzech bogin, z których dwie siedz. trzecia spoczy
których grupa. niezrówn. Poprzed. mówi się to 3 parki - Pot. było Selene, której biust znaleziono w 1840 w Atenach. głow. koni. był jeden ocalał:
i jest w muzeum. bryt. Koń. Seleny spokoj. schodzi do morza. Tę głow. podziw. już Goethe - ein Urpferd -

+ Figu. oprócz. Trypt. zgru.

Cała grup. front. wschod. mnie. rob. nadzw. wraż.: Zero się porówn.
do grup. eginec. wydz. ucz. się genialno. tej koncepcyi olbrzym.
Z front. zachod. mamy więc. tery. ineto fig. i to można ustalić.
Przed wybuch. Morosin. aby je zdjąć praw. wszystk. były na miejsc.
W rysun. Car. był w grup. środ. luka. Wszyst. pozn. rozb. się
przy zdejmow. Elgin zabr. był. zdjąć jed. figu. z rogu a grupa
jedna pozost. na miejsc. w lew. rogu front. Według Paus. była przedst.
spór Ateny z Poseid. o posiad. Attyk.: Poseid. uderzył trójzęb.
i wydob. z ziemi źródł. wody słon. (lub konia) Aten. zaś drzew. oliw.
Z tej grupy pozost. był. torso Poseid. w Lond. a dziś o grup.
wyobraż. przekonał. na wazye. znalez. w Kercz. Międz. Aten.
i Poseid. stoi przy drze. oliwn. z któr. zlat. Nike, aby wieńcz.
Aten. u stopy drzewa wąż. Aten. i Pos. trzym. ... w
ręku, jakob. po uderz.: pierw. dzid. drugi trójząb. ~~Ofiara Niki~~
zach~~owan. w kolek. prywat. (Laborde)~~
z ~~tego~~ fron. ~~Cekrops i jed. z córek~~ ~~Aten. pozost. grup.~~ Po praw. stron. Aten. a
lew. widzę naprzód wóz bogini prowadzo. przez Nikę[+], której głow.
uległa ocalo. w prywat. zbio. Laborde. Była wystaw. w Paryż.
w 1878. Za woz. zbliż. się Hermes, którego torso w Lond.
Bliż. rogu lew.: grupa z 5 fig. złożo. Naprzód męż. siedzący
z drzem.: prawdop. Cekrops, opart ... Aten. ... z ...
córek. Cekrops patrzy w stron. walki Ate. z Poseid., podpiera się
lewą ręką. Potem w rysun. Carr. luka, była tam jedna figu. przy
za jego ... Nereid. w zam. kącie leży wodn. Cefisus (w Lond.)
następ. zachowa. reszt. frontu. Podpiera się lewą ręką, niedba. ...

+ przepys. ... zniszczył Morosini

+ Ta grupa zachow. w Aten.

broń: stacha, jakoby materyału użycia, dalej: hetera walki. Porte, peta. młodzie. ~~gowa~~: prawdziw. modelów.

W Ol. prze. płask. fronto. ugrupo. fig. watpli. Ze Pauzan. przekaz. jego wie, prawdop. prze Amfitry. ze woz: jakoś były które Sosso zabów. w Lond. Got. jenn. kił. fig. ingr. i zew. watpli. nawet W zew: rogu ziod. Kaliroë, oprócz Ilissowi w rogu lew.

Zdaje się, że do ~~tego~~ fronto należy kił. inn. rzeźb. które znajd. się w zbio. mniej ważne: piękn. ulam. siedza. niewia. w Bibl. S. Mar. w Wen. odkąd przyst. w XVIII wie prze ambasz. wenec. w Konst. ~~być~~ do które jedn. z dwóch front. należy, watpl. – wedł. Waldsteina powin. być umieszczo. w front. zachod. międ. Cefiz. i grupa Cekrop. W każd. raz ma figu. ten wszyst. cechy szko: Fid.

Aby mieć jasn. wyobra: o dwóch grup: front: należy pamięt. że odbija: od tła ciemno. lub nieb.; że obwód. front. była kalk. polichro. że dodat. do pozag. jako berła, broń, lejce koni i t.d. były z bronz złocon. i prawdopod. i same posąg. były choć w cz: pomalow.

<u>Jaki udział miał Fid.</u> w pomysł. i wykon. obu grup?

Trud. przypuś. że on wszyst. wykon. Nie mógł zrob. przecie 40 fig. nadnatural. wielko. a równocześ. pracow. nad posąg. Parth. i przez całą świątyn. Beulé: że Fid. wykon. front. wschod. Alkam. zaś front. zachod. Jedn: wschód krytyc. obu front. daje się. ocenić. Naprzód niewątpl. jedność pomysłu w obu kompozy, a mniej równi w wykon. szczegół. W obu front. ten sam duch to samo ugrupow. te same ruchy i draperye figu. W tem wszystk.

oba front. róźn. się stanow. i głębo. od wszyst. dzieł. produk. sztu.
greck. Zato styl fig. nie w tym sam. front. nie jest jedna. oraz: więc zajęt. oddan.
~~w~~ ogóln. wyr. ~~zaję~~ (Herakl.) oraz: ~~w~~ delikat. wykon. szczegół.
(Cefisos) oraz: modelow. mniej giętk. i mniej pełn. Musi więc
różn. dłon. wykonyw. te posą. ale Fid. jed. był: dał pomysł
do obu front. przedstaw. on dał: zrob. modele z glin. a pot.
międz. rzeźb. rozdziel. wykon. szczegół. Przedst. sam Fid. przyłoż.
dłuto zaczął. do grupy Demet. i Kory, do Charyt. i do Cefis.
On był. mistrz. w te grupy wlać tyle życ. i tyle niepodobn. styl.
wspaniał. —

§ Metopy i fryz Partenonu.

Oprócz grup frontów: ~~przyozdob~~: rzeźba: metopy wszyst. nad kolu.
i fryz ciągn. się (w portyk.) naokoło: murów celi. Fid. ~~kazał~~ powier. ich wykon. uczniom
lub koleg. ale wszyst. ich głów. przedst. tak. pochodz. od nie. Na
tych rzeźb. możn. poznać wedł. różn. kierun. których holdow. artyst.
przeszł. pod okiem Fid. lecz tak. wpływ: star. szkół: lub uczniów:
nowe, wyrosły: z pod skrzyd. Fid. (Nie zaw. rzeźb. wszyst.
metop. — w Selin. mają rzeźb. tylk. metop. nad fasad. — w Theseion
aten. tylk. 18 met. rzeźb. t. j. 10 nad fasad. głów. i 4 ~~po~~ na każd.
z ~~podłu~~ boków. podłuż. (w Olimp. były rzeźb. tylk. meto. nad obu fasad.
Gdy nie były rzeźb. zostaw. je nag. a ozd. pozn. ozdobn. rzeźb.
lub bronz. dodat.

W Part. wszyst. meto. rzeźb. jest ich 92 — nad każd. fasa.
14, a na każd. boku 32 Każ. meto. wyso. 1,34 Met. a ma tak. głębo. rzeźb. że wiele zdaj. się prawie odstaw. od tła.

Meto-te były malow. Jedna z nich miała tło czerw. a draper. szaty na jedn.
z fig. były zielo. Przez siłę kolor. ~~wyp~~ wypukło. rzeźb. bardz. się uwydatn. a czerw.
tło odbija od rzeźb. i złotków na tryglif. Przed eksplo. 1687 meto. były bar-
zniszczo. Na trzech bok. świąt. półno. wscho. i zacho. były obit. młot.
może przez Turk. a pozost. był. ogól. kontur. dają. ledw. się pozn.
Dzisiej. ich stan taki: Metop. wschod. i zachod. fasad. są na miej.
ale dla wypuszcz. [illegible] ledwo da się w nich coś pozn. Na półno.
boku 9 jest na miej. a 2 są przeniesi. w Aten. Trzy inn. zginęły,
dla zna. je z rysun. (zrobio. przez oficer.) mężęgo Gravier d'Ortières, który zwiedz. Ateny w 1686,
t. j. na rok przed eksplo. Na połud. boku 1 meto. na miej. ~~druga~~
znalezio. w 1833 (jest w Aten.) i teraz w Luwrze a 15 w Brit. Mus.
Metopy środko. boku połud. zginęło — zna. się z rysun.
Carrey'a, który odrys. 32 meto. boku połud.
Wytłum. rzeźb na metop. zniszczo. bard. trud. a cza. niemożl.
Na metop. wschod. wedł. Robert'a (Ostmetop. d. Parth.)
były zmagan. bogów i bohat. który mieszk. pozn. na fryz. wschod.
Hermes Dionys. Ares, Hera, Zeus i Athe. Herakl. Apoll. Artem.
Posejd. Każdy z tych bóst. miał obok na osobn. metop. swój
wóz, zat. 10+4 meto.
Metop. zachod. przedstawia. może wal. Aten. z Amazon.
Meto. północ. zaś: sceny z wal. Centaur. z Lapit. wśród który.
były (metopa) sce- wszystkie. Nazwi. na bok. połud. epizo. Centaurom.
tworzy. dwie serie, przedziel. 7 lub 9 meto. środk. z mitu:
ścisło: Kult. attyc. Widocz. [illegible]: [illegible]: [illegible]: i dla
tego sceny Centaurom. widziało na 2 boki, półno. i ~~połud.~~, a na jedn. i drug. przedziel. inne. scena.

Zastanow. się nad meto. które chodzą w oś: miejsc środ. nie. zachow. Trzew. wszyst. nale: do boku południ. Są to sceny z Centaurom. Teze. był obecn. na god. swe. przyj. Piritho. na któr. zaprosz. Centau. i Lapi. Rozgrza. win. Centau. chcie. porwa. żony Lapitek stąd wal. srogie. Temat ulubio. bo na fryz. tak. zwan. Theseion z r. 445 tak. przedstaw: tak samo na zachod. front. w Olimp. i na fryz. świąt. Apoll. w Bassae (Figalia) Dla rzeźb. nie może. pomyśl. więc. dramaty. przedmio. i dają. się użyć w ~~walk.~~ czasu. ~~[illegible]~~ meto.

W Part. każd. meto. myśl. tyl. pomieś. ~~jed.~~ ~~grup.~~ po chwili walcza. stąd akcja rozdzielo. na szer. w któr. zaw. jed. Lapi. i jed. Cent. wszyt. ~~[illegible]~~ Nieberjusz. był powtarz. się, jedn. rzeźbia; przemy. pod ok. Fid. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ umieś. ustawicz. odmien. ten sam motyw. Trzyma. się tak. metody że w szere. metop przedsta. wal: międ. jed. Cent. a jed. Lapit. w wszyst. następ. po sob. chwil: tak że każd. metopa przedst. jed. chwil. w ~~tym~~ rozwijan. tego same. tema. ~~[illegible]~~ Raz wal. zaczy. się lub rozg. dal. w ten spos. że Cent. po lew. ~~stro.~~ a Lapi. po praw; raz: pozycja walcza. przeciw; ucze. wynik wal. odmie: raz: Lap. zwycięz. raz. zwyciężony. Stąd rozmait. niezłych.

Jest n. p. szereg meto. na któr. Cent. po lew. stro. wid. Raz dwaj przeciw. ~~[illegible]~~ zaczyna. walk. ~~na tak~~ rzeczyw. ~~[illegible]~~ stanowis. obydw. drugi raz są w wal: trzeci raz zwycięs. już przechyle czwar. raz odnieśli zwycięst. Cent. depc: po zwłok. nieprzyja.

Na inn. zwierc. metop w podob. spos. Lapitc. biorą górę i Tryt.
Centaur. walcz. wszelką bronią jak ~~[illegible]~~ mogli dost.: kamien. amfor. i t.d.
Inne sceny przedst. Centaur.: porywaj. niewiast. w scen. chwyt.

Styl metop nie zaw. jedna. Artys. którzy nad niemi pracow.
nie byli ani tego same. walor. ani z tej sam. szko. Niektóre metop.
pozosta. pod względ. archai.; jak wid. po wyraz. twarz. i niedbal.
gośd. modelow. Na twarz. niektór. Centaur. grymas, brod. i
włosy traktow. jak w dawn. szko.; modelow. energ. ale sztyw.
Inne meto. zno. mają styl swob. swobo.: o form. zgrabn.
a łatw. techni. Te różni. tłumacz. się tem, że od Fid. zarz.
się wykonyw. epo. now., ale wiel. z jego współpracow. należ. jeszcze
do epo. minion. jak sam Fid. nie pozn. swego artys. rozwo.
Łatwo ateń. nie mog. od razu zerw. z tradyc. dawn. Uczniow.
Kalamisa, Kritiosa, Nesiotesa pracow. obok Fid. Niektó.
jak Alkamen. trzymaj. się dawn. tradyc. Obej.: jedn. o elegan.
i wdzięk, inni, np. Myron. więc. dba. o wiern. oddan. rzeczywist.;
lubią gwałtow. ruchy a zachow. surowość. uniesz. szczegó.
Wszys. ci artyś. stosuj. się do ogóln. plan. Fid. zatem:
w prze: swoich zacho. ślady własn. styl. i osobi. tradyc.
Stąd owe różni (styl i wykon.) między metop. —

Wyżs. od metop i pod względ. wykona.: i co do pomys. artyst.
stoi tryz. fryz, który pod portyk.: otacz. górną część muru cella.
Był wysoki na 1 m: a dł.: około 159 m. Więk. część tego ocalon.
Kewad.: znajdu. się w Brit. Mus. i te części zn. znan. przez reprodukcj.

w rzeźb. lub odlew. Inne są na miejsc. Zabytek nie każd. innego. ~~[illegible]~~
w tym długi szereg. rzeźb, a niektóre przypad. do jedn. całość nie
uleg. wątpliwo. że przedsta. proces: na cześć Ateny: która co roku
odbyw. w mniejsz. rozmiar. a co 4ty ro. (czyli co 3ci każd. olimp.) z
niezwykłą przepych. Niesio. wted. na Akrop. nowe peplos, aby ubra.
posąg drewn. Ateny Polias (w Erechth.) Uroczyst. dni przed proces:
odbyw. się wielk. rozg. igrzys. a kiedy je prowad. w sam dzień
urodz. bogi. Wilią proces: odbyw. czuwa. przez noc całą, przy
pochodn. śpiew. i pląsach. Rano na Ceramiku, ustaw. się pochód
Peplos, żółt. i wiolet. (bogat. haftu: zawieszo. był niby żag.
na stat. ~~[illegible]~~ciągn. przez lud. Za stat. szli kapłani, najgodn.
dziew. i najszlachet. rodzi., ~~[illegible]~~: Kolon. z naczyn. ofiarn.
efebi w uzbr. pełnem. wozy wojen. konni, pod. cztery lud. Ate.
w stroj. świąteczn. Przechodz. proces. przez dipylon, na. ~~[illegible]~~ główn. uli.
ceram. Keramiku, pot. agorę, nareś. okrąża. Akrop: dąż. i u
wchod. do niej. Tam zdejmo. pepl. aby go zawiesz. do świąty.
Ateny Polias. .

Opis Fryzu poczyn. zaczyn. się od ~~[illegible]~~ boku wschod. celli. Nad
drzw. po obu: wod. od pronaos grupa środko: mężczy. brodat.
ubra. w długą szatę, odbier. od młod. chłop. kawał sukna: materi.
a na lewo dwie dziew. podaj. drugiej: na głow. krzesł. [illegible]
Trzeba: to kapł. który zdjął płaszcz, aby przygot. się do ~~[illegible]~~ ofiar.;
a kapłanka przyjmuj. dla kapł. i kapłanki. Po obu bok. tej grupy
środko. znowu 2 grupy, z których ~~każd.~~ patrz. w inn. róg gmachu

Za to grupy bog. i bogiń, które przypatrz. się proce: Grup. po
lew. stro: Zeus sied. obok nieg. Hera, zwróc. do małż. odsuwa welon
który. zasłania jej zakry: przed obok stoi Iryz - posłan. Dalej Ares,
Demeter, Dionys oper. na plecz: Hermes. w kapel. z uskrzydl.
Po praw. stron. sied. Aten. bez broni ubran. jak dziew. ateń.
obok niej Hef. pot. Poseid. Apoll. Peitho, Afrody. z Erosem
Tak obie grupy bogów. na bok. wschód: są niejako punkt. centr.
do które zmierza. dwa pocho. lub 2 ale: proce: z któr. jed.
ciąg. po półno. bok. druga po połudn: a obie w kier. do wschod.

Po obu stron. bog: począt. proc: już zatrzym.
się. W postaw. o nieruch. fałd: oper. na dług. lask.
poważ: osob. któr: tworz: począ. proces. już zatrzym. się,
rozmaw. międ. sob: i czek: na dalsz. ~~oddz~~[illegible]: proces.
Są to dygnit. miast: i znakomi. obyw; pot. idą Kane-
fory, dziew. z najszlachet. rodzin, niosą w koszu: sprzęt
~~pota~~ ofiarn. W dług. tunik. o ostrzy. fałd. idą powo, z pochylo: skrom. i nadob. w dziew. wstydliwe. Pot. kobie.
meteków, niosą: tak. sprzęty potrzeb. do ofiar; - pot.
herold, pot. bydł. ofiar. prowadz. przez młod. ludzi; - pot.
z meteków wybr: skafefory z naczyn: w któr. placki ~~ciast~~ ofiarn.
z miodu i mio; spondofory i trzym. na bark: ~~amfory~~ -

Wid. dal. muzyków; thallofor(ów), t. j. piękn. star. z gałąz. oliwn. Następ. wozy i jazd. Na woz. wojow. w drug. tun. i hopli: w pełn. zbroj: którzy brali udz. w igrzysk. – w tak. zwan. biegan. apobatów. Jeźdźcy zjeżdż. w galop. i w zwart. szereg: dalej w nieporząd. Na inn. miej. przygot. do procesji: Jeźdźcy już siedz. na koń. i prob.; inni gotuj. się wsiąść. Jed. młodz. wkłada sandały; koń jed. opędz. się nogą. od much. Konni: miał. wiel. znacz. w społecz. ateńs. Dla tego tyl. miej. zajmu. na fryz. Ale konni. ni wozy nie wchodz. na akrop.: stąd wid. że Fid. bez. wzgl. traktow. swój przedm. z prawd. poetyc. swobo. Z drug. stro.: opuści niejed. co figuro. koniecz.: aż do koń. w procesji: n. p. łódź nieść. z św. welum; ~~ani~~ (nie wid. też mas ludu, biorąc. udz. w proces.

Tak: podziwiale: uwzględn.: rozmaite: i niezwykł. wymag. ideału: Jeźdźcy z młodz. konni: ubrani tak samo, jak ubier. się niezwykł.: inni pół ubra.; jeszcze inni, zupeł. nadzy. Przez to usun.: monoton.: i powsta. wan. się tyl. zew. form, ale nie powinno: niezwykło. „Te osob. tak żyw. (pow. Bollig.) mają niezwykło. niemało. Ta proc.: św. który: układ harmonij.: powoli się rozwij. i ten pochó. jeźdźc.: porywaj. się falą szybszą: i wzburzo.

zdaj. się porusz: w ideal. atmosfe; pod świat. bosk. nieba.

Fryzu sam Fid. nie wykon: ale jest w nim tylko jedno. kompo: taki ukła. mistrzow; że musia. powst. pod natchnie. Fid. Najprawdop: wykon. Kerto. Tego zestaw. że fryz ten przedstaw. wygląd: miasta, a nie odtwo: rzeczy, jak mogł. widz. w Terejon: y jak. były w wszyst. fryz. dawniej i jego zestaw. ze kil. figu: na jedn: plan. wszystk: n. p. w grup. jeźdź: na co nie odważ. się żad. rzeźb. przed Fid. Widz. w tem wpływ szko. malars: któr. za mło. uprawi. Fid. i któr. uprawi. w jego mł.:

Fryz jest wspól. robo: wszys. Który według wyzna. Fid. wykon. go, każ. swoj. sztu. a że wsz. byli wrodzo: wsz. też wszys. artyści mają cec. swoj. W niektór. obserw. się nieśmia. i sucho; w inn: swobod. swobo. i panow. nad materyał. Mimo to porówn. tego fryzu nadzwykł. wyraź: postęp. greck. Sztuk. malarz. go ocen. należ. porówn. go z daw. rzeźb: attyc; z grobow. stel: Arystyon. i t. d. Postępow. w rzeźb: Fid. natchnio. nowe życ.; świat. umieję. rozdział; wykon: uszczęś. pełn: a umiarkow; swobo. nadzwycz. w drape; wielk. prawd. w pozach i postaw. wielk. życ. w każd. ruchu, w każd. geście — wielk: szlachetno. i naturalno: w całej kompoz. Fryz Parten: pozost. wzor. dla wszyst. potom.+

+ robót skulptu: jak nawet. liczn: nagrob. lub inn: płaskorzeź: z drug. połow. V stul. Nie jed. posta: nie jed. grup. nawet wprost naśladow: n. p. stawów, apobat. i t. d.—

1. Świd.
1 Wach.

§ Fid. w Olimp.

W 438 poraz Aten. w Parten. poświęco: w dymi. ro. ukoń.
nieb. Partenon. Zdaje się, że po dyp. ro. Fid. juz nie przyłoż.
ręki do żadn. pra. w Aten. Został po dyp. ro: wyknn. Propil.
do któr. obecno. jego była niepotrzeb. — wiąst dzieł wyposaż. a
nieb. Erechteo. został wyknn. jeszcze póź. Zdaje się
ter. epo. ozna. w życ. Fid. o któr. stworz. pisa. podan.
nam mało. i to jeszc. sprzecz. wiadomo. Nowożyt. bada.
tak. nie zdoła. rozproz. wszyst. ciemno.

To nieważypliw. że po ukończe: Part. wyborzo.
Fid. prow. ~~styczną~~ dla swej. dramatycz. rozwaz.
Wedł. alur: Arystof: w Pokoju (przedstaw. w 421,
prow. ten był powód. najbliż. do wojn. pelop. gdyż
Perykl. nie mógłby. oczel. przez : c sen. rozgnie.
wol. zapalił: pożar. któr. dym, jak mów. Arystof.
oczy wszyst. Grek. napełn. Trzemi Wedł. Plut.
(który idz. za Eforem) niepoprz. Perykl. oskarż. Fidi:
aby na nim spróbo: jaki rząd wydał by sąd o sam. Perykl.
Dow. że nieznan. artys: któr. pracow. pod Fid. przeciw.
oskar. go o przywłasz. części złota przeznaczo. na posąg

Ateny. Ale Perykl. kar. zdjąć zło: z posą: i obraz. Gdy
tak byli zawstydz.: niegrzyj.: sprzedow. drug. prow.; oskarży.
Fid. o bezbożn. że na tarcz. Ate. Part. swój portr. umieścił
i portr. Perykl. Wte. Fid. wtrąc. do więz. gdz. umr. czy z
choro. czy z trucizn. jeden ne przez niegrzyj. Diodor
Sycyl. opowiad. to samo (XII. 39), z wyjąt. w odn. się do
śmierć. Fid.

To opowied. dziś niektó uważ. nowoczyt. przedstaw.
jako niegrzeczny. – zob. Collignon. p. 99

Jest drug. wers.: o lat. ostatn. Fid. zachow.
w scholia: do Arystof. któr. zno: opie. się na opowiad. histor.
ateńsk. Filochora. Opowiad.: proces Fid. dodaj. że Fid.
uciekł do Elidy, gdz. wykon. posąg Zeus: Olimpijs. pot.
został zgład. [illegible] przez Elejcz. Te wers.: Pluta. więc
lub przez niego nie przyj.: nie taki ruch. trudno – przeciw
zob. – Trudno. usuw. Müller-Strübing, propon.: tako
wypra.: tekstu Filochorowego, któr. podł. nie zrozum. lub
źle przepis. scholias.: że Fid. processow. w Aten. i uwolni
udał się do Elid.: a tam ukończył. posąg Zeus w
Olimp. umr. zaraz. przez Elidy;

Inni, jak Loeschcke przyjm. pierw. wers. o podr.
Fid. do Elid. odnos. do lat dawniejsz. tak iż posąg Jow. Olimp.
był. rozt. ukończo. już w 448/7 r. pozn. Fid. powróci do Aten
obj. kierownic. budowa. Parten. Collign. znow. przypu.
że Fid. uwolz. z oskarż. koło r. 435 przyb. do Elidy i
rozpocz. swe. Jow. Olimp. i tamże umar. More.
tak. przypuszcz. z większ. prawdopodob. że Fid. wytworzo. dzieł.
pro. kied. wróc. z Elid. ped. stąd. i że skaza. na
śmier. za ~~[illegible]~~ bezboż. um. w więz.

Świat. Jow. leża. w dolin. Alfeu. Był tam
miej. świę. tak zw. gaj Altis, któ. otoczo był mur.
tak samo cała przestrz. na któr. leża. święt. gmach. świąt.
Jow. Heraeon, Metroon, skarbce miast greck.
Wzdł. pleten. się. Gaju stały nieźliczo. posą. zwycięz.
nie dale. od Altis wzno. się małe wzgó. okryt. rosną.
któr. zwol. przechod. do najw. góry Kronios. Za ogrodz.
zw. leża. inn. gmach. jak bouleuterion, Leonidaion –
Ruin. Olimp. już w średn. wiek. wielkie. odnieśl. uległy ~~[illegible]~~
~~w zapom.~~ coraz większe zniszcz. przez okoliczn. mieszkań.
i przez ~~[illegible]~~ wylewy Alfeus. – pierw. gruntow. poszukiw.

robi Francuz: podcz: okupa: Grecji międ. 1828-31 – wykopa-
ozgü fragm. architekto. i niektór. meto: przenicz. do Luwr.
ale do prace, w ogó. wykonyw. przy ziołu. zostk. nagł. zaniec.
na rozkaz. przyzd. Kapodistriasa, jak nies. podan. Potem
Ross i Curtius wzywa: świat uczon. do ko. poszukiw.
ale dopie. w 1875 za pośred. perlem. grec: zatwier. ugod
mocą któr. nad wszyst. ciem. (11 list.) otrzym. pozwol. rob. poszuk. na
teryto. dawn. Olimp: Niemcy miały ponos: koszta wsz:
a Grec: zost. właściciel. wszyst. przedmio. sztu. oraz zna-
lezis. znalez: Niem. jedn: przez pięć lat, licz: od odkry-
każd. przedmio. miały mieć prawo przy: wdzięmo. kopii,
odlew. i t. d. Ugod. zawarł. E. Curtius, on tak. dyryg.
robot. któ. zacz. się 4. paźd. 75 a trwa. do 20. mar.
81. Wyby. naukow. wytworo. w 5 tomo. dzie: Die Ausgrab:
zu Olympia Berl. 76-81 – Zob tak: Die Funde
von Olympia Ausg. in einem Bde. Berl. 82.

Olimp: widz. ostat. igrzys. w 393 po Chr. – obchod.
je zaw. w pierw. ped. księży. po poczat. lata t. j. po 21.
czerw. – zat. na pocz. lip. – zrazu igrzy. trwa. dzień jed.
pote: trwa. przez pięć dni – 1º dn. przygoto – składa.
przysię; badan. atletów i koni – 2º dn: igrzys. atletó.

3° dz. ; 4° - igrzys. drost. męż. i koni - wieńce kolanki zwycięzc. Κῶμος - 5° dz. proces. święte. zwycięzc. i deputa. oraz uczta zwycięzc. w prytan.

W r. 394 Teod. I zakaz. igrzys. - w r. 426 spalo. świąt. Zeus. za Teod. II - Goci pod Alary. wtargn. do Pelopo. 395 i złupi. Olimp. - styna. posąg Zeus. znajdow. się jed. jesz. w Konstant. gdzie spal. się 475 w pała. Lausos - w śred. wiek. (mieszk. w Olimp. i okoli. Słow. - pod. frankoń. rycer. albańs. orędy. Turcy etc. W piąt. wiek. ułoż. (kościo. chrze. przerob. z gmach. pogań. i z tego ocal. - później prob. chrześ. tam osiedl. - w ostat. ufortyfikow. Olimp. zniszcz. do ruin. staro. gmach. i pomn. Świąty. Zeus. zaczęło pojaw. w 5 stul. zost. rozwalo. Trzęs. ziemi w VI (521 i 537 były dwa ogrom. trzęsie. w Pelopo.) Olimp. było zamieszk. wieś. aż do VII stul. - pod. siły przyro. jej zmiany: najpierw z góry Kronios ogrom. mas. skąd oberwa. się zwali. Heraeon i Exedr. - pote. Kladeos zmienia. koryto i zapełn. przez zam. Altis a wylew Alfeusa dokon. reszty. Głębo. warst. ziem. którą rozkop. musiel. Niem. wynosi 5 - 7 me.

Świąt. Zews. Który z naszych porówn. największ. nas obcho. była hexastyl dory. o 13 kolu. z boku. budow. z kam. wapien. Naos podzielo. przez 7 par kolu. na jedn. szero. naw. i dwie wązk poboczn. Ponad. naw poboczn. wokół wzn. od nawy środ. Długo. nawy środko: 32.06 M = 100 stop: greck: — hekatompedos — pronaos i opistod. mają po 7.22 m. dług. szero. naos ~~gm~~: 16.03 M = 50 stop. gre. szero: całe. gmach. 27.66 M = (86 1/4 olimp. stop) długo. 64,12 m = 200 st. — wysok: od ziem aż do gzyms: = 16,17 m = aż do szczy: = 20.25 M =.

Nawa środko: podzielo: na trzy części — pierw: dotyk. opistod. rozmiar: ~~podsta~~ podmurow: 6.50 × 9.50 M: z szer. kam. wap: ~~na~~ który stała pomięd. ~~za~~ podmurow. a ścia: opistod. można b przejść — druga częś: kwadr. 6,50 M × 6,50 M. wznos. się od ow platform: aż do 3ej pary kolu: od wchod. — była cokolka wygleb: wyłożo. oram: płyt: wap. a obwiedzion. brzeg z biał. mar. Ta część służy jako zbiorn. wody deszcz: — ściany była hypetral. a dal: była zawsze wypełnio. oliwą

Naresz. 3a część. sięg. się od tej kwadr. wklęsło. aż do drzwi wchodo. — druga: pierw. część była otoczo. barzero

przez bały new: w poprzed. uwagę uś przegro: przy 2ej przer:
kolumn: zaopatrzond w drzwiczki. Nad nem. położ. były
empor:

Posąg wszyst. był zakry. zasłą, która nie sięga w
gór. lecz spuszcza: że wsz. Pausa: była fena zasło.
któr. podaro: król Antyoch IV Epifan. a była cudz.
tkanin: robo: miło: Jest drug. prawdopod: że Anty.
zabr: tę zasło. z Jerozoli. (r. 168) gdzie była zawiesz. przed
przybyt: najświęt:: Przypatrz. się teraz posąg: Był
wyjnie. kolosal: Ponieważ był siedzą: mógł artys. nad
nie wiel. jeszcze wysoko. nie Aten. Strab. powie. że
gdyb. Zeus był się podni. z siedz: głow. jego byłab.
przebi: sufit świąt. Wysok: posą: raz z podsta:
wynosi: prawdopod. 14 m; przed posąg. w on. środk.
oręż: był zew. wzla: oliw. aby zachow. bzdl: kości
słon. Dla rekonstruk. posą: brak. nam wiern: odkład
kopii, jak. mamy dla Ate. Parth. Wie. z opis. Paus.
że Zeus siedz. na tron., na głow. miał złot. koron: oliwk
naśladu. zielo. kol., że w praw. ręce miał Wiktor. takż.
zrob. z złot. i słon. kości, trzymaj. w ręce przepas.
a na głow. koronę. W lew. ręce dzierż. Zeus berło, które
z rozmai. metal: na szczy. któr. był orzeł. Sandały

i płaszcz boga z złot. z inkrustacyą i wyrzeźb.
Wid. monet z Elidy z czas. Hadr.: dają nam jak. takt.
wyobraż.: o pozie Zeusa i głow.: mniem. malow. do
zbiór.: Xa Blacas – wedł. idei Pierre Peris – naśladow.
czyzną twa: Nogi miał opar. na ławce: przyczepion. do
tronu, a tron bogaty materyą (złot. hebanow. drze.
kość słoniow. drog. kamie.) i ozdob. = porzeźb., płaskorzeź.
malowid.: podnosi: a ziemi urodzeni; blask jednost. złot. i słon. kości w
porz. Poręcz. tron.: opier. się na sfinx: porywaj. dzie.
tebańs. – pod nim z jedn. str. Apoll. z drug. Artem.
zabij. dzieci Nioby. Nogi tro.: ozdob. w cztery Wikto.
Na płyt. poprzeczn.: łącząc. nogi tro. = płaskorzeź.:
a) dawn. igrzys. olimp.; b. c. d. Herak. w wal. z Amazo.
na tył. tron.: porząd.: Hor i Charyt. Dla więk. pewno
był tron podpar. czter. kolumn.: które były nie zawsz. ukry.
przed ocz. widz. – zresztą bary. nie dozwal. zbyt blisk. przystę.
bary. te na wewn. malow. nieb.: na zewn.: obraz.: oraz
Panainosa, brat. Fid.: a) Atla. dźwigaj. nieb. z Herakl.
b) Tezeu. i Piryth. c) Hella. i Salami. d) Herakl. z
lwem nemejs. e) Ajax i Kassan. f) Hippoda. z mat.
Sterope.; g) Herakl. i Prom. h) Achill podtrzymuj. umieraj.
Pentezyl. i) dwie Hesperyd.–

§ ~~Metopy~~ Metopy i ~~fryz~~ rzeźb. fronto. w Olimp.

Świąty. w Olimp. miał. 12 metop = wyobra. prac. Herakl. = bydd. umieszczono ~~...~~ ~~się~~ pod portyk. nad drzwi. pronaos i opistod. Już ekspedy. fran. odkry. dnie, któ. ter. są w Luw. = na jedn. ~~...~~ Herakl. poskramiaj. byka z Krety = wolo. siłe. i pros. włosy, ~~br~~ broda kształtow. wyrazist. = modelow. ciała pew. a miękko naturaln. i siln. dość we drug. liście: siedzą przypatr. się wal. Herakl. z ptak. Stymfalij. = Niew. zydoby. mniej. kawał. now. ~~z któr.~~ wal. Herakl. z lwem, z Hydr. Lerną. z Geryon., z dzik. erymantej. Piękna jest owa: jak Herakl. przy pomo. jedn. z Hesperyd podtrzym. sklepie. nieb. a zło. jabł. przyno. mu Atlas

Wszyst. są jedn. niezachow. nie jedn. wys. wykonaw. miejsc. niezgrabno. i niedbało: któ. nie znan. w liter. ze względ. Fid. Ponieważ on nie był wspomnia. międ. twórc. ~~...~~ rzeźb. na blok. należ. do kamien. belkow. musiał być wolno nie mieć i przedtyp. razem z świąty. były już wykonan. kied. Fid. zaproszo. Toż pewn. nad ani wsko. jego nie dział. w nich ręki. i że przedtem. za dawniej. ~~...~~ w naszej. spółcz. z skulptur. Tezeona = Świąt. Zew. Olimp. zaczę. bud. w ostat. lat 81ej olimp (457–452) a skończo. w olimp. 83

Przedn. stron. skoro Herakl. szczęś. czyny. olimp.

Kied. podob. wedł. Pitow. przyb. Fid. do Olimp. (447 – 443)

O rzeźb. front. utrzymuje tradycja ze rei. Pauzan. że wschod. zrob. Paeonios (ur. w Mende nad Hebrosem, w Tracyi-Kolo[nii]) Po imien. Fid. powst. w Olimp. i wykonyw. w lat. następn. więc prze skulpt. — a zatem że święt. — a przy pozag Nikej. Wschod. front. wyobr. wyścig. woz. w któr. Pelops miał ubieg. się z Oenomaosem aby dost. ciór. króla Pizy i piękn. Hippodam. W środ. stał posąg Zeus. po jego lewi. a prawi. stron. widza: Oenomaos, jego żon. Sterope (cór. Atlasa), Mirtylos woźni. cztery kon; dwie post. męs. nawet. leż. boż. Kladeos. Po prawe. str. Zeus. (a lewe. widza) Pelops Hippodameia, woźni. Pelopsa konie, dwie post. męs. nawet. leżąc. Alfeos.

Były mię. ... także: w środ. Zeus: po lewi. jego stron. były post. ludz: pot. 4 kon: pot. znow 3 post: ludz: z któr. ostatn. leżi. boż. — Rzeczyw. znalez. rzeźb. należ. do 21 fig. — nie znalez: woz. może był z bronz. i zost. zabr.

§. Szkoła Fid.

odłoż. do przyszł. roku. zob. Pierre Paris — la Sculpture antique 210

§. Poliklet

(oprócz Patrokles ?)

Ur: oko: ol. 74 (482–478), o kil. lat młod. od Fid. uczy się w Arg. u Ageladas. Tak samo jak Mir. i Fid. Choć ur. w Sicyo. przeprz. prow. życ. całe w Argo: gdzie było ożyw. środ. szt. artyst. w Pelopon. Prace jego po więk. części miały za przedm.: nie relig. lub bohat., rob. tak. posąg. atlet: jak to zwycz. było w szkod. rzeźb. Pelopon. Nie mógł Polikl. rywaliz. z Fid. dzięki współcz. swoim co do wzniosł. pomysł. i rozległ. rob., bo nie opiekow. się nim żad. Perykl. ani też nie miał do swojej dyspoz. bogat. fund. ateńs. Ale w skromn. rozmie: przybran. ozdoby: (Argos nie było nigdy ani potem ani bogaciej.) rozmia: boga: przynio. prawdz. geniusz. a pomi. ograniczo. środk. stąd się pierwszorzęd. rzeźb.

Dla Herzeon[7] argij. rob. słyn. posąg Hery, ze zło. i słon. kości. Bogi. siedz. na tron. Na głow. miał koron. na której: Charyty i Pory roku – w jedn. ręce trzyma. jabł. granatu. w drug. berło z kukułką – Naśladow. tego posą: na monet. argijs. i na wspania. biuście Ludovisi – który tak podziw. Goethe i Szyller – +

ręce były biał. z słon. kości, była wbra. piękn. i skrom. twa piękn. posąg. królew.

+ Brunn jedn: wolałby tak. zw. Juno Farnese (w Neapo.) uważ. za naśladow. typu Polikle – a Juno Ludovi. za kreacją późniejsz. – inni znow: Herę Farnese uważ. za wiele dawniej. od Polikl.

Głowa Ludovisi: lekko pochyło. na lew; głow. neapoli. stoi prostopad. = Gło. Neapoli: oddzielo. w prost. przepas. włos: po skończ. – koro. Ludov. dale: bogat. – włosy pełniej. swobodniej. (piękniejsze) – a spadają: dają głow. wyr. wyniosł. Czoło w obu głow. w dolnej części wypukło: (energ. woli; ale w neapolit. silny ich. – oczy w neapoli. bardzo w rzecz. nie w gór. rozwart. się – powie. dług. ostr. występu: w Ludo. przeciw: powie. bardz. w gór. wzniesio. a tak. gładka oczne bardz. w gór. podnies. W neapo: bogi: lice ostre i chude, w Ludo. krótk. i pełn. i zaokrągl. – w neapoli: podbród: mocno występ. (char. energ. i niezłomn.) w Lud: podbród: zaokrągl.

[7] spali: się w 423 = Polikle dyspoz: budo. now. świąty. i więc umieś. mógł posąg –

Dla Efez. wol. posąg Amaz; stawia. ją wyż. od Amazon. Fid. Rozpisa: konkurs dla świąty. Diany, w któr. brali udz. wszystkie rzeźb. a gdy poz. ich pytać: która była wszystk. najpiękn.? każd. swoj. staw. na pierw. miej: Polikle. na drug; Fid. na 3^{cim}, Kresylas na 4^{m}, Kydona na 5^{t} Fradmona na 6^{t} – skąd stary. wyciąg. wniosk: że wszystk. była Polikl.

Z wszys. replik tej stat. najbliż. zdaj. się do orygin. dotąd. Amaz. znana w Berl: okryt. krótk. chiton: obie pier: obnażo. mnóstwo twor. i siły: a jedn: nadzw. zaokrąglo. Bohaterka ranna w praw. pierś, opie. się lewą na słup. i praw. rękę wzno. nad głow. bardzo natural. bez pozy; na twa. boleść mężn. zniesio – propor. tej Amazon. bardz. zgodn.; siła połącz. z wdzięk rysy piękn. posu. zbyt przedwcz. owalu i może zbyt silne głowy – rozkła. chito: któr. był. na jed. wisi ~~pasem~~ wszystkie nad praw. ram: bardz. nagięto; w pas. ściągn. wąsk. rzem. fałdy malowni: ~~szko~~ zatuszow. się więc nad koła: całe szata, chociaż mało obraz. naszych: wszyst. czysto. jak w pracy Amazon. Właściw. tej Amaz. jest tak. że na praw. opie. się nodze a lewą w tył cofn: co także u wir. posąg. Polikl. się powt. –

Z Amaz. Polik. warto porówn. drugą w muz. Kapitol. (Sozyklesa), tę więc. kobie: ma formy, mniej sylwet. delikatniej; motyw rany lepiej przypomina: bo Amaz: patrzy na nią, a ~~[illegible]~~ ręka praw. mniej wznosi od tamtej; chiton podobn. ułożon. tył. przebrano. przez lew. ramię oprze. się na lew. nodze a praw. cofn. w tył — wyraz twarzy i bolesć i smut (bo pobi) — posta. naturalniej i lep. umotywow.

Przypuszcz: że tę drugą amazo: pochodz: ze szko. ateńs. — (albo Kresylas albo Fid.) — gtorz niewątpli. pokrew. ateńs. delikatn. Michaelis: że twór. 2iej Amaz. miał pierw. przed oczyma: i które nob. owi lepsze —

Nereii. 3a Amaz: Mattei w Watyk: podobn. w chit. ubr: ale pier. nie są obnażo. ram: praw. nad głow. wzniesio: uzupełnio. tutk. co jest niewłaśc. i niemożeb. — przedtym. (jak na gem.) trzyma. włócz. do skoku — a tutk. tył zgięto.) — oprze. się na praw. nod. jak Polikl. a lew. lekko wzniesio —

Może za to 3 róż. typy, wzór. z Konkur. efezyjs.

Bard. stan. był t. zw. Doryfor, w któr. chciał artys. wedł. swe. poję. wyraz. ideał budow. ciała: Z wsz. kopii + najlepsz. w muz. neapolit. Posiada kszt. kwadratowe jak wsz. posągi: Sztuk. cięż. wyraz twa. archai. tak samo włosy: były lekko nawkręc. — oryginał był z bron. W lew. ręce trzy. dzidę. lewą nogę cofn.: na praw. opie. się — przedstaw. posąg młod. atlety — pierś bard. silna. kwadrato — była poj. wzor. dla Lizyppa (Cyc.) Kwintyl. pow.: że wszys. poj. artys. studyow. układ i propor. tego posą.: — znalez. w Pomp. w [illegible] gimnazy. Starożyt. uważ. ten posąg za wzór — kanon — i przedst. dem artys. coś podobn. z [illegible] — zob. Pierre Paris 258. Kwintyl: że pod wzgl. mistr. cztu budo: dostar. zbyt mało piękn., bogo. nie dość [illegible] — wedł. Plin. był viriliter puer ów Doryfor. ††

Diadumen — molliter puer — atleta, obwiązuj. głowę dług. przepas. — z kopii wsz. najlep. w Neapo. i w Muz. Bryt. — przedst. Paris = jak Doryfor tak Diadum. nie ma dziś [illegible] — formy cięż. [illegible] zrenta posą: atlet. nie mogły mieć zbyt wiele dosko. wyra.

+ jed. w Watyk.; dwie w Flor. (Uff.); jed. w Kassel; jed. w Berl. (zbiory Pourtalès)

†† Zob. Eug. Guillaume: Études d'Art antique et moderne str. 404 nast. „Doryfor wyobra. człow. skończon.; Doryfor: wsz. piękn. na wejrzen. jako dobr. do walki w palestr. lub na polu bit. To wyraża jego zdrowi. równowa. fizyologi. i dzid. wojen. w któr. uzbroj. (406)

w Doryf. miał wiel. stud. w starożyt.: bo [illegible] ideał cał. jedn. rasy. To też typ ten często powtarza.... (407) (jako atleta lub boż. Merkur. który był opiek. gimnas: — Hermes Enagonios

Oryg. Diadum. sprzeda. w czas. rzym.: za 100 tal: = 450.000 mar.
(Plin.) jedn. kop. znalez. w teat. w Vaison (Fran. połud.)
a tor. w Brit. Mus: Była potrzeba. ne wiel. Kanon. Stat.
zwycięz. któr. po uciążl. walce obwiązu. sob. głow. przepas. zwycięz.
a ściąga węz. zawiąz. w tyle głow. Przepas. była z bronz.
Posąg ustawio. zbyt pochylon. na lewo — oryg. musiał stać
swobod. i prosto — w propor. oz. wiel. podob. z Doryfo. =
szyja krót., potęż.; karczek; żebr. ostr. występ. tak samo
mięśn. na brz.; uda są grube, kola: nie piękn. tak
samo golenie — wyr. twa: obłoch: bez dramp. i życ.; włosy
wło: sposob. bardz. poręczn: (jak w odlew. bronz.) — wyraz
molliter juvenem uczi: odnosi się do aktu, nie do form
ciz: tak samo oreo. viriliter puerum.

Wyjaśn. u Plin.: proprium ejus est, ut uno crure insiste-
rent, signa excogitasse — nie znaczy: że wszy: na jedn. nodze
się opiera: nie na obu — bo to zasper. wszys. już przed Polikle-
Standbein — Spielbein — zob. Parthenos Fid. —
bez jak w zachow. kop: Doryfo. i Amaz. tak pokaza-
ną, więc przez Polik. jakiś szczegól: ? spos: następow:
gdyż lewa noga podniesi: zwyjąt. wielk. palca, któr.
jenne opie. się na ziemi — a cięż. ciała nie ~~w wiel~~ więk.
cze: lecz w szcz. opie. się na praw. nod. Jest to właściwo:
Polikle. któr. stosow. w Doryfo. bo ten kroczy naprzód —
ale wymowo: w Diadum: a zwłasz. nie stoso. w Amaz.

Rzeźb: Polikl. cały ciężar na praw. bok. ciał: (~~zam~~. układ nóg) boko. lewe / chociaż przedtem przez to lep. uwydatni: naprężenie mięśni: układy fałdów. szaty = przez to rozmaitość. swobodę +

Dużo pisan. o Kano. Polikle: Już Egip: mieli Kanon, t. j. zakon praw, ~~wed.~~ którym podlega. propor. ciał: ludzk: ale szczegół. tego Kano. nie zn. drugi jeno. znane: a do Grek. przedtem: nie doszły za cza. Polikle.

Jako były jedno. w Doryfo: jedn. zmiana jej w układ.

Galien w palc. ręki – według metrolo. greck. = palec = ¼ dłoni (ata) (= 1/6 Łokcia = noga znana jako miara = 4 ~~palce~~ dłonie, toby było o 4 palc. więc. niż zwykł. noga = jedno. miar. ciał. ludzk. musia znajdow. się w układ.

Wed. O. Müller'a w cza. Polikl. stopa była jedyn. miar. kanon. = 206. Guillaume p. 412

Guill: wysoko: ręki u porat: ater. palc: zawier. się 3 razy w długo. nogi = 6 razy w wysoko. nogi (aż do kola:) – trzy razy od uda (rotule) aż do pępka – 6 razy od pęp. aż do ucha = 6 dłoni długo. każdy ~~od~~ porat. wyż. jusqu'au bas de la region pubienne – la palme = 4 razy la distance qu'il y a de la première phalange du médius jusq. au coude, tak samo 4 razy le bras depuis le coude jusqu'au sommet de l'épaule ; la palme = 3 razy la tête depuis le menton jusqu'au sinciput +

+ Zrob. Poli. Hermesa, który dost. się do Lizymachii (Tracji Chersoń.) pod. do Bryg. = przedtem. kop. tego Her. jest mniej porażo: sporo. (0,63 m.) malezio. w Ameryce = zgadz. się w propor. i postac: z wspomn. figu. W lew. ręce miał laskę herolda: prawą robi gest oratora = bez wyra. psychol. bez wzniosło. bok. = wykon. surowego. delikat. i staran.

Winkelm: wygl. się, twierdz. że 6ª raz: wysoko: postaci ludz. = wyn. 6. ~~noga~~ stopa: wysoko. czaszki = 2 palmes lub 9 palców =

Epoka IV poklassyczna.

Od końca wojny peloponeskiej aż do rozpadn. się monarch. Alex. W.

(400–300 przed chr. Ol. 95–120)

Po upad. Aten hegemon. Sparty nie trwa. zbyt dług. Ha-
nieb. pokój Antalcyd. (387) wyd. Grek. azyatyck. na łup Pers.;
w któr. obron. płynie. tyl. krwi greck. podcz. wojen persk.
Klęsk. pod Leuktr. (371) wstrząs. potęg. spart.; bitw.
pod Mantyn. (362) osłabi. ją do reszty. Ale poległ
tam także Epaminon. a śmierć jego straci: Teby
od dom. niew. z któr. geniu. jego był ją na chwil. wydob.
Ateny przez wojn. ze sprzymierzen. (357–355) tracą
reszt. swoj. hegemo. morsk. a bitw. pod Cheron.
(338) wre. ostatn. Hellad. pod stop. zwycięzk. Filipa
Jest oczywist. że też po kilk. lat trwaj. rozkł. greck.
państw, wśród ciągł. woj. domow.; porag. ze sob. nieszczęś.
wyczerpuje. wszyst. zasob. kraj. nie mogą sprzyj. sztu. a
byteb. zupeł. moż. ustała z zubożen. wszyst. miast
gdyb. zhelenizow. Macedon. w osob. Alex. W. nie była

b. powr. Greck. do nowe. życ. Niepodległ. greck. miast za-
kończy. się pod Cheron. ale Filip i Alex. byli w duszy
Greki: a pozbaw. Greck. wolno. polity. otoczy. ich
uczciwo. najtroskliw. opie: Macedon. ze przykł. dwor.
robi się greck. kraj: a gdy młodzień. Alex. wyrusza
w 326 zastęp. greck. i macedoń. do Azyi, rozpoczyn. się
nowa epopeja. persk. która wszystk. podno. do wznioślo.
Nowy pan świat. dalsz. sztu. daje nowy impuls: otwier.
skarb. nowe na budowę. wspaniał. świąt., pięk. kopij.
rzeźbie. i malar. Niestety Alex. um. już 324, a
państ. olbrzy. przez niego zbudow. staje się ~~po~~łowinis.
kruszw. jego wodz. Przez 20 kilk. lat walcz. oni po
wszystk. prowin: w ~~Azyi~~ Azyi i Europ. aż nareszcie po
bitw. pod Ipsus (301) ~~ostat~~ ustali. się na obłr. udziel.
monarch: Macedo. z Grecy; ~~pod kon~~ Syrja, Egypt,
Tracja, później (od 283) Pergamon Wszyst. to
są państ. greck. z bogatą dwor. który nie żałuj.
pieniędz. na upiększe. swoich stolic. A ze przykł.
tych dynast. greck. także barbarzyńsk. królest.
Pontu, Bitynii, Kappadocyi helenizu. się a tak

dla sztu. i nau. greck. otwier. się niezmierzon. pol. zbytu i rozw.: Ale te now. organizac. polity. i powstał. na ruin. monarch. Alex. należ. już do epo. nast. do epo. t. zw. Diadoch. W tej rozwad. dziej. nież. od koń. wojn. pelopo.: po przez całe panow. Filip. i Alex. aż do bitw. pod Ipsus (301) gdz. poleg. Antygonus. a powst. now. porząd. polity. w prow. Azyi i w Egip..

Cech. tej epo. jest, że mias. grec. nie mog. już o własn. środk. wykony. wielk. rob. architekto. i przez co ozdob. ~~sko~~ skulptural. oraz naiz. ~~sięg~~ sięgających. Tak ogromn. przedsięwz. jak skulpt. w fronto. Parten. na metop. i na fryz. są też zgoła niemoż. miast. na ten grunc. ~~Ale~~ zbyt sam. panuj. Coraz. tylk. poraz. kolosal. świąt. z ~~drodz~~. kosztow. i starań. koń. Na tak. dzieł. jak Aten. Parth. lub Jow. olimp. lub nawet Her. Polikle. skarb żad. mias. nie był. stacz. w tych czas. Pozost. tyl. zamożn. prywat. lub też pojedyn. ~~porząd.~~ monarch. skarb. przy mias. stawi. jak. ozdob. i przybliż. monument. sztuk. w pięknie. To tak tej epo. zapew. przyszł.

Ale także nastroj. wewnę. duch. dzi. nież. odmien. nowy kieru. Nie uleg. wątpliwo. że ideał. społecz. moral.

uległ. głębokie. przeobraże. Z upad. poczucia. dla spraw. publi. a ze wzrost. egoiz. indyw. używa. staje się sztu. więc. uczuciow. i zmysło.; męsk. a spokoj. energ. w kształt. męż. a suro. posta: kob: czysty. ustępu: przed inne. typa: który wciela się w kształt. męsk.; lub wyraz. uczuciow.; lub psychologi. wykwint. Zjawiają. się naj. Wenery, która nie było w epo. poprzedn.; zjawiają. się Erosy, o pół dziecięc. pół młodzień. form.; rozmarzo.; zjawiają się Fauny i Saty: w miękk. swobod. odpoczyw.: z lubież. uśmiech. a wszyst. zmysłow.: wyłuszcza: przyjemnie.

Dwie szko. kwit. obok siebie jak w epo. poprzed: ateńs. i peloponez.; tamta więc. w marmu.; ta raz. w brązy. pracuj. Ateńsk.: znaj. się przedewszyst. imion. Skopasa i Praxyt.

Skopas z wysp. Paros, jed. z najznak. szko. ateńsk. w IV stul.; może syn. Arystandra. Wiek jego daje się oznacz. w przybliż. przez odbudow. świąty. w Tegei która spaliła się w 395 (Ol. 96,2) a pracow. jeszcze przy Mauzol.; umr. za Mauzol. w 351 (Ol. 107, 2). Jego główn. prace dziel. się pomięd. Pelopon. i Az. Mn.; w Aten. mało zrob.

Świątyn. Ateny Alea w Tegei zbudow. na nowo przez Skopa

Długa 49,20 m. szer. 21,30. hexast. dorycz. – po bok. 14 kolu.
Cała zbud. z marmu. i w najdoskonal. form. artysty., co
były rzadk. w Pelop. W Pronao. i w Celli były jońs. i
koryn. kolum.; sufit w kassetonach jońs. Na front. marmu.
figu. natural. wielko. któr. resztki jedyn. pozostałoś.
bezpośred. dzieł. Skopa.

Na wschod. front. polow. kalidońs. dzik. zwierz. w
środ., po bok. Atalanta z Meleagr. i Tezeu., pot. na pra.
i lew. inni bohate. Na zachod. front. walk. Telefusa
z Achill. w dolinie Kaikos. Obie legend. były z nad.
najpopularn. w Arkad. i przechowyw. skór. dzi. i dwa kły
głów. dzik. znalez. można wykopa. na miej. Tak one, jak
głow. ludzk. pokazu. że te skulpt. był. od stro. widz. były
wykona. opracow.; nie zaś od stro. tyła.

Dla Elid. zrob. Skop. posąg Afrodyt. Pandemos
siedząc. na koźle, z rozw. welon. (Jak wid. z monet)
Dla Chryzy, niedale. od Troji) zrob. Apolli. Smintenza

1/3 88. Hist. Sztr. I

Świątyn. etrus:

Archit: etrus. i starorzym. zacz: od budow: cyklop: pot: grob. kana: i inne budo: prakty: W mur wzn. Tuk przy bram. i sklep: przy valbryc. gmach. przy tw półkoli: ozn. bezkto. wiano. przy kenad. Grecy tego meld wzje: Aryu: przyst. sklepieni.

2) Świąt. etrus. znac: z Witr. IV. 7 – zaszcz. odmien. od grec. Wzno: się na podmurow. podium opleci z trzech stron speds: pionow: a tyl. od front: mają schod. Dług: do szero: = 6 : 5 – tryk. 3 cele obo. nieb środko. szersze – nadto przedsion. Czter. kolum. z front: odpowi: czter: ścian: podzie. celi. Ze 1^a i 4^a kolu: a przed roga: celi jeszcze jed. kolum. Wyso: kolum. = 7 śred. Bazy = okrągł: płyt. a nad nią wałek. Trzon bez żłobk: Kapit. złożo. z echin. i abak: pod echinu: obręcz: tak samo tak. wiekie. przy szyj. Na kolum. 2 belki nad temi i nad ścian. celli występ: o ¼ wyso. kolum. gzyms. Nad gzym. wyso: szczyt. Skoś. front: przyozdob: [illegible]: z glin. palon. lub bronz. Bel: nad kolum: z drzew, bo zbyt dale. od sieb. – w szczy. Etrus: archit. wzno. drzew. i długo

Rzym. - architekt.

nie jest samodz. i używ. greck. form, zastosow. je do etrusk. - trzedz. Ar. d. 493 używ. tylk. styl. etrusk.
Plin. XXXV. 154.
W ted. wybud. świąt. Cere. w Rzy. tak. wedł. styl. etrusk. tak samo świąt. Jow. Kapitol. Wedł. Dionys. z Halik. (IV. 61) i Caniny ta świąt. Jow. miała trzy cele obok sieb. - przed niem. trzy porty - układ trochę skomplikow.

Po ustal. się wpływ. greck. - sztuki etrus. tracą dal. Prostyl odgryw. głów. rolę - świąt. Aug. w Pola jest świąt. w ant. przed niem 4 kol. z boku i z ... przed ant.

Świąt. w Cori bez antów za to międ. cella a portyk. po 2 kolum. po rog. Schod. tylk. od front. Ulub. Prosty. pseudoperyp. - n.p. Fortune viril. w Rzym. i ... Rzym.

Z ... wprowadz. wszystk. form. grec. świąt. Wespaz. rozwój ... w świąt. podwój. Wenery i Romy ze Hadr. Cele tych 2 świąt. obróc. do sieb. absyd. sklepion. po bok. rzęd. wewn. celi ... - ... obie świąty otocz. perystyl.
Greck. podwój. ... się do ołtarz. platfor.
Ukochan. były świąty okrągł. - w Tivoli - w Rzym. Korynt. schody z fron.

co do desk i belków: święty. wyj: podob. do greck.
jw. nie były sklepion. jak Wene. i Rzym — w zew. były
wypad.

Jońs. w etrusk. wewn. wyj.: według etrus. to
w form. zewn.: bard. trzyma. się Grek. W dorycki:
kolum. bez wazk. i z baza etrus.: złożo.
z płyt. kwadr. i wałka — trzon odbiel: obręcza:
astragalem — Kapit. tek. rzeźb. zwiecz. to echi.
mniej wyjs: i mniej wyginak. Abak. z mała wypuk.
płyt. na kolw. drugi wzr. abak. Oraz: echin. wierzch.
epistyl wisk: albo z jedn. bel: jeść. nad nim fryz.
albo z 2 lub więc. bele: jeść bez fryz: a w tym zep.
Kijme i Abakus —

Jońs. na tryglif. to podob. do greck. z tą różni że
Koniec. tryglif. stoi nad środ. kolum. przy co prost:
pół metop. — tryglif. dat. prosto się do narożn.
Nad międzystyp. zwiera gdz półtory. Także:
nad jed. tryglif.: lecz dwa lub trzy: dla wszk.
oddal. kolum. Najwie: zew. tryglif. gład.
lub ozdob. przy ciąg. — nad nim Karnes (Karnies
cymaise — gzymsowanie) złobek — nad nim ~~gzyms~~ okap
wraz z kroksztyna:

W/ (Jońs. styl - trzyma się Bryzn - drugi śród. Grek. Baza
najwięk. attyck: do zna: ~~t~~ trochi: między chroma
torami - z oddzł. wrażl: płyt. kon. pod spod.
Ale trochi - zmnięj: a wszystk. się: ~~bazy~~ Kolum. trawa dum.
energ: - wida. to i w kapit. Kapit. o 4 ster: środ.
bard. ulubio. Jeśin nas. zwięzło:

Styl Koryn. dobro. do wiel. rozkw. i więcej przyb.
baza albo attyc: albo złożo: (= Koryn): płyt i
torus, dwa trochi: Jonś - ~~złoż~~ trzon Kolum: rowke:
owy: - Kapit. podob. do greck. ale bogat. - liście
mniejsze, bo akant wzoz: acanthus mollis - z twoi obr. - fran
przeciw obr. ciem. spinosa

Kapit. z kiede: bard. bubio: wznoś Koryn: a nad
nim 4 volut. jońs boga. ozdob. archit. i forz
podob. do greck. - Grzyna podpar. krokszty: a przestrz:
wyped:
nie rozetty z zęba: Tej. tych nie ma, do nad
fryz karnes i pot. wyp: abakus i drugi karnes,
drugi: krokszty:

Motywa archit. stoj. się coraz więc. ozdob., wida:
to w belkow. zatem: i w podwojon: Kolum.
załomek belkow - potrzeb: aby Kolum. jako tako wzdł.
do śc: - bard. do jenn. wd. za podwój: Kolum. z załam.
pod Kolum: ozdob. podstaw: więc: baza, styl i Kapit belkow.

1. 3. 88.

Hist. Szt. II.

Zale: rzym. archit. nie zgadz. się w delikatn. szczegół. lecz w rozmiarz. rzeźbi. wiel. proble. w rozkład. przestrze. i ogrom. wysok. wnętrz. budyn.

U Grek.: nakrywa.: przestrze.: zwykł. pozio.: albo kamień: albo drzew.: belk.: gdy wszyst. przestrze.

Rzym. nakryw. dale. wszyst. przestrze.: sklepien.

Sklepie. jest albo beczko. (polokr. etru.) albo krzyżo nad czworogran.: przestrzen. - nareś. kopuł. - którą najlep. zachow. wzór kopu. Panteo.

Rozkł. wnę. gmac.: u Rzy. dale. rozmaj. bo gmach. wszyst. zsuwan. piętra. i kom.

Nareś. wysok. budo.: grec.: archit. nie dopuszcz. do tego nad.: piętr: wyjąt. lóż i galer.: w świąt. i stoach. Nawet teatr. greck. nie dawa. sposob. do budo. piętr bo zwykł. siedz. wykuwa. lub opiera. na zgórzu podnie. gdy Rzym. staw. swoj. teatr. w płaszczy.

Tut. Rzym. ze pomo. łuk. i sklepie. dokonał: olbrzym. Łuki, złożo. z klinowa. kamie.: opier. się na filar: opatrzo.: w nasadniki, podob. do kapit.

Z tego powsta.: kompli. dekora.: otrzymaj.: ściany: a wtedy nie było nazwy: ponad. drugi. nad nim jes. nareś. najwięcej: kolumn.:

Tych wiel. rezult. nie było. Rzym. osięg., gdyby nie wyn. cegieł

i dobr: cement: gdyby sercie nie wyjd. langet mur. lub sklep. Zewn: wyglad. muru cegl. kamie: lub ... pierw. cegl: depz: od jedn: rzymsk: Kolo. Z cegiel murow: gruby przy Via Latina o swiatynie deg rediculo

---

1. maja 88. -

Poglad na rzyms. pomni.

Jak wspomn. najdawn. antike: tak relig. jak utylit: zostaw. pod wplyw. Etrus. Z owych czas: pozosta: tylk: kloaki, wiez: mamertyn. mur Serwiu. Tullo: niektor. urat: gruch: na Palatyn. w tak zwan. Roma quadrata - pot. przyby. Via Appia i pierw. wodociag: Okolo 150 zaczyn: budow. pierw. swiatyn. w styl. greck. i bazyli: - oktor. bedz. powi. mowa przy bazyl. chrzes. dot. po krot. nadmien. ze -

najdawn: mater: peperyn - pot. trawertin

Jed. z najdawn. pomni: rzyms: w ktor. juz

wid. ornam. greck: jest sarkof: Corn. Lu. Scip.
Barbat: konsul w 298 przed Chr. - był do przedz.
Afryki: zwycięz. Hannib. - jest zrzeszony: a
ciergrab: na nim wyrzeźb: fryz doryc: - w metop.
rozety - gzyms zebowe: - woluty - wszystk.
prost: ciężk: ale świad. o zna: wpływ. greck.
Od 2° wie: przed Chr: - zat. najdawn. greck.
świąt. w Rzym: należ: dzisiej. kościół: S. Mar.
Egipcyan. niegd: Fortun. męz. powię: - cztery
ściany kolum: z przodu i z tył: - 4 prawdopod.
w ścian. wrzęty: a jedn: po każ: stron:
międz. cella z przedsionk: - najdawn. forum. (dziś
po stron. zachod. zachow. jeszcz. fryz ozdobiony: z festona: itd
korynt. styl. wzor: ucz(?) w świątyn: Westy.
Herkulesa - przy forum boarium - dzisiej
S. Stefa: cella okrąg: z mar. był 10 m. śred.
na oko: 10 kolum. korynt. - 8 m. wyso. niegd.
było ich 20 - belkow: zmienio: -
Ta świątyn. z czas. Sulli -
z tych sam. czas. prawdopod. druga okrąg. świąty.
w Tivoli - tak zw. Sybilla nad przepaś. w której.

dawn: Anio ptyw: pierwo: ~~okrag:~~ 18 kolum: naoko
kopuł kom-
okrag: sklepion: celli - dziś. sklep: nie mury - a pozost.
być. 10 kolu: z któr. 3 wmurow: do ściac. kolum.
wysmu: korynt: o piękn. kapit. - fryz szlachet.
rzeźbio: o czaszk. zwierz. i girland. - sufit pierwszy
ma jenn. tedy. kasetony i rozetty -
Z r. '78 mamy olbrzym: Tabularium na
kapit: z które, resz: pozost: w dzisi.
pała: senator: i jedn. arkad. otwar.
ku forum - nawet. z poto: 1° wiek: grób
Cecyl. Met: ~~żony~~ Triumw. Krass:
podst.a: kwadrato: gmach okrag: wew:
być. sklepio: tomo: - fryz dtto. -

Hist. Szt. II. Lek. 2.

1) Zamin wspom. o trzech wiel. mala: pierw. słow. Agatarchos z Sam. malu. scen. dla Eschy. i dom Alcyb. = perspekty – potem narzędzi: co do tła – więc: dekoracyj. mala:

2) Apollodor wprowa: ilum. co do osób i ... – lepsz. świat. cien. – σκιαγράφος – pierw. mala: obra: na desk: – Plin.

3) Zeuxis – współcz. Sokr: – kwit. około 397 – ur. w Heraklei – Atkin: ... Agryg: Helen. Krotoniacy. – w Aten: malow. ... – Eros. Lucyan opis: Żon. Kentaur: – właściwo. Zeux. wprowadz. nowe moty. Aryst: ... najmiery: i niemożeb. sztu... przedstaw. – Morzy Berlin: obra: na drze: mało osób a ... – wybór niezwykł. przedmi. a gmatw: obrazu:

4) Współcz: Parrhasios – z Efe. – żyje w Aten. wymien. 20 obra: pocz: ... pojed. ... : Trei. rodz. lub mitol: – Europ! Gdy u Zeu. przew: malowni: – u Parrh: jest delikat. rysun. i modelow. for: – bystr. pojmo: psycho: char: – osob. bole: – demos aten.

Z początk: IV stu: malar: przebi: najtrud. i najważ. char. – chor. nie ma wiel. powa. Polig: tech. ... się wdoskon. – wzorz: pewn. ... : kind.

5) Timanthes, współcz: Parr. – raz ... przewyż. – inwen: – Ifigen. – naśladow: – ojcz: Sycyon

6) ... : Sycyoń = poprawno – techniż: – mala: – rysun. po ...

Założy: Eupomp. – Pamfil: (Apell.) – Melanthios (Apell. rad.)
Pauzyasz za Al. W. – mechstwo. wykształ. – nie robi wiel. malowi. – ofiarow. byka – skróc. – Kolor ciem. – napr. Polignot. = małe obra. gabine: – lacunar. – enkausty:

7) Szko. Tebań – attycka: Arystyd: – ostat. Nicyasz
Arystyd: spółcze: Zeux. Pamf. = wiel: kompo: bitwa z Pers: niem zdoby. mia: – Mummius Diony. zab. – umieśc. i uwa.

8) Nicya: przeciw Pauz: – ale sam robi tak. wę: małe kompo. – Nekyja – odtąd wytyka na poju. male: i rob. dej. niż wyskar:
To – malu. Praxit. posą: i grob.

9) od Polignot. do Apell:

28. nov. 1/ Hist. Sztu. II. 1/ 89 87.

1) Stenowi. legal. żyd: czas. prześladowa:
prozelici sprawied. i prozelici bramy (Vimentes Deum)
Chrześci. podobn. do drug:
Chrześ. blis. krewn. żyd. i żyli w cien. synagog. której
prawa nie były kwestyono: Tert.

2) Powiększen. wpła: Neron — pożar — prawa specjal.
toleran. od Nerona do Domicya.
Domicy. prześlad. żyd. i chrześ. — ateizm.
Nerva

3) Traj. i Ant. — czas. toleran. czas. prześlad.

4) Commodus — spokoju.

5) dozwolo. jedn. chow.
cześć dla grob: u starożytn:
w Aten. grób ojca —
grób w Rzym. święty — wyjątko. z miejsc. —
czasa: nad grobo. chrześ. każd. pogan.

6) ~~grob~~ ojca: niezrzeczo. wyda. — Toż z Arymat.
czas. nie wyda.

7. grób niebyłe: razy. z pol. lub ogrod. — żyj. 125 — II
grób Kornel. pap. w pózn. cment. Callis. — w połow. 30
stul. 100–180 — 200 grob. loculi — mogło być
około 2000

8) bez Korpor. mogły posiad. grob.
wzmian. collegia: pontif. — cultor. Iovis. Herculis i t. d.
collegia: nemoris: = cechy —

w Rzym- oko: 80 colleg.

coll: cel- obchod. - rozmait. święt. dłuższe.

~~Zamier~~. się powoli od cez. Jul. Cez. w colle. pogrzeb.

9) od Ceza: pora. colleg. przestał. – Traj. i pompej.

z czyta: wiedz. ludzi którzy chcą mieć kas. pogrzebo.

wanego- pozwolen. do całe. impery.

Tertull- o skład. chrześ- wzmi. tak. grzeb. świedz.

Coll. niewol. we wsi Diany i Antynoa w Lanuv.

10) Chrześ- przyj: ten zwycz.

zebran- w rocz. śmier. – natale

agapy – schola – przy cment. Domicylli

11) W Afry: w Cezar: (Cirta)

Grunt pod groby czasiel Stow. dał

i cellę wystaw. wszys. ~~za~~ swy. własn. nakład.

Wieś: uczęst. pozostaw. tę pamięć (memoria)

Bądź zdrowie. brać. w czystości i prosto. serc.

Evelp. wczas pozdraw. was wolno. z Ducha św.

Kościół bra: odnow. napis ten Kost. Severiana szlachet. obyw.- ex ingi.

12. (Grob. ogn. bano. pocz. pojęt. w Afry. – w Italii Cirty

pierw. raz Walerian 257 zabro. cment. Mamy,

edy. Emilian praef. Alex. do św. Dionys. bisk: Ani Wam ani komukolw. nie wolno odbyw. zebrań ani chodz. do ~~[illegible]~~ wasz. cment.: jak je zowie. cmenta. za Gallien. – ale zwr. ostatec. bisk. katol.;

+ Patern. prokk. Afri. do św. Cypr: Najw. cesarz. Walerian i Gallien zabron. zbier. się w jakimkol. miejsc. albo wchodz. do cment.

Pap. Syxt. II za dzień przestał. zginął w katak. Prefekt.

Gdy Trwa: ~~pozdra~~ przestał. chrze: były uważ. za colleg.

Illici: który pod pretex. chow. umar: zbier. się – a odd.

zamyka. cez. – Katak: ne sub praetextu huiusmodi

collegium illicitum coeat – gdy przestał. ustawa. władz

do colleg. cmen.: a chow: relig. chrze: nie była dozwolo. to

jedn. towarz. pogrzebo: były uzn. przez: dopuszcza. w bisk.

uważ. – za Legal. świętość przedstaw.

Hist. Sztu. II

1) Chrześ. nie były nieprzyjaź. sztuk piękn. jak sądz. Katak.: śród. pierw.: – szt. w cał. zgodn. obra. Szt. rzym. grec.: schodz. już z zenit. swoj. doskona. ale była jeszcz. świet. jak wid. w mal. Pomp. Niektó. malow. w kata.: mogą zaś. rywaliz. pod wzgląd. wyp.: wykon. treś. i sma.: w ozdob. Tak są niektó. w cmen. Domicyl. i Luc.: (S. Kalix.)

2) Temu nie moż. się dziw. bo dzieł. mala.: były mnoż. w Rzym. w pierw. 2 wiek. – a bogat. famil. zakład. katak. Gdy w 3im wie.: zaraz. upad. artystyczny. tak. w katak. upa.

3) Zna.: naśladow. z szt. pogań.: były dekora.: ozdobne. mog. w moż.: razi.: uczu.: ~~chrz.~~ relig.: lub uczu.: wstyd. Z ozd. zacz.: malow.: chrześ. przedmio.: Ale w naślad. nie moż. odróż.: dekor.: chrześ. od pogań. z wyjąt. kil. fig. drog. chrześ.: np. Dobr. Pasł.: lub orantki –

4) Z czas. chrześ. stworzy. sob. kil. typ. symboli ~~allegor.~~ a obok. ozdob. bez znacz. przejmow. z szt. pogań. jak ptak. gołęb. owc. kwiat. geniusz. Pod. typ. symbol. mnoż. się, przyby. coraz wię. fig. z kwia. itd. W III wi. szt. chrze. już goto. Przy końc. IV stu.: symbol. obra. ustępu. a miej. sce. bibl. a malo. sce. orygin. histor. z życ. męczen.

5) Oczyw. niektó. typ. bibl. malow.: mogą. przed oczę. lub w pamię.: typ. pogań. Dob. Past.: podob. do Merkur.-Kriofora lub do Pana – ale duch. ma postać godniej. Nie mam jed.: wątpl.: typ. chrześ. z mitol. pogań. jak w katak.: Mitry. Plat.: i Abraxasa zasł. uwag. –

6/ W malars: chrześ. jedn. post. mitol. się pow... Orfeu: - bo obra. Chry. - owc. z owcą: wobra. wyo: Psychi- narci. Ulyss: przywiąz. do masz. jak -

7/ malar. Katak: może podz. na 6 klas:

a/ symboli: b) allegory. c) history. bibli.

d) ~~obra~~ wizerun. Zbaw. Mat. Bos. i sw.

e) sce. z żywot. świę. i dziej. Kośc.

f) zna: i fakt: odnos. się do litur. chrz.

8) Malar. symboli: Symb. = przedm: któr: jest obra: lub wyra: ina: wyo. idei. Lzto. wyjaś: łatw: jest któr. do przedstaw. symbol. - może dla wydar: i tłumacz: jak. uczen: fakt. mitologi. Chrześ. od zar. wzięli na siebi symbol. zar. że ich do tego wiod. religi. a prost. aby ukryw. prawi objawi. w form. wystąpi dla wtajem. a niezrozd. przez obcy

9) Tłumacz. symbo. nie zaw. łatw. Inn. od razu są zrozum. bo jasn. Kośc. spółcze: katak: wodz. nam ich znacz. Victoria = wadzi: Klem. Alex: radzi chrześ. ker. już wob. na pierśc. - na tabli: grob: ber. wyo: się to przy wyraz. Spes, Elpis, Elpisusa - się na ina. bez kotw. ma wyrzez. wam. tak że przypomi. kraj. To 3 wie: coraz rzad. wspoły po Konst. W. wspar. wiec.

10) Z kotwi. raz. a wyo: bez niej ina. symbo: Na jed. grob: pod kotwi: gołąb. z rożka oliw. i owieczy. Owiec = widzi. do Ewo. Xc Gołąb = dusza chrz. = personifi: Duch Św. = przy chr. Zbaw. - Na nagro. cres: dusza wazy: duch. św: Wejść w pamię: Marya: Sucress. Severo święc. duchy - a że Duch Św. wazy. w Ojc. ko: gołąb. bez żół: mia o dusza: niebowy: Dasumia Cirica, palumba sine fel (Ballia, Palumba sine fel (Prisci) - bez. gał. przy. z wazy: lub drób. wiongw. cres. z gałąz. oliw = pokój - stąd pax, in pace

Gołą: powta. się w katak: aż do 6° stu.

1) Gołęb. w kościo.: u. p. w Nola, kości. św. Fel. mę.: kat. Paulin. wob. 12 gołę.: naokoło krzyż. = Apost. Na grob. fran. pism. w J. wsch. – ale na wielkie. XI stul. w ozdob. XII – w XIII w. w kości. Ś. Klem. gołęb. na krzy.

2) Obraz. w Katak. Feniks

3) najważ. symb. w pierw. wiek. ryba – znik. po czas. Konst. W. Zjaw. się jeszcze w XI. w. – w mozai. Raven. ale można tego wyląg. znacz. co w pierw. wiek. Tam on owa: chrzcie = X⁹ przyjm. królest. nieb. do wiecz. nawoz. w mozai. wyrzuc. pełn. ryb. – Szym. i And. rybołów bedzie – ~~ryba~~ pierwsi rybak.:

4) W kat. dla dwó. powód. a) że chrzci. odbyw. się w wod. b) że ryb. = X⁹ – Klem. Al. = na pierście.
Opt.: w mat. liczb. liter. – wiel. tum nazw. święt.
Na zas. w Star. dob. now. Test. ryb. – Kości. wid. symb. Ka Tert.: „Test. ~~nas~~ rybka: któr. z wod. narodzi. się na wzór X. nas. ryby"

5) Znal. wiel. ryb. z ston. kości. z kryszt. z perło. maci. z emaile, drog. kam. – niektó. przedziur. na pier. Σωσαις – na nagrob. z Mod.: Κύριος σώζει –

6) Ber. się: ryb. z inn. symbol: Kil. razy drzwi.: na ple.: ~~Kot.~~ okręt. – obraz kości. – orędo obo. Kotwi. – razem obok gołęb. razem z monogr. – dobr. past.

7/ ryb. ~~na płac~~ w ołtarz: kosz z chleb. ołtarz: o 3 nog. na niej ryb. obok kosz z chleb. — na ołtarz: obo. kapł.
i ~~kapł~~ modlą. się niewiasta — źród. osób przy niej.
przed nim ryby na nie: a chleb. w kosz.
uwit. nad jezior. Tiber: — kom. S. Aug.

8/ na grob. Abercyusza, bisk. Hierop. w Fryg: ~~ołtar~~
mar: greck: bisk. opowiadz. swą podróż. moj. po Syr.
i do Rzym: tak kończ:
III stul.

Wiara mnie prowadz.

i wszędz. przed. mną jako pokarm: Ryb: który
wyprowad. z jedn. źród.

Bard. wielk. 20 czyst. 20 które w objęc. swoich trzym.:
świę. Dziew.

I tego ona dała przyjaciel. swoim by jedli go
zawsze.

a dała takż. dobr. wino pomiesz. go z wod. i z chleb.
Kard. Kto to rozum. niech za mnie się modli

9/ Dw. nagr. znale. pod Autun — z II stul. lub III
Pochow. tam niego Pectorius: pozna. także:

O Boski rodzie nieb. ryb: przyjm z czci pełn.
wieś życ. nieśmiert. wśród śmiert. Odnawiaj. duszo. twoj.
przyjaźń. w wod. wiecz. przez strumie. wieczn. mądro.
która daje przemożn. bogact. Przyjm rozkosz. pokarm.
Zbawiciel. święt. jedz, pij i trzymaj Ryb. w dłoniach.

1) Koń orna: chrześc: albo sam, albo kręgi: do palm: do mety – do zna: krzyż. św. – S. Teres: wyzn. kręg: ale nie wyzn: obie. ...

2/ naczyn. z mlek: na ołtarz: wśród dwóch owiec: albo w ręku: Dobr. Past: albo na grzbiecie: baran: = symb. poświęc. nieb: = euchar: – w pierw. wiek: dzieci: po chrz: dawano tzw. mleko i miód. – św. Perpet. –

3) Naczyn. wyryt: na grob: – u św. Teres: porówn: naczyn: i gem: z duszą: chrześc. – dziś: boże – kielich powst. z nich –
Prud: Rzuć to wszystko: naczyn / wolno z ziemi: lepiej./ Co wszystk: rozwiązane się / i przejdź wolny do nieb.
naczyn: jako beczka – raz: z ucha: bursztyn, raz: długie amfo. – św. Teres: naczyn. wybra:

4) statek: = Koń: (wtedy na grzb. ryby) raz = ...: bo życie ... płynie: do portu wiecznego – raz z naczyn: –

5) Krzyż przed Konst. zaw. ukryty: kotw. trójząb z ryb. lub obok ryby – maszt stat. – młot. – i t. d. u Tertul: ptak lecący = krzyż i jego rozpostart. = modlit. – postać modląc. się = chrześc. w pierw. wiek: mówi. o krzyżu. ale nie malow. go – w pała- cu: Alexam. modl. się przed ukrzyżow. osł: od ces. Konst. W. monogr:

6) Malowi. allegory. – z ewan.:

wznośl: mesj: w Star. Test.: lud wybra: wina mesj.: przyjeciu z Egip.
Ta wina, która jest Izrael a której owoc: wskrzesz. jest Łazar
w now. Test. – kościo. złącz. z Chr.: której latorośl: są wier.
żyjąc. od 1. wie.: wśród niej się geniusz. (Domicyl.)
gołąb. i t. d.

7) mądr. i głupi. panny – nie z lampk. bez wyrobu:

8) niewiasty – dobry past.: nierlejo. razy – chrz.: przed ołtarz:

9) rze: biblij. w mit. pewn.: jedności:

a) Noe w ~~korabiu~~.

b) histor. Jonasza – któ. rzeu. – wyrzuc. z stat. połkn.:
wyrzuc.: – pod krzew: – już w 2. wie. – pisz: przed
dzw.: do przed 387 – pisz: kam. to pow. –

c) Dan.: w lwiej jam. wszyst. mentr.: i ręce wznosz. do góry –

d) trzej młodzień. w ogniu. pie.:

e) Łaza: wskrzesz.: przez Chry.:

„Ten, który wskrze. Łaz.: umarł od trzech dni, ten któ. wydob.
Jon. żyw. i cało: po trzech dni. z łona wieloryb.: ten któ. wypro.
trzech młodzień. z pieca babilo. i ratow. Daniel. przed paszczą
lwią, będ. drug. siła. aby nas wskrzes.: — (Konstyt. apost.
2 III. ...)

12. grud. 5/ Hist. Szt. 93 87

1) Mojż: uderzaj: w skałę: (w przeciwstaw. wskrz: do wskrzesz. Łazar.)
Wed. Tertul. woda wydobywa się z skał: = woda chrztu św. które wypływ. z skały: - = Cypr: X? jest skała: w którą uderz: dziwne męki - kto ma pragnie: niechaj przyjd. do mnie [illegible] się wody: - kto wierz. we mnie, temu z wnętrzno. wydob: strumień. wody żyw.

2) Mojż: zdejmu. obuw. gdy przystęp: do krza: gorejąc. - oderw. od świa: wed. niekt. oz. krzaki: - potrzeb. do przyj. chrzt. św.

3) Allegor: Star. i now. Test. mie: [illegible] dla owieczek. [illegible] dla wilk. - [illegible] starego test. [illegible] jakoby [illegible] obesłan: głosi. prawd: now. relig. objaw. -

4) Wizerun: Zbaw: Najśw. Pan. i śmierć: [illegible] lub śmier. [illegible] a do końca: że aż do Konst. W nie przedst: męki (Zbaw. Niektó. scen z męki Zbaw. na sarkof. są już z IV. i V stul. ale te tylk: nie zawiera: sam. śmierć.

5) Co do Chr. nie mam: portret: żadn. typ. stałe. Justyn: nie opiera. się w pierw. wiek: aby był piękn: lub brzyd. - S. Iren: że nie ma. typ Chrys: - Aug. S. że malu. go z niezliczon. odmian.. - Apost: przedstaw. żadn. portr. nie zostało: w katakumb: [illegible] malow: allegory: jako dobr. past: [illegible] jako rabin. [illegible] - młodzieniec: bez brody: z laską w ręku. podob. do Apolli: ale żadn. portret. [illegible] nie przedstaw: Prawdz. typ Chrystus. [illegible] się zatrze:

6) Rychło jedn. zobacz: portret Alex. Sev. (230) - Chrys. obok Orfeu. i Abra. W katak. najdawn. w S. Domicyll. - typ który dochod. aż do Leon. Raf.

i barwi - twa: podługo: owal. ręcy poważ. Tagod. melanchol. Brod.
krót. nad. wło: na środ. gło. rozdzielo. i w dług. kędz. spadaj: na ręj. i Tw.
Porówn. list Lentul: Włosy kędzierze: długi ciem. i gład. spada na
barki. i sposob. nazarej. rozdzielo. w środ. Czol: bez włos. i pogod.
twarz bez zmarszcz. i plam, przyjem. i świet. kolor: Nos i usta
normal. bro: gęst. i brod. jak włos. nie dłu. w środ. przedzielo. Oczy jem.
i zmien. kolo. Opis ten przedstaw. spotykamy w XI. wie.
am. Typ. w Katak.: rysują: ces: wszy: twarz: przedstawia: na
sposob bizantyj. z wizerun:

II Orante - Najświ. Panna = Orans może wyobraż: albo Pani Marii
albo sam Kościo: Gdyby jedn: dziec: pomin. tę figu: jako niepewn: bo zdol. być stano.
w róż. spos; zosta: dwie wyobra: N. P. niewątpliwe.

Wymień. jedn. później. z Katak. S. Agn: gdz. N. P. w posta: wymow. dzieci
z welon: z wzniesion. ręką. jako orans a przed nią stoją. dzieciąt. J. Typ.
który się utrzyma. następ. w Kości. bizan.
Najdaw: wyobraż: N. P: w Katak. Pryscy: przedstaw. z początk. II. stul.
siedz. ~~.~~ głow: nakry: do poło. welon. dziecią. J: na łon. matk. obok
stoi gło. N. P. przedstawi. Izaj: proro: (~~przy~~: Mes: = wscho. gwiazd.)
Bez: wyo: N. P: otoczo: mędr: albo 2 albo 4 = że zawsze N. P: na
kol: obe: a mędr: wszy. przed nią, zgadz. się w liczbie 3. - Jest: 3 mędr.
przed N. P: to za tego tron: mędr. kiedy: który może wyobr. D. Św. a ces. S. Zoi.

Hist. Lit. II.

1) Obr. liturg. zjaw. się już w 2^{im} stul. a bardz. zn. ogr. w 3^{im} i następ. Chrz. pod form. allegory. wyraz. najważn. sakram. rzecz. chrześ. w sposób przystęp. wtajemn. a jedn. nie łatw. do zrozum. dla obcych. Wymień. tyl. główn.

Najpierw. takż. wyobr. litur. w Katakum. S. Kalixt. zabytk. w głów. cz. w połd. III. stul. = Kaplicę sakram.

2) Najważn. przedstaw. a) rybak, wędzą wyciąga rybę z wody – Tertu. (chrześ. = małe ryb. które się narodz. w wodzie chrz. św.) w Mojż. uderzający w skałę już wspom. dawn.

b) większ. obraz. alleg. chrzt. św. na Mojż. który stoi w wodzie: pokaz. form. chrztu – woda da nam, z któr. ryb. wycią. rybę –

3) Tłumacz. treść tych obraz. wyjaśn. tekst S. Klem. Alex. Widz. namalow. ryba przypomni rol. apost. i dzie. które on wyciąg. z wody.

S. Ambr. Nie bój się dobr. rybo wędz. piotrow. ona nie zabija, lecz uświęca –

4) Trzeci wizer. jest a) paralit. z łoż. na plec. = sakr. poku. albo raczej chrztu = paralit. w Kafarn.^{Mat. IX} i w Betsaid. Jan V

Mat. IX. 6. A iżbyście wiedzie. iż moc ma syn człowie. na ziemi odpuszcza grze. tedy rzekł paralitykow. mnożeniem: Wstań weźmij łoże twoje a idź do domu twego – (Konst. Apost.) –

Jan V.⁸ do chor. który nie mógł wnijś. do sadzaw. Betsaida: Wstań, weźmij łoże twe a chodź – (= chrzest. Tertu. Opt. i t.d.)

5) a) Euchar. kapłan. po lew. stron. trzyma na któr. ryba = po praw. orans – = kościół –

6) albo znowu stolik twórczy: rzyb. i Abel: a obok siedzi Kornó: z Abel:
Wrettó: im. obr: u. p. ofia: Izaa: i spotkanie. Laz: i przygo.
Tonacie jej szynie: od bibl. allegorij: — one Vch. mogą się:
związ: z Sedsem: albo obok nich wystawić: —

23. sty. 88.   95

Hist. Sztuki. II

Bazylika.

1) Po edykt. Konst. zaczęł. budow. Kościo.
archit. chrześć. rozdzieli. się na 2 odło:
Rzym: na zachod: od Illy. Dalm: ponz: (wsię. styl. greckorzym.)
bizanty: powst. w Konst: rozwij. się pod wpływ. motyw. wschod.
Styl Rzym. na zach. do VIII stul.
styl. bizan: na wschod: aż do 1453 –
Grecki: od Konstan: do VIII w: zarz: Rzym. bizant:
Dla nie: ?

2) Styl Rzym.
Styl grecorzym: dowodzi do czasy. sztuki. za czas. budow:
Od 3° wie: wpo: oddzl. się od prost. piękn.
Term. Diokl: w Rzym: – pał. Diokl. w Spalatro –
obie pod kon. III° w.
Now. motyw. pod. wpad: wiele ozdob – prostsz: belkow.
Kolum. bez celu – jedn. nad drug: na chwil. piękn:
architek. i grzyw: [illegible]:
prostot. gin: przeład. ozdob. cała ale i sama.

3) W IV wie: wpo. wszk: – Tak Konst (Trez.)
przenos. do Konst. wiele ponz: kolumn [illegible]
Tez wpod. rozw. idą. dal: – wszy. ponz. styl [illegible]
Hiszp. potud. [illegible] Kolor. i Trew.

4) Kształ: bazyl. staroż.: pomi. z pogań.

Bazy. pog.: w kształ. for. lub inn. pla. publi.

Miej. zebr.: dla kup.: adwok.: a także dla sąd.;

gięt. zaw. i trybu.:

Forma: otworz. maw.: podziel. na 3 nawy — środ. środ.

$\frac{1}{2}$ lub $\frac{1}{3}$ dług.: — nawa: nawy środk.: 3 raz. ~~[illegible]~~ szersz. każd.

z naw. poboczn.:

W zach. 3 drzw.: — kon. nawy głów. hemicykl: absyda

trybuna — dom sędziów. — oddziel.: przez cancelli

Niektó. bazyl. o jedn. naw. Trew. — niektó. o 5 — baz. Ulpia

5) Nad bazyl. o 3 naw. (lub 5) nad naw. poboc. galer.:

sz. kolu.: stoi na dole — kolu. gór. 3/4 d wys.: wi.:

(Witr.) międ. kolum. pluteum = 3/4 wys. tych kolu.

Tak. więc oświ. u gór. były zatem: od do: wsch.

Dach bazy: zwykł. belko.: albo ~~[illegible]~~ łęgi. albo zamk.:

od dołu przy sufit w Kassetonach (caisson)

ozdob.: róża. lub —

Od wew.: belko: zatem. deskó. nawa. bazy.

6) bazyl. chrześ.: dzie.: od miej.: publi.: poprzedz. podw.;

wzorowane: trzy części: dziedz.: atrium, nawa (ναός.

presbyt.: (imię. przyb.: βῆμα, ἱερατεῖον)

27. stycz. 88.

96

8/

Hist. Sztu. II.

1) <u>Bazyl.</u> Napocz: wchodzi się do <u>atr</u>: czy. dziedziń. otocz: portyk: a zamknięt. od strz: dzied: (paradisus atrium-impluvium) zw: krata: w środ. dzied. fontana (cantharus, nymphaeum) - gdz. wierni myli ręce i ~~twarz~~ - pamiąt. w wodz. święco... - od strz: ul: wsz: ~~[illegible]~~ pod do atr: pod kryt. wysta: na filar: (narthex exter:

2/ w głęb atr: napro: wejś: narthex inte: - westyb: utworzo. przez portyk. przeciwleg. wejś. Ta część przedsion: do bazy: zajmow. w narthex int: pokut. 2° stop. ~~[illegible]~~ flentes (fletus) audient: (auditio) - i katech. 1° stop, trzy drzw. opęta: - wszy. ci, któr. wykluczy. byli z wiar. z wyjąt. kara. od 6° wz: w narth. stawić: kościel.

Atr. i narth: int: różn. wielko - czas. ich wcal. nie był. -

3/ z Narth. przez 3 lub 5 drzw. wchod. się do bazyl: wszyst: podzielo. na 3ⁿ naw (czas. 1ª czas. 5) - drzwi środ: regia, pulchra, zprowadz. do naw. środko. - drzwi: do naw. połocz. W naw. praw. połocz: mężczy: w lew. kobie: Teraz galer: to te dla kob. -

4/ Przy wejś. do naw. środk: leżeć: substrati (substratio) czy 3° stop. katechu. 2° stop. pod. consistentes (consistentia) czy. 4° stop. wszcz. wierni - pot: ambona. miesto [illegible] ich chór dla mi. duchow. i śpiewa

i senatorium –

5/ Pot. 3ª części: bazyl: – najświęt: sanctuarium – nocą? nie zachow. odtrąc krata: z drz: meta. lub mar. – cancelli – części te o któr. stopn. wyż. zachow. się pan drzwi: porta sancta – tył. bisk. i duchowni.

6/ ołtarz. w środ. święt. przyb: na któr. stopn. 2e odd: abyś półkoł. nad nią półkopuł. sisz. i sklepi: wyk. ozdob. w mozai. lub marm: w mniej. do wiel: arkad: oprom. łuk. który wzd się ancy tryum. nakoś. mozai...

Boch. nied. w któr. abyż. na stron. wyzyj. o któr. stop. po boh. w półk. siedz. dla duchowień. – presbyterium – ses. otoczo: galer: od któr. przedziel. był arkada: – matroneum –

7/ po obu stron. abyd: dwie mał. abyd: pastophoria – po lew: diaconicum (zakryst.) po prawe: prothesis. oblationarium, secretarium składow. ofiar. do św. ofić.

8) Ta pierw. form. bazyl. doszn. wiel. zmian. przez naw. poprzeczną: międ. abyd. a naw: podłuż. Transept, najczęst. już w bazyl. pogań. bud. zrazu: w czas. łatyń: ale już od 5.0 stule. się zjaw:

9/ pochodz. bazyl. chrześ..

30. stycz. 88.

97

9

Hist. Sztu. II.

Baryl:

1) Pochodz. styl. baryli: - róż. mnien. uroz.
   a) od baryl. świeck.
      α) baryl. świec. przeszł.
      β) wbio. wedł. baryl. rzeźb.
   b) żydz. zmar:

2) Kraty: trzech opin:
   a) α) nie możeb: - żydz. dwor.
      Konstan. styl: podzw. pełc:
         Later. i San. Crore -
   b) bez podst.:
      przeciw: α) torcin. nazwe
            Basilikę -
         b) podob: planu i rozkła. węg. nadzwyc
         c) chrześ. węg: cubil: gotów.

3) Różn: międz. baryl. świe: a chrześ. są mało znacz:
   wewn: zmien. chrześ. wedł. potrzeb kul.
   zewn: dod.: dzied. otocz. portyk:
   pomi: za tem, że baryl. chrześ. pocht. z świec. pogań-
   rzymsk: niektór. baryl. chrześ. pogań. przerobio. - ćwierć. objaśn. opin. 9/10

4) Oryenta. bazyl. od zacho: na wschód - racye misty:
na wschod. leż. raj - drzew. na go odzysk.
Konstyt. kości. pierw. wiek. nakaza. oryent. - 970.
Kościo. mów. o nim, jako o nawy poworzech. -
Zmyat. przestr: w kościo. ego: rom. i goty: i jenn.
w nowsz. czas: odstęp. tyl: kied. zacho. potrze:

5) Oryent. podwój:
albo fasa: kościo. zwró. do wscho: a przestyt: (abyż:
na zach:
albo fasa: zwró. na zacho: a presb: zaby:
na wscho: - w obu zaz: wiern. modli. się, zwróci do wscho.
pierw. oryent. w pierw. dwóch wiek. - od Konst.
wstąp. pana.

6) W kościé. jed. ołta: w środ. presb: - sarkof. albo
stół: bez ozdó. Kapł. stał za ołta: a twa:
ku wiern: - zał. ku drzwi. i wscho:
W pierw. ozg: nabo: - ayt: - wiern. ku ołta:
i ambo: patrze: na zach: Od offert: obra-
cali wier. ku wschodo:

8) Bazyl. budo. za Konst. i jego pierw. nast. mają
ku oryent: - jenn. drzw. - S. Jan Lat. - S. Piotr.
S. Klem. - jen. drzw. rap: lub kto ma mni
obróc. twa: do ludu. -

30. sty. 88.

98

10

Hist. Sztu. II.

7. b. wyją: nad: gdzie były kościoły: S. Martino ai Monti, absyd. ku północ. — Sw. Greg. in monte Celio - absyd. ku półn. zapew. powo: topografi. —

8) Oryen. pierwo: usta: w V wie: W V i VI wie. budo. kościo. w Rzym: który. absy. zwróco. ku wscho: pod. te form. przewa: niektó. stor. przerabi. —
Na wscho. transfor. szyb: Ces. Justyn: odbudow. wspania. kościo. św. Zofii (539-548) ustaw. presb: ku wschod. a jesz: ku zacho: Zor. jego, Teodo: wiel. budow. kościo. na ten sam spos. Pod kon. VI. stu. pierwo. oryen. zast: na Zacho. Europ. w VIII wie.
Zat. pomto, że w kościo. zach: kapł. ksz. stoi z twa. ku wscho: odwróco. od wiern:
na wscho. i dziś. kapł. stoi z twa: ku wiern: a zat. ku zacho: podcz. gdy wiern. modl. się ku wschod: Tak się: wschód był wielogiem.

1. lut. 88.

9) O kryptach. — pierw. bazyl. stawia. nad grob: męczen. lub inn. święt. staw. Dla tego wiel. bazy. za mura: mies: — Sw. Seb. Sw. Paw. Sw. Agnie: a św. Piot. międ. leż. tak. za miast: na cment. W Medyol. na 11 głów. kościo. (XII wie.) 8 było za mura: mias.

10/ W pierw. baldach. ołtarz bezpośr. nad grob. a niegd. nie mogąc się przenos. grobu — staw. pośrod. baldach. w tym sam. pozio. lub trochę wyżej. Abyż i ołtarz: bezpośred. nad grob.

11/ Dzięk. budow. bazyl. w Katak: mnóstwo grobów i krypt. które były nad grob. męczen. dla dost. potrzeb. miej. Dziś zaś grób był na cmentarz: przed wszyst. a miał wted. presbyt. staw. o kilk. krok. wyżej nad pozio. główn. nawy a pod presbyt. robio. krypta. Któr. prowadz. aż do gro. Te krypty nazw. są krypt. a pow. ich pierwsz.: w S. Apollin. in Class. i w Quattro Coron. — dużo podob. S. Praxe. i S. Sab: Wszyst. te krypt. są galery. prowad. do grob.

12/ Z tych galer. powst. z czas. sklep. kapli: zajmuj. przestrz. pod całą presbyt. a wszerz podziel. na kilk. naw: przez któr. się kolum. Odkop. w 87 lat: krypt. o 3 naw. z VI stu. pod chór. koś. S. Serwacego w Maastricht. bar. i kapit. kolu. bard. pros.
czas. rob. otw. w sklep. kryp: fenestella (prostopad.) cataracta (pozio. w posad. chor. lub naw. głów. pod tem otw. rodl. i przedmiot w ...

18. 2. 88. Hist. Szt. II. 99 11

Pomni. styl: Tairisk:

1) Bazyl. S. Paolo fuori le mura

Z rzym. i w ogó. zachod. bazy: najwspaniał. najdaw. i najwięk. b. bar. S. Paw: Założ: 386 przez ces. Teod. i Honor: dotrw. zaraz: do 1823 kied. poż. ją zniszcz. – Pius VII między. bened. przy tej bazy. + wtenże. Za Leo. XII zacz: ją odbudowy. wedł. dawn. plan: ale niemoż. było jej dać to-w styl. dawnij. dające – przyst. w wielu szczegół. odstęp: od dawn. wzo: Pomni. tych błęd. i nowe. poltys. jest dziś. S. Paw. najwspan. bazyl. i roli kolor. wraże: już to ogrom: rozmia. już to bogact. ozdób i koszt. kolum. swoi.

Z dawn. bazy. pozo: tryby: z półkuli: sklep: i mozaik: Pozost. tuk. tryumf: z orz: mozai: pozost: konfes: ciało Apostoł. i patriarch – pozost. zewnt. przylez: klaszt. Kośció. przetrw. 1453 lat a stra. jego nieobliczo.

2) Atr: z głów. wnij. od str. Tybr. zaaped. na wzór pierwotn: przed atry: dziedzi. otocz: kolum. narth. na wspani: Kolum. nad narthe. fasa: kośc. z bogat. now. moz.

Kośc. ma 5 naw. jed. nawa: głów. po bok. dw. niższ i węż. – 80 Kolu: z granit: z nad Lago mag.
Ściany: gran.-szaryl. – bazy i kapit. koryn.
z biał. mar: Dług: naw 84 m: szero: wszyst. naw. 60 m: U kośc: środ. nawy 2 Kolu. kolos. dźwiga: Łuk. tryumf: – szero: 14,7 m
Kolum: potęg: łuk: zgrabn. – w środ. naw i podtr.
66 okien – w połow. 40

3) Ścia: naw. środ. okryt. freske: pod nimi fryz z medalio. papie: z mozai: – jed. obo jedn. medz. prz. lok. Sufit: płas. z drze: o złocon. dekora: renes: i Kaseton: – daw. betkow. był otwar: i pięni. zrob. pozło. i polichro: na Łuk. tryumfu org: dawn. moz.

4) U kośc: głów. nawy Konf: z piękn. gotyc. ciborium (Arnolfo di Cambio 1285) – nad nim ustanow: now: baldach. now. ozyt. renesan. z bogat. 4 kolum. alabastr – bazy z malakit.

5) Naw. poprzecz: za nią trybu: po obu stron: tryb: kapli. – Mozai. w tryb. ocale: (XIII stul.) – w kapli. na lewo ob: tryb: krucyf. z XIV stul. który przemówił do św. Brygid. 1370 – ze Kości. klaszt. z piękn. krużg. do koła dziedziń. o krzyż: perzyst. kolum: które za przegr. pójśc. – budow. 1193 – 1241 –

20 – 2 – 88.

Sta. św. Piotr był bazyl. o 5 naw: z wiel. naw. poprzecz: za któr. rozsiad. się absyd. połcz. przed nią zresz. narthex i atrium – Znany stary kości. z opisu. i opis. Założ. przez Konst. W. tuż obok cyr: Nera. na Janic. Katek. gdz. zgin. Piotr św. i pierw. papie. Wchodzi. się do wspan. budow: przez 5 drzwi – wewn. środk. po każ. stro. 23 kolum. kolum. stroj. różn. styl. połącz. archit. Nad nimi medalj. papie. a jeszcz. wyż dwa rzędy fresków, jed. nad drug: – hist. St. i Now. Zako. sufit płas. w kassetoz. Trybu. z mozai. Do konfes. schodz. się po stopn. Na około mnóstw samodziel. kaplic i fasc: ozdob. mozai.

Mikoł. V w 1450 kaz. przebud. na nowo florent. Bernar. Rossellin – o tem pozn. mny styl. renesan

Maria Maggiore –

Baryl. o 3 naw. z V wie. Fasc. i zewn. przytk. zapet. ~~nowoczyd.~~ renesa. z ostatn. 3 wiek. a tak. wick. ogu wagt. zmodernizo: ale wozi. odged. pierw. plan i miel. pomiad. zost: z pierw. czas.

Legen: Dan patry. bardz. 4 sierp. 352 miał sen – gdy. snieg, miał wybud. Kosc. na jej ... Ten sam sen miał pap. Liber: – na Eskwil. dziś śnieg na ktoś. pap. zakres. plan budo.

W 432 – gdy Nestoryan – Syxt. III Kar. 1a świet. przebud. Z tej drug. bud. pocho. Kolum. ścia: nawy środko. fryz pod okna. z mozai: i tak tryumf. z napisi. Syxt. nazwy: baryl. Liber: bary. M. B. ad praesepem. Maria Magg. – cza: św. Hiero.

Eugen. III przyst. Portyk. (XII wi.) Mikoł. IV absyd. 1290 z mozai: Grego. II wież 1376 Kalixt III i Alex. VI sufit naw. środ. porta: pierw. złod. ameryk. od Krol. Ferdy.

Syxt. V XVI stul. i Paw. V (1613) dobud. kaid. kapli. – a drugi styl. pesad. Bened. XIV gruntow. restaur. – odnow bary i kapitel –

101

20.2.88. Hist. Sztu. II. 12

Wnętrz. wspan: dobr. oświet. – wewn. i pogod. – Kolum. starożyt. jońs. [jedn. stylu] – sufit płas. z drze. nadzwycz. renes. złoc. na bzd. Kle. Nad kolum. architr: nad nim fryz z mozaj. w polach owrogren. Zaśl 27 port: z 432 – renk zestaw: freski w XIII w. Zygm. patryar. aż do zdoby. ziemi św.

Nad ~~konfes~~ [wiel. ołtarz]: złoto. baldach. z bron: (Bened. XIV) na 4 kolum. porfiro. – ołtarz: z starożyt. wanny porfir. (gdz. leżą zwło. patrycy. Jana Konf. przez Piu IX zrob.

Przed tryb. Łuk tryumf. z mozaj. w 5 rzęd. półkula ~~kopu~~ absyd. z mozaj. Jakuba Torriti 1292 – im. urzęd. przy hist. renesan.

Santa Sabina na Awentyn. – 422 r. najstar. z wielk. bazyl. rzym. po spale. S. Paw. Wchod. zaś do ~~atry~~ narthexu (przysion: gdz. udane. Drzwi cyprysow. z XIII stul. – na nich rzeźb. z VI stul. w styl. starożyt. i katakomb. – wniebowz. Elia. zagł. Farao. i t. d.

Wnętrz. restaurow. za Sykst. V 1587 z zachow. jak. daw. starożyt. bazyl. – orient. od połud.-zacho do półno.-wschod – trzy nawy – środko. 14 metr. szerok.

na arkad: a 24 wspaniał. kosztow. kolum. z rowke.
z porfir. marmur. wszystk. równ. (wyjęte z świątyń. Dya. na Awenty.)
Boków. otwar. —

S. Lorenzo fuori le mura

pochow. S. Wawrzyn. kościół. działk. za Decyu. –
ager Veranus — Katakumb —
Konst. W. ~~wybudo.~~ bazyl. bogat. ozdob. ~~wspan.~~ / Któr. restaur.
Syxt. III w V stul. (+440) – pot. Peleg. II 578
dobudo. tył. części z mozaik. Honor: III (1216-27)
dzisiej. przed. część zniósł. absyd. a zrob.
now. wej: z przeciwległ. stro. Ołtarz. nawa z
czas. Peleg. II zosta. zamien. w chor i podwyż.
stąd w tył. częś. niektó. ... z Konst. W. im.
z Peleg: II – przed. części z wybud. now. z XIII w.
za Honor. III

Najnow. restaur. za Pius. IX (64-67) – restaur.
freski w atrium (przedsion. a wew. wewnąt. ozdob:
piękn. freski. nowe.
Fasad. nad przedsion. z fresk: na złot. tle naślad.
mozai. przedsion. narthex z starożyt. dach. i architr.
z mozai. oto narth. wypełnio. fresk. z XIII stul.
bard. ciekawe.
Wnętrz. z 3 naw na 22 starożyt. kolum. równ. ...

i form – o kapitel. jońs. z ... kolum. – przy koś. środk. naw. ambon. z robot. massyw. z głów. nawy ... się do tyłu. kościo. teraz stoi. ze tryb. a jest dale. wyż. – w nię 12 wspan. kolum. z frygii. marm. do ... – pod posadz. ... ołtarz: cyborjum na 4 kolu. porfiro. z r. 1148 – w głęb. prezbiter. piękn. kres. bisk. z marmu. wykład. massyw. robo. na star. ... trysunf. ... do prezbyt. moza. z VI stul. – pod prezbyt. kryptka –

Santa Agnese fuori le mura

głów. ... z 626 – kościół pierw. budow. konst. W. 324 – ten kości. na nowo odbudow. Honor. I 626 i przyozdob. mozaik: które po dziś zachow. się – pot. now. restaura: które jedn. nie zmienia. pierwot. planu ani ... ... stawią:

Kościół 1 3/4 mil. za Porta Pia – leży ... ... drog. ale dale: głęb: – w się ... kataku. schod. się teraz do nię po 47 stopn. marm: a należy do klaszto: kanoni. regula. kościół mały ale harmon. nawa środ: 9 1/2 m. szero. nawy boko: 2 1/7 m: nad nawa środ. dzwigają: przez 16 starożyt. kolum. korynt. z pięk. marmu: i ... robo. nad kolum: ...

Kolum: ~~dzwonnicy~~ z trzech stron loggie – abyd. zatem

ocki. mozai: z 626 – S. Agnieszy. i Kośc. innych: szczegół.

doln. części absyd. wyłoż. płyt. drog. marmur.

S. Costanza, okrągł. kościół. z 360 r. Mauzol.

dla córek cesarza: Konstancji i Heleny

poświęc. na kościół 1260 przez Alex. IV – Kośc. szczyt

ochrow: ostatn. raz w 1836 oczyszcz. niektór. wyłącz. mozai.

przemalow.

Okrąg. budyn.: – kopuł. 19 met. wys. – średn. 11 1/3 m.
z oknem

opier. się na cylindr. murow. a ten zaś dźwiga

przez 24 niewiel. kolum. granit. które stoją parami

a połącz. są łuk. przez architr. a w dnie para tak.

Na około tej części środko. biegn. jeszcz. ciąg się niska

nawa sklepion. i mozai. z Konst. czas. urozmaic.

pamiętn. geniuszu owocz. cytad. ta nawa połow. okrąg.

w trzech miejsc. nie przykładow: trzy nisz. absyd z

mozai. z 13 w. naśladow. z dawniej.

103

27. 2. 88. 13

Histo. Sztu. II.

S. Giovanni in Fonte. O Latera: mów. ter. nie będ: bo zajęd. zmodernizo: - ale trad. nie wspom. o stojąc. obok baptist: - najdaw: z wszyst. tego rodz: a poch. z cza. Konst. W. kiedy budow. dał. - pierw. bazyl. later. Nieżd: jedy. baptys. dla całe. mias: jem. dzis. w ucz. oło: chrzcza mieszcz: a w bra: tyl. w cale dzie.

Baptys: jest oktagon - two. z 2 naw: środkow. i okalaj: ją zewnę: tą zew. czerwk: przejm. za osimi kolum: (4 korynt: i 4 jon. naprzem:) ustawion: w ośmiob. na około: chrzciel: połącz bogat: stawy: architr: Kolum. porfiro: pochod. od Syxt. III (432-40) architr. w ozdob. twor: pokaz. styl późno rzym. - Bizt. nowm. Na nim 8 mniej: kolum. z przed. kolo., połącz. o kapit. złoco: znowu 3 dział. piękn: architr. - na nim 8 kat. mur (ozdob: freske: za Urb. VIII (1623-44) izgo. S. Jer. Chr. - Sacchi. Nad mur. kopuł. z 8 okrąg. okna: z cza Urb. VIII - przed in dach mógł być otwar. Nawa pobocz: z dek. płask. złoco: gzym: i ornam. złoco. - świat. skro - przepor: ściane.

Chwiela – w śród. przerwie. nie zmieszczo. schodzi się po stopn. Po obu stro: bystyz. 2 kapli: z V w. Hila: 461–68 –

S. Jana Chr. z pora. św: zbroi. drzwi bronzo- z Kon. Cassiat.

S. Jan Ewan: – z pora. bron. św. i stor: mozai: jęgz. wazy, owoc. ptac: – w stanię. pompej. styl. – drzwi bronzo z 1203

Pod: 3ª kapli: przez Jana IV (640–42 na cześć S. Wenancy: – mozai: z jego czas. i pap. Teodo. 642–49 – w styl. bizantyj. rawen.

S. Stef. rotor: wszystk: już nie rozpięte. z bardzo okrągł. w Rzy: budow. przez Symplicy. 468–483 – na cześć s. męczen. Założe. wspania. bo. 65 m. śred. ze Teodo: I 642–649 – wnęt. wszystk. marmu. i mozai – Hadr. 772 restaur. zaczy. restaur. i zmniejszo. o poło. podzyed. koś. ze Mikod. V 1450 –

Pierwot. plan Tetr. pom. się dziś – Trzy koła Środko: koło na 22 stawy. kolum. z joń. kapit. otaczan. architr. okrągł 25 m. wyso. mur – z 20 okna: i płask. sufit. Na okrą. leż nawy centr.

drug. naw. któr. się nag. wsk. z płas. sufit. na 36 kolum. połączą. Tuska: opiera. się na nasadzie po-nad kapit.

Na okoła tej drug. naw. okrąg. ale niezd. 3a, kończą. się 4 ramion: w kształt. grak. krzyż. zew. więc 4 kwit. ramio: — w jedn. zelżyd mozaj: z 7 w.: (Teod.) krzyż ozdob. w drug. kamie. po obu str. S. Prima i S. Felika — Chryst. w medal. nad krzyż. bo w VII w. nie zobaczy jeszcze go na krzyż.

W naw. środk. ośta drew. na bok. w przejści. krest. bok. Sw Grzeg. W.

S. Prassede — z 9 w.: ~~z któr~~: nie mieś.
drew. kośció. z IV w.: budow. przez Pasch. I. 817–824 — restaur. Mik. V w XV w. i S. Karol Bor. w XVI

3 naw. bez drug. piet. naw. środ. na 22 stworz. kolum. z grani. naw.: — podłod. z pieno. kośció. Połącz. poziom. architr. na któr. — ~~pilar~~ wsk. Tuski — W Morej. z VIII i IX w. — Co 3a kolum. omuro: i zamien. w filar. z któr. wznosi się takoż dla dźwig. sufi:

S. Clemente 2.3.88.

Jed. z najstarsz. i najważn. dawn. kościo. w Rzym.
z który i pozn. mogą uważ.: pierwot. bazyl. a zwłaszcza
mnóstw. star. zabyt.: ścienn. fresków

Pierw. kośc. budow. w domu Flabryusz. który może należ.
mógł. do famil.: cesars.: Flawii: bo dom poch. kości.
Clem.: Flawiusz - kuzyn. bez.: Domicyana - męczen.
Hiero. wspomi. kości. w 392, jakob. przy wtem. poświę.
był S. Klem. trzeci. papie.: W 417 pap. Zosimus
odb.: sobor, który odtrąc.: nau.: Celestyu.: zwolenn. Pelagiu.
Za Leona I. i za pap. Symmach. 499 - naryw.
kościo. przeraż.: Grzeg. W w 590 odbyw. tu
proces: biegał. i ... kar.: Hadr. I. odnow.
dach 772. Jan VIII 872-882 odnow.: chór
(obecne: siedz. kamienn.) Paschal. II. 1099-1118)
kar.: zasyp.: stary ten kościo. i na nim jako na now.
fundam.: wystaw. kości. nowy. Za Klem. XI (1700-21)
staran. odnow.: przez Fontana - był sufit drew.
wyzłocon.:

Przez starożyt. Vestibul (north. zewn.)
daszek na 4 kolum. wchodzi. się do kwadrato. atryum
otoczon. 4 portyk. wśród - studn.: Jed. z tych portyk.

105 14

2.3.88. Hist. Sztu. II

jest dom. narth. prowadz. do Kościo. Ten złożo.
z 3 naw – środko. oper. na 16 kolum. stworz: i 2
filar. nawa środko. szero. 11½ me. lewa 6 m – prawa
szyt. 3½ m: w lew. stały kob: w praw. męzczy.
Długi nav 42 m. w połowi. naw. środ. chór
zaj. VIII okryt: mozaj: wszystkie. marmu. Chór
ten przenies. z stare. bazyl. Kościo Po kaźd. stron. chor.
w środ. ambon jed. ośmiokąt: z schódk. przy lew:
lekt. Ewan: do śpie. wielkano. przy praw: mniej drugi
pulpit dla lektor. Środk wykład. robo. aleksand.
Presbyter: (Sanctuar.) wznoszo: na trzech stopn.
do niej się wchodz. przez drzwi: w balustr.
W środ. ołta: zaś. od wsch. z Cybor. na 4 kolu.
Cybor: i wstęp do presbyt. w najdaw. czas. mógł być
zasłon. oddziel. od Kościo. – Za ołta: w środ. absy:
na trzech stop. wznos. się tron bisk. z 1108 – po obu
stron. niż. siedz. dla duchow.

Nawy poboczn: kończ. się mniej. absyd. niż. zamien
w kapli. między: zasłon. oddziel: przeznacz: lewa
dla dyakon. jako sekryst. praw: jako oblatorium
Pastophorium. Przed lewa był matroneum – przed
praw. miej. dla zakonni.

Lutz tryb...

~~Abyd~~ ozdob. freski z cz. Paschal. II (1099-1118)

wyobr. Xa i symbo. 4 ewan. prócz tego Św. Piotra i Paw. — S. Klem. i Piot. — Izaj. i Jerem. — lew Betle. i Jeruzol.

W Absyd. Xt na krzy. z zamkn. powiek. — 12 gołęb. = 12 apost. na drzew. krzyż. wyobr. zwinną nasi. (= Kościół) — po jedn. stro. obok. S. Jan, po drug. N. P. — z krzyż. (zwin. nasi.) wypływ. rzeka rajsk. z któr. piją 2 sprzęgn. jelen. — oprócz tego wśród gałę. wsz. nasi. wiele figur świętych na dol. w pasie. Jezu. i 12 owiec.

Potem: Kaplic. freski Masolino, uczn. Masaccio z XV wie. wyobr. głów. sce. z życ. S. Katar. i td. (1417-20) —

Od 1861 przeor Mulooly (Kości. należ. do irlandzk. dominik. ~~którzy~~ go nad. Urba. VIII) zaczął odkopyw. Kości. podziem. zostaw. dotyl. niezbad. podmur. Pokaza. się że ten Kości. leży o 5 metr. pod dzisiej. jest bazyl. o 3 naw. do któr. się ~~przechodz~~. przez westyb. — narthe i że ~~tenże~~ jest szkol. więk. od górn. Kończy. się wiel. absyd. — naw. śród. podpar. wspanie. stanowią kolum. z marmu.

Ozdob. podziem. Kościo. za fres: nieocenio. warto; choć porba. artysty: znacz: w wsch. oc: wieko: Warto: stąd, że najdaw: od w. IV lub V i najmłod. z XI. w.

3.3.88.

Ravenna

Po Rzym: R. najważ. mias: w Euro. dla pozna. styl. łacińs.-chrześc. od V w. do VIII –

Od czas. Aug: mias. to niezb. bez znacz. wzras: do niezwykł. potęg: Położo = mil. geogr. od mor. nad nim: Będzie to - zosta: kanad. połącz. z port: założ. przez Aug. Położo. wśród bagien i przesmyk: kanad: połącz. z morzem a otoczo. siln. mura: uczyniło R. w ted. ze niezdoby. mias. Wzrast: w handl. i bogact. a ze Honor. 403 zosta: stoli: Gdy Alar: oblega. Rzym, Honor: był tut. bezpiecz. +423 Jego siostr. Galla Placidia i oboj: dziel. niezwyk. los. Teodoz. W. znaczo: wyszła za Ataulfa, następ. Alaryk. jedzie z nim do Hiszp. po śmier. jego wra. do R. do bra: wydana za dowódz. Konstancyu: pot. wygna: do Konstyn. wra. po śmier. Honor. do R. i zosta i regent. podczas małolet. syna Walentyniana III + w Rzy. ale kaze. ją pochow.

w okresie R. budyn. ten mój. kości.: S. Giov.
Ev., S. Agata, S. Franc. i mozy. Mauzol.

Po upad. państ. rzym.: 476 rezyd. w R.: dział. Odoak.
broni się więc. 490–93 przeciw Teodory.-wi kapitul.
zamordow. Teodor.: inaugur. panow. Got. i Arjanizm.
budz. rob. wsz. pot. i zrazu kości. arjan.: z któr.
zost.: S. Apollinare Nuovo i S. Spirito i bapt.
Ale równocz. budz. się kości. katol.: S. Maria Magg.
S. Vitale, S. Apollinare in Classe

Teodor. † 526 pochow. w osobn. mauzol.

Już 539 Beliz. zdoby. R. a ~~Beliz.~~ Nars. tegoż
ostat. Got. Odj. wsz. epo.: dla R.: Rezyd. ten exarch.
a R.: stoli.: Włoch bizanty.: Rzym zdegrad. do mn.
miast. prowincy. Dokończ. budow. S. Vitale 547
S. Apoll. Nuovo 549 — bizanty. cesa.: rob. w mozaj.
aby przyozdob. R. To same: jak R. zachow.:
wyższ.: pomni. z epo. przejś. stanowią. sześć. do średn.
wiek. Jest szkoła Romp. dla czas. gotyc. i bizan.
Reprezent.: ostat.: lata cesar. rzym.: panow. Germ.:
ze Odoak.: i król. got. panow. bizanty. Naresz.:
Longob. w 727 zdobyw. R.: a w 755 Franko:
Pipin i odd. papież: Teraz głów. figur.. nadzór
R. staje się arcybisk. tamtej. nadz. ich Trzy.

3/3 88 Hist. Szt. II 107 15

do Henry. IV, więc: wspóln. ~~papież~~ prawie pap.
dopię: od XIII wi. zaczy. upad. R: - w 1295 dost.
się pod rząd. możn. rodz. Polenta - Guid o Polenta
~~[illegible]~~ opiek. się Dantem, który był. kończy
B. Kom. i + 1321 - 14 wrześ.

Pot. dost. się R. pod panow. Wen: ze Jul. II 1509
wz: do pansk. pap: i przy niem pozost: z krótk. wyjąt.
aż do 1860 -

R. ma wyjątk. znacz. w hist. sztu: ze wz: architekt.
i rzeźb: które w V i VI w: z któr. to czas. wi[illegible]
nieść. wiele co ocale: podzia. gdy był. prawie wszyst.
zabyt. się zatrzaś. Tradycyjny styl bazyli: mogł.
był. stosow: z lokaln. odmian.

Bazyl. w R: nie były wiel. jak rzym. nie mają
nawy poprzecz: ale zato wspaniałe: pom. rzeźb. architekt.
któr. nie mają Rzym.

Najpierw mają zamkn: półkoliś: zam. otwar. atrium
pot. się zaczyna: przyrodb: występ: Tuke: i lisan: mają
[illegible] przyp. z reg: absyd: z zew: wielokąt. w środ.
półkuli. mają wież: okrą: stoją: oglond: -

Wen: wszyst. zrob: kolum. wszyst. jedn: kształt: nie
zabier. z ant. pom. z kapitel: osobn: w tiur: -
trapezowato: zwężona: się w gór. Na kapit: nasadz:

do drugiej. Tak: sięż. górne mury źród: otwór: pilastr.
i Tak: (poza to niestych. ozyści. Ornamenty. w mozaik.
twich. sate. szablono: ale szczeg. delikat. z nowem
motyw. wśród. w ostatn. uczadni. Baptyst. okrąg.
dale: lepiej intonuje wedł. jednej. ple. od wszyst.
ucześn. w okręg. S. Vitale mamy więc pewn. uwagi
kiert do styl. bizan. Mauzol. Galli Pl. i Teod.
ostatn. tak. now. jak. dat. – Mozaj. malarsk. najpięk.
w Wsch. i za ostatn. zablyśnię. ich. stworzyły. przed
imier. Teodor. dokoń. i syner. doskon. a niektó.
doskon. od współczes. wszyst:

Z pomn. wymie. najważn: a pomn. niekto. ten
ktoś. corta: modernizy. u. j. katedra.

Battistero di S. Giovanni = alko degli Ortodossi.
wzniesion. przed: 430 – wykład. normal. i mozaj. 8bok.
majac. 11 met. średni. – zew: mury gołe cegła. i żadnie
ornamenty. Na dachu stoi. krzyż metalo. z 680.
Wewn: ścia: podziel. na pola przez pilastr. i półarch.
opier. się na kopuł: antach i dobr. kolum. joń.
Kopuł: wzniesio. form. przejś. od 8boku do koła.
W kopul. środ. mozaj. z 5 stul. Chrzest Chryst.
Jord. jako boż. wodn. pot. dwa orna. apost.
powod. jed. prze Piot. drugi prze Paw. Pod

Kopu. fryz z fantas: architekt: wd: dam kolum. odtc:
tway bisk. i t. d. – Mozaj. te za wastep. z czas. chrześc.
bogact. i grupa. kolor: przypom. malowid. pompej.
W środ. baptyst. stworz. chrzcieln. z porfi. i biał.
marmu. z V stul.

W pala. arcybi: mała kaplicz. domo. z V stul.
wybud. przez S. Piotr. Chryzol. – Kwadr: obrębi. sklep.
na krzyż – na nim mozaj: 4 aniołó. 12 apost.
męczen. i t. d. Te prez. z V. stul. Jan. z 1112 pochod.
z star. bazyl. Katedr.

S. Vitale

Jed. z najsłynn. kości. włos: na któr. najlep. pozn. moż.
rozwój architekt. central. i zastosow. kopu: do niej. Zacz.
budow. około 530 – poświęc. 547 przy arcybi. Maksymia.
po upad. Got. i arian. Budow. po racz: za pier. bizantyj.
jest on wstęp. i przygot. do styl. bizan. Zewn. mur cegla.
w któr. podziw. się wyrob: połącz. z najprostszą. U
uwięzi. stała wież: kaste (narthex) z dwoma okrąg.
wież: z któr. jed. do połd: zamuro. druga zastąp. ...
W naw. środ. z każd. str: okno wiel: okrąg. zakończ.
nad absyd: wielk. okno o trzech przedz.: z dwu. filarka.
co jest własno. budowli rawen.
Wnętr: oktagon (34 m. średn.) na ośm. filar.

potęż. i Tek. półkoli: Na wielk Kopu: w Krz.. dole:
ozn. nad Kaird. Tek. okn. podwó: Międ. filar: sur
nowe okrąg. Ktr. rzeźb: medzielo. attiked. o 2 piętr.
Górn. arked. twor. galer: nad nową połow: (~~Kr~~ obejść)

Śród. wyped. biczu. W kapit: międ. korna
zastęp: monogr: Kordt.: Kr dole. ozn. zwężają się
oddzielo. po bok.: fryzow.: gałązk: i mozai: Nad
kapit. nasadki: z monogr. drugiej. Tek. Wiel.
półkulist. Kopu. murowa: z drzew. spiral: środ
wyjątk: okien stoj.: prostoped. jed. w drug: od wnęt. okn:
międz. dzbe: które w spirale: ligi. wzn. się aż do
wnęt. Kopu: Pośrod. i rzeźb.: dł: wybitne. przepyszn.
marmur: górn. rz: i Tek.: oddzielon z stiuk. W/780
wnęt. namalow: fresk: barok. W Krz. górn. dzw.
wid. star. nieprzem. obra. mozaik. najwięk. wsk.
w Wlor: z przyst. ś. Wer. w Wen.

W pół ~~kopu~~ sklep: tryb: młodzież. Chry. na glob. siedzi
podej: Koron. schylon. S. Witali: Na praw. stro:
bisk. Eklesius ofiar: Kościo. Zbaw.:
Na niż. tryb. po lew. stro. cesarz. Teodo. na
czele francuzkie: Dwor: Cesar. bogato ubra: nies:
złot. naczyn. Po praw. str: ces. Justy: boga. ubra:
z nimb. naoko. głów. i Antonin. i Dwor:
figur. starań: zyjow: bogat. ukolorow: ... portret.
W sam. now. wnętr. inn. fresk.

5-3-88.

Mausol. Galli Placidii — przez cesar. wybud. w 440 -
r.: dobr. zachow: Drzw. w krzyżu: zewnęt: kształt. krzyż.
Ścian: 12 1/2 m. dł. 10 m. szer: ołtar: ramion. zasklep.
beczkow. sposo: w środ. gdz. schodz. się ołtar. ramion. wznos.
kwadr. nad którą wznos. się mała kopuł. — pierw. przykł.
krzyż. krzyżow. sklepień: z kopuł. nad przecięc: ramion.
W kopuł. 4 małe okn: oświetl. tajemn. wnętrz.
Środ. wyłożon. marmur. płytk. Wszęd: mozai: wspan.
sztuk. nad które szlachetniej form nigd. nie widzia.
Nad drzwi: w lune: Chr. dobr. past. młodzien. z kleny.
zyte. — najpiękn. figu. — do niej cht. z owc. wpatrz.
W lune: drugiej Chry: jako dojrz. mężczy. z brod.
na praw. ram: krzyż. w lew. ręki księgi — w ogn:
kosz ewan: (opowiad. Mark.) na stolic pełn się
Księ. heretyk. Aryan. Na ścian: kwadr: po dwóch
prorok: pomiędz. nich. niebi. okrz z winogr. Sklep:
ramion krzyżó. ozdob. dyspoz: mozai: błękitn.
Na ścian: ramion jelen: zbliż. się do źród. Za ołtar:
w niszy sarkof: cesar. Galli Placid. z kam. bez
ozdób — w 1577 chłop: spali: zwłok.
w lew. niszy: sarkof. Honor. II w praw. Konstanc: Drug.
męża — który sarkof. ozdob. rzeźb: Chry. apost.
winogr: jagnię: palmy, gołęb. — ogól. wrażen:
wnętrz. poważ. jak pogod — uroczy. —

S. Giov. Battis. – zało. przez Gall. Placid. ale w 1623 rzeczyw. przerabiany: – zost. tyl. 16 z kolum. daw. i drewniane wieże okrąg. wyjm.:

S. Spirito ze Aryan. kościół obok S. Teod. barok.o / trzechnawowy – 2 × 7 kolu. z brąz. marm. z kapitel. z róż. dawn. epok i nasadki. wszyst. nawy z płask. suf. – absyd: poligon.

S. Maria in Cosmedin – dawn. baptyst. Aryan. drugi zewnątrz. z barok. porta. – mał. oktagon z 4 wnęk: i 4 ramio. z któr. zost. tyl. jedn. wież: dzisiej. ... Kopu. opie. się bezpośre. na mur: ~~...~~: kościół. – w niej zachow. się starożytn. mozaj. z r. 520 – Chrzest Chrys: – św. Jan Chr. i pięk. post. ... : i drug. włos: trzym: krzyż – Jord. Ziemia boż. z wody: rak. w włos. Pod tem apost. przedsiebie. pełne: ~~...~~ imię: zwróc. do tronu na któr. krzyż

S. Giov. Evang. bud. przez Gall. Placid. 425 po ślub: zarob. w czas. burzy mors. gdy wra. z Konst. Gradicon. pierwot. – ~~portal~~ z XIII w. gotyck. Wnętrz. o 3 naw. – 24 kolum. wzię. z pogań. budo.: i bard. nad. się stąd w Rav. kapit. z brąz. mar.

z mozaiki. ozdob: w liście i krzyż. – absyd. w obleg. okrąg: jasn. stary. – Chrystus modernizo – w jedn. kapli. fresk Giotta –

S. Apollin. nuovo wybud. przez Teodor: – niedz. aryjs. kośc. – przez arcybi: Agnello po wypęd. Got. w now. ~~jan~~ mozai. przyozdob. – w tedy nazy. S. Martino in Coelo aureo – w 7 wie. gdy zwłoki S. Apolli: z port. przeniesio. tut. aby je zabezpie. przed Saracen: – S. Apoll. nuovo –

Atrium, pierw. 3 części: – ~~wiec~~ drzewni. obszaq. z VII wie. w środ. bazyl. o 3 naw. – absyd. przerob. barok. Za to nawa środk: pierw. dobr. zachow. wraz z obramowaniem. Bazyl. – 24 kolum. z marm. z kapit. które mają liść. wcięt. kieli. W nawa: nad poboczn: odpow. do kolum. środ. pilast. z kapit. o figur. co rzad. nawet w R. Klejna: byli zamiar: swoj: nowsi. Łuki nad kolum. i grzyw: opatrzo: w delikat. architr: zęby, zwierz. jaj, liście w delikat. form. – tu. wiad. ślad. posto. i polichro. Sufity pierw. miejsc. zwłaszcz. nawa środ. ma sufit cięż. wenecki. Międ. okna: nawy środ. mozai. z czas. cesa. Justyni. (Krusz) 556 – 569 za Agnello

demnęj - lepo. z des. crzasi - morzaj: Tuba tryumf.
i alegd. przeprzed. Wid. międ. Tuk. a okna: prosze.
22 święt - nenw. Które wyszło. z miast. porto - blanis
w liscenty. stroj. a zdarzenie - chor. a kori. procesj.
obraz: magów. Na praw. stron. processi. 26 święt
wychod. - z bram Berw. - ku Korz. otoczo. cnot
Chry. na tron. i 4 cnot. dokko. bard. piękn.
Świę. nowa Koro. na Stoz. a ...dził. palm. na złot.
tle - Na ścian. po międ. okna: 16 świętych, każd.
na wzgór. - nad nim bald. z ...wieńcz. korona. każd.
księgi. kny. ... ... Szaty dob. - ulożn. modelow.
boga. i pięk.
Nawet. gd. Kori. się usz. podłu: międ. okna. a sufi.
2 x 13 ... z No. Test. - mękk. Chry: ale ... ...
ukoronjo. Które się zjaw. po raz pierw. w 536
Na lew. - usz. ... ... star. - okny: ... bard.
piękn. ozdob.

W ... chor. star. - ośd. i ... ... - porphe,
Justyn - moraj: ... jed. kola. star. amb.

Peter. Teod.

Chodor 2/
Kaufman 1

17 111 17

30. 4. 88. Hist. Sztu. II

Sztuka bizantyj.

Podcz. gdy sztu. na zacho: pod nawał. barbaryzacji coraz więc: obumie: na zacho: zwdawn. w Konst: rozwij: się do now. form, któr. w osą: już poznali: w Raw: a któr. w Konst: za panow: Justyn: dochodz. do pełn. rozkwit. Położ. Konst: na przejś. międz. jedn. świat. a drug. stąd sztu: ma char. podwój. – z greck. wspom. i now. wschodn: motyw. stworz. sob. now. form. artyst. któr. aż do XII stul. domina. niety. w wschod. lecz i na zachod. Te sztu: dochodz. do wiel. rozkwi. za Justyn: w VI w. w VIII i pierw. połow. IX (725 – 850) nawet: na prześlad. ikonokl: ale w IX w. za dynas: macedo: now. rozkwi od XI wie: słabn. lub raczej nie rozwij. się dal: – stoj: się sztyw: – coraz więc. Kości: pod wpł. niewoli. które spad. na cesar: od XI do XIII wie: a pot. styl. rozwij. się w klaszto: bo pewn. coraz bard. rozpa. się –

Z archit: pozost: główn. char: now: styl. po osą: w Raw: już. ten musiał się łącz. z wspom. przeszło. tamż. dale: więc: w wschod. prowin. cesar: dost. się pod wpływ. now: elem: któr. niebaw: złożą. się w nowe orygi: form: Najświet. typ. tej form: któr. stan. za wzór następ.

Kreac: jest Koś. S. Sofii w Konst: Jus. Konst. W. wyb. Koś. na cześć Boż. mądr. ale ta budyt. spali. się a Justyn. kaz. ją odbu: z nadzwycz. przepych. Anthemios z Tralles Izydor z Mil: dyrygo: budow: z świąt. pogań. świą. M. zabiera: najkosztow: kolum. ze wszystko. zło: drog. kamie: słonio. Koś i t. d. Wykończo. bud: w ciąg. 5 lat (532-537) - ale już 20 lat późn. 558 trzęsie. zie: tak uszkodzi. kopu. że ją zmienio. i na silniej. kolum: opar: - tak przetr. aż do zajęc: Konst. przez Turk: którz: zachow. gmach w głów. części. dodaw. tyl. 4 minar. a zakrywa. wew. część mozaik. tynk.

Plan pierwo. budyt: rozt: mnoż: zmien: wnę. czworob: zbliż. do kwad: 252-228, podzielo. na 3 nawy - kopu: spoczy: na 4 filar: kolosal: które tworz: kwadrato: naw. środ: międz: filar: od stron dział. naw poboczn: po 4 kolum: granit. (20' połączo: łuka: Nad tym łuka: galer: o 6 mn. kolum: podob. galer: otacza: cztery naw. środk: i narth: z wyjąt. absyd: wschod. gdz: W. ołta. ponad wiel: 4 filar: ~~wzniesi~~ się kolosal. łuki na któr. opie: się ~~kopuła~~ kopuła dwusi. płas: pierwo: była półkol: dziś jest pół elips:

115/ 20 · kw · 88 · 112 18 Hist. Sztu. II

średni: 108' (33 m) – a wszystk: wyż: 6 sążn. – wysok. o
od posadz. 177' = kwadrat. – wewn. środka: przedsi-
w 2 abszyd: półkulis: (zatkonizo. półkulis: sklepie: wschod:
gdz. stąd wiel: odt: podziel: na 3 abszyd – mniej.
filara: i łuka: – wewn. położ. niż. i sklepio.
Przed świąty: narth: na kolum – 9 drzwi brązo:
ozdob: w płaskorzeź. – wed. wewn. położ. i
narth: galery: otwart. na wewn. kościo:
opiera. się na 67 kolum. z których 8 porfiro.
z Balbe: 6 zielon: jaspis: z Efezu – kapit
zdobio. wed. najrozmait. wzor. – posadz. z mozaj-
porfir. i wszędzie ozdob =

4. maj.

W kości. S. Sof. architekt. bizantyjs. dochodzi do najwyż.
wielkoś. Wed. niej budow: wszęd. ins. kościoł. – owszem: z
odmian: wed. potrzeb lokal. Najwięk: takiej kopuł: z wewn.
uważ. i podstawi. a się: wszęd. kościo. w kształt. krzyża o
równ. dług. ramion. – tak zw. krzyż grecki tam gdzi. się krzyż.
przecin. wiel: kopuł: na okrąg: kończy: ramion 4 kopuł.
Kopuł. stoją. się wypukł: bo osadza. na tambur:
lub wielokątn. lub okrągł. w który. są okna – a z tych
przypom. wznos. się obszerna pias: kopuł: Trzy abszyd. w kości.

nawy głów. a przed gmach: osobn jego atrium: wypełn: prze[...]ści.
regular. się powtarzała. Wszystko: okny: marmur: fresk. mozaik.
zew: boki osobno: kolumn: i wielobarwn. warstwa:
wnętrzy. budowle. – Theotokos w Konstan: (fig. Lüb.)
z IX. stul.

Wpływ sztuki bizantyj: wschodn. się po wszyst. prowin: wielk: imperyj: siła: po wschodz: zach: podleg: sztuk. bizant: wie. wpływ. lokalne: wschodn: mniej niż: po zachodz. zach: powoli ustępow. przed sztuk: roman: Jako ślady zarówno: i bizantyj. wpływ: wymien: S. Lorenzo to ~~[...]~~ Mediol: które. budo: central. z kopuł. przypomi: S. Vitale w Raven. Niestety: kopuł. dawn: zawaliła się w 1573 i zost. zastąpi: nową. Tak samo czyniąc: ~~że~~ w pocz. 10 stul. [...] fresk i mozaj: –

Drugi pomn: zaś. wpływ. zarówno. i bizantyj. jest Katedr. w Akwizgr: [...] Kaw: W. Wiel. gmach. przez nie: tam wniesio: który jeszcze w XIV w. podziw: Petr. wzbud: Nie mamy już pałac. cesar. ani kapitol. ani świet. portyk: ani termów, które musiały. [...] w sob. ze 10 stul. przed: VIII stul. zabyl. się mury: Ale pozost. kapli. zamkow: jako część: Katedr. Ta Katedr: jest dziwn: aglomera: ~~[...]~~ róż. styl. Cześć która była niegdyś kapli. zamk. zacz: budow. 796–804. Kar. W. już był cesarz. [...] rozkaz. i zbul. Raw. Z Raw. Kar. wyprzęt: kolum. przew: do Akwizgr: przedtem Mozaik. a budowniczy: Karol. W. obrał: za wzór S. Wit[ale]

88. 113 19

4. maj. Hist. Szt. II.

Wśród: jest ośmiobo: opart. na ośm. potęż: filar. połącz. łukam: okrągł: na nich ośm. górn. ~~filar.~~ arkad
~~[illegible]~~ ~~połącz. łuka~~ : drugi: górn: ścia: z okn:
na nich opie: się ośmiob. kopuł: każda ~~łuk~~ arkad górn:
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ dwie: para: kolum: w ten sposób że dołu para
potężn: międ: sobą i boku: arkady drugi. wyżs. para
która bezpośred: schodz. się z łuk. arke: Na około
nawy central: druga ścia: nawa o 16 bok: Na
tej naw: poboczn: okalaj: wznosz: się galer:
która ~~[illegible]~~ pod wspomnie: arkad. górn: otwar
naw. centra: Wnętrz: okry: było międz. mozai:
i płyt: z marm. jak dziś. S. Mar. w Wene:
ale cała ta ozdoba wspan: zginę: w ciąg. wch.
~~[illegible]~~ Niezbeczne: 19 stu: do nasz dni: dzieje się ośmi
brak architekto. ozdób. Międz. łuka. dołu: stało
32 kolum. korynt: wyjęt: z starożyt. gmach. w
Rzym. i Raw: zostały zabra: w 1795 przez
Francuz: najpiękn: z nich pozosta. w Luwr.
a inn: które w 1815 odda: jeszcze nie zostały
ustawio: Z pierwotn. ozdób ~~[illegible]~~ pozostały trzy
pary drzwi bronzow: i pozosta: bronzowe kraty
galery. górn. - wybór i zaden z kazał

W zam. śród. Kości. pod Kopu: Kam: z najpó:
bardo M. – w blisko: Kościół Kam: na Krz. w 1000
Otto III zwal: złoto: res: siedz: w stroj. koronacy.
~~Wiek~~ z bizt.-maen: wykład: złot. Stał: aż do 1338
jako tron przy Koron: rzesz: –

Kated: była z pała: Karo. W. połącz. posty:
Kości. zgin: jak cały pał: – w następ. wiek. ~~mały~~
ran: siąz: zastan. pod Kopu: i dach jej ulegi
zni. zmian: wyznaj: że ta w 1353 kied: ośmiogr:
chór: dotyka: do central: budow: a mianow: w
rob. ołtarza: zastap: chór: wspaniale. gotyk:

Wnij. od zacho: strony ośmiogra: atry: z Kam-
niesk. wiec: jak to był zwycz. w Rzym. Nad
wnij: loża cesarsk: przedział: na tron rzesz: – sklep:
zachow: dobr. wolno: Kości to ulu. post. zegar:
w Kol. wie: i odzwier: w goty. kości. zwal:
wzoj: zawl: i ukrzes. tę wta:

Naśladow: rzesz: ten zachowsz: gmach –
Kapli: w Nymwegen, gdzie Kak. był pał. Karola W.
taka sam. kapl: w Thionville pow Ludw. Pob.
i w wiel. inn. miej: wszyst. te naślad. od IX
do XI w. na tył: ostatn: wstawy: obmurzeni. wpły. bizantyjsk: